Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B** **DYREKTYWA 2005/36/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**

z dnia 7 września 2005 r.

w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 255 z 30.9.2005, str. 22)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**M1**	Dyrektywa Rady 2006/100/WE z dnia 20 listopada 2006 r.	L 363	141	20.12.2006

sprostowana przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 271 z 16.10.2007, str. 18 (2005/36/WE)

▼B

DYREKTYWA 2005/36/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 7 września 2005 r.

w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 40, art. 47 ust. 1, art. 47 ust. 2 zdanie pierwsze i trzecie oraz art. 55,

uwzględniając wniosek Komisji ([1]),

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([2]),

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ([3]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) Traktatu jednym z celów Wspólnoty jest zniesienie przeszkód w swobodnym przepływie osób i usług między Państwami Członkowskimi. Dla obywateli Państw Członkowskich oznacza to w szczególności możliwość wykonywania zawodu jako osoba pracująca na własny rachunek lub jako pracownik najemny, w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zdobyli kwalifikacje zawodowe. Ponadto art. 47 ust. 1 Traktatu przewiduje uchwalenie dyrektyw zmierzających do wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.

(2) Po posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23. i 24. marca 2000 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie „Strategii rynku wewnętrznego w dziedzinie usług", zakładającej w szczególności stworzenie takich warunków, by swobodne świadczenie usług na terytorium Wspólnoty było równie proste jak w przypadku usług świadczonych na terytorium pojedynczego Państwa Członkowskiego. Nawiązując do komunikatu Komisji zatytułowanego „Nowe europejskie rynki pracy, otwarte i dostępne dla wszystkich", Rada Europejska na posiedzeniu w Sztokholmie w dniach 23. i 24. marca 2001 r. powierzyła Komisji zadanie przedstawienia wiosennej Radzie Europejskiej w 2002 r. szczegółowych propozycji dotyczących bardziej jednolitego, przejrzystego i elastycznego systemu uznawania kwalifikacji.

(3) Gwarancje przyznane w niniejszej dyrektywie osobom, które uzyskały kwalifikacje zawodowe w jednym z Państw Członkowskich, w zakresie dostępu do tego samego zawodu i jego wykonywania w innym Państwie Członkowskim na takich samych prawach jak obywatele tego drugiego Państwa Członkowskiego, nie zwalniają migrujących specjalistów z obowiązku wypełniania wszelkich niedyskryminujących warunków wykonywania

([1]) Dz.U. L 181 E z 30.7.2002, str. 183.
([2]) Dz.U. C 61 z 14.3.2003, str. 67.
([3]) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2004 r. (Dz.U. C 97 E z 22.4.2004, str. 230), wspólne stanowisko Rady z dnia 21 grudnia 2004 r. (Dz. U. C 58 E z 8.3.2005, str. 1) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 maja 2005 r. (dotychczas niepublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 6 czerwca 2005 r.

▼B

zawodu, które mogą zostać ustanowione przez to drugie Państwo, o ile znajdują one obiektywne uzasadnienie i są proporcjonalne.

(4) W celu ułatwienia swobodnego świadczenia usług należy ustanowić szczegółowe przepisy zmierzające do poszerzenia możliwości prowadzenia działalności zawodowej pod tytułem zawodowym w oryginalnym brzmieniu. W przypadku usług społeczeństwa informacyjnego świadczonych na odległość powinny obowiązywać także przepisy dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego, w ramach rynku wewnętrznego ([1]).

(5) Ze względu na obowiązywanie odrębnych systemów, z jednej strony dla transgranicznego świadczenia usług o charakterze tymczasowym i okazjonalnym, a z drugiej strony dla podejmowania działalności gospodarczej, powinny zostać określone kryteria rozróżnienia tych dwóch form w przypadku gdy usługodawca przenosi się na terytorium przyjmującego Państwa Członkowskiego.

(6) Wprowadzanie ułatwień w świadczeniu usług musi odbywać się przy pełnym poszanowaniu wymogów w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony konsumentów. Dlatego należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące przedstawicieli zawodów regulowanych, związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem publicznym, którzy świadczą usługi transgraniczne tymczasowo lub okazjonalnie.

(7) Przyjmujące Państwo Członkowskie może, w niezbędnych przypadkach i zgodnie z prawem wspólnotowym, ustanowić wymogi dokonywania odpowiednich zgłoszeń. Wymogi te nie mogą skutkować nałożeniem na usługodawców nieproporcjonalnych ciężarów i uniemożliwiać im korzystania ze swobody świadczenia usług albo zmniejszać wynikające z niej korzyści. Należy dokonywać okresowej oceny potrzeby dalszego utrzymywania takich wymogów w świetle postępu dokonywanego w tworzeniu wspólnotowych ram współpracy administracyjnej Państw Członkowskich.

(8) Usługodawca powinien podlegać obowiązującym w przyjmującym Państwie Członkowskim przepisom dyscyplinarnym, bezpośrednio związanym z kwalifikacjami zawodowymi, takim jak przepisy regulujące kwestie definicji zawodu, zakresu czynności należących do danego zawodu lub zastrzeżonych dla jego przedstawicieli, używania tytułów zawodowych oraz poważnych uchybień zawodowych, co bezpośrednio wiąże się z ochroną i bezpieczeństwem konsumentów.

(9) Przy zachowaniu, dla celów swobody przedsiębiorczości, zasad i gwarancji stanowiących podstawę obecnie obowiązujących, zróżnicowanych systemów uznawania kwalifikacji, należy poprawić odpowiednie przepisy, opierając się na dotychczasowym doświadczeniu. Dodatkowo ze względu na to, że odpowiednie dyrektywy były kilkakrotnie zmieniane, należy zreorganizować i zracjonalizować ich przepisy poprzez ujednolicenie obowiązujących zasad. W tym celu niezbędne jest zastąpienie dyrektyw Rady 89/48/EWG ([2]) i 92/51/EWG ([3]), jak również dyrektywy 1999/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([4]),

([1]) Dz.U. L 178 z 17.7.2000, str. 1.
([2]) Dz.U. L 19 z 24.1.1989, str. 16. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 206 z 31.7.2001, str. 1).
([3]) Dz.U. L 209 z 24.7.1992, str. 25. Dyrektywa ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2004/108/WE (Dz.U. L 32 z 5.2.2004, str. 15).
([4]) Dz.U. L 201 z 31.7.1999, str. 77.

▼B

dotyczących ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych, oraz dyrektyw Rady 77/452/EWG ([1]), 77/453/EWG ([2]), 78/686/EWG ([3]), 78/687/EWG ([4]), 78/1026/EWG ([5]), 78/1027/EWG ([6]), 80/154/EWG ([7]), 80/155/EWG ([8]), 85/384/EWG ([9]), 85/432/EWG ([10]), 85/433/EWG ([11]) i 93/16/EWG ([12]), dotyczących zawodów: pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, architekta, farmaceuty i lekarza, poprzez połączenie ich w jednym tekście.

(10) Niniejsza dyrektywa nie stanowi przeszkody dla uznawania przez Państwa Członkowskie, zgodnie z własnymi przepisami, kwalifikacji zawodowych zdobytych poza terytorium Unii Europejskiej przez obywateli państw trzecich. Uznawanie kwalifikacji powinno być w każdym przypadku uzależnione od spełnienia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia, przewidzianych dla danego zawodu.

(11) W przypadku zawodów objętych ogólnym systemem uznawania kwalifikacji, zwanym dalej „systemem ogólnym", Państwa Członkowskie powinny zachować prawo do określania minimalnego poziomu kwalifikacji wymaganego dla zagwarantowania właściwej jakości usług świadczonych na ich terytorium. Jednakże, zgodnie z art. 10, 39 i 43 Traktatu, nie powinny one wymagać od obywatela jednego z Państw Członkowskich uzyskania kwalifikacji, określonych wyłącznie na podstawie odniesienia do dyplomów uzyskiwanych w ramach ich własnego systemu szkolnictwa w przypadku gdy obywatel ten uzyskał całość lub część tych kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim. W konsekwencji należy ustanowić zasadę, zgodnie z którą każde przyjmujące Państwo Członkowskie, w którym dany zawód jest zawodem regulowanym, powinno uwzględnić kwalifikacje zdobyte w innym Państwie Członkowskim oraz ustalić, czy kwalifikacje te odpowiadają kwalifikacjom, których ono wymaga. Ogólny system uznawania kwalifikacji nie narusza prawa Państw Członkowskich do ustanowienia dla osób wykonujących dany zawód w tym Państwie Członkowskim szczególnych wymogów wynikających z przepisów dotyczących wykonywania danego zawodu uzasadnionych interesem publicznym. Przepisy tego rodzaju dotyczą, między innymi, zasad organizacji zawodu, standardów zawodowych, w tym dotyczących zasad etycznych, nadzoru oraz odpowiedzialności. Dyrektywa nie ma na celu ingerencji w uprawnienie Państw Członkowskich do przeciwdziałania nieuczciwemu uchylaniu się przez niektórych z ich obywateli od

([1]) Dz.U. L 176 z 15.7.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([2]) Dz.U. L 176 z 15.7.1977, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.
([3]) Dz.U. L 233 z 24.8.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([4]) Dz.U. L 233 z 24.8.1978, str. 10. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([5]) Dz.U. L 362 z 23.12.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.
([6]) Dz.U. L 362 z 23.12.1978, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.
([7]) Dz.U. L 33 z 11.2.1980, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([8]) Dz.U. L 33 z 11.2.1980, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.
([9]) Dz.U. L 223 z 21.8.1985, str. 15. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([10]) Dz.U. L 253 z 24.9.1985, str. 34. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.
([11]) Dz.U. L 253 z 24.9.1985, str. 37. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.
([12]) Dz.U. L 165 z 7.7.1993, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

▼B

przestrzegania przepisów krajowych dotyczących wykonywania zawodu.

(12) Niniejsza dyrektywa dotyczy uznawania przez Państwa Członkowskie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innym Państwie Członkowskim. Nie dotyczy jednak uznawania przez Państwa Członkowskie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji podjętych przez inne Państwa Członkowskie na podstawie niniejszej dyrektywy. Osoby, których kwalifikacje zawodowe zostały uznane na podstawie niniejszej dyrektywy, nie mogą tym samym powołać się na to uznanie w celu nabycia w Państwie Członkowskim swego pochodzenia praw, które nie wynikają z kwalifikacji zawodowych uzyskanych w tym Państwie Członkowskim, chyba że wykażą uzyskanie dodatkowych kwalifikacji zawodowych w przyjmującym Państwie Członkowskim.

(13) W celu zdefiniowania mechanizmu uznawania w ramach systemu ogólnego, konieczne jest zgrupowanie różnych krajowych programów edukacyjnych i szkoleniowych na różnych poziomach. Poziomy te są określone jedynie w związku z funkcjonowaniem systemu ogólnego i nie mają wpływu na krajowe struktury edukacji i kształcenia, ani na uprawnienia Państw Członkowskich w tej dziedzinie.

(14) Mechanizm uznawania ustanowiony w dyrektywach 89/48/EWG oraz 92/51/EWG pozostaje niezmieniony. W związku z tym posiadacz dyplomu zaświadczającego o ukończeniu kształcenia na poziomie pomaturalnym, które trwało co najmniej jeden rok, powinien mieć dostęp do zawodu regulowanego w Państwie Członkowskim, w którym dostęp jest uwarunkowany posiadaniem dyplomu ukończenia studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających cztery lata, bez względu na poziom, do którego zaliczany jest dyplom wymagany w przyjmującym Państwie Członkowskim. W przeciwnym przypadku, gdy dostęp do zawodu regulowanego jest uwarunkowany ukończeniem studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających dłużej niż cztery lata, dostęp taki powinien zostać przyznany jedynie osobom posiadającym dyplom ukończenia studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających co najmniej trzy lata.

(15) W przypadku braku harmonizacji minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia, wymaganego do dostępu do zawodów objętych systemem ogólnym, przyjmujące Państwo Członkowskie powinno mieć możliwość wprowadzenia środka wyrównawczego. Środek ten powinien być proporcjonalny i uwzględniać, w szczególności, doświadczenie zawodowe wnioskodawcy. Doświadczenie pokazuje, że pozostawienie migrantowi możliwości wyboru, zdania testu umiejętności bądź odbycia stażu adaptacyjnego stanowi wystarczającą gwarancję stwierdzenia poziomu jego kwalifikacji, dlatego odstąpienie od tego wyboru musi być w każdym przypadku uzasadnione istotnym wymogiem interesu publicznego.

(16) W celu wspierania swobodnego przepływu specjalistów, przy równoczesnym zapewnieniu właściwego poziomu kwalifikacji, poszczególne stowarzyszenia i organizacje zawodowe lub Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość zaproponowania stworzenia wspólnych platform na szczeblu europejskim. Niniejsza dyrektywa powinna, pod określonymi warunkami i zgodnie z uprawnieniami Państw Członkowskich w dziedzinie określania kwalifikacji niezbędnych dla wykonywania zawodu na ich terytorium, jak również istoty i organizacji ich systemów kształcenia zawodowego oraz zgodnie z prawem wspólnotowym, w szczególności wspólnotowym prawem konkurencji, uwzględniać takie inicjatywy, równocześnie wspierając w tym kontekście nadanie bardziej automatycznego charakteru uznawaniu kwalifikacji w ramach systemu ogólnego. Stowarzyszenia zawodowe

▼B

zdolne do przedstawienia propozycji wspólnych platform powinny być reprezentatywne na szczeblu krajowym lub europejskim. Wspólną platformę stanowi zespół kryteriów umożliwiających złagodzenie w jak najszerszym zakresie skutków znaczących różnic w dziedzinie wymogów dotyczących wykształcenia, jakie stwierdzono, w co najmniej dwóch trzecich Państw Członkowskich, w tym we wszystkich Państwach Członkowskich, w których dany zawód jest regulowany. Kryteria te mogłyby przykładowo obejmować wymogi, takie jak: dodatkowe szkolenie, staż adaptacyjny odbywany w formie nadzorowanej praktyki, test umiejętności, wymóg posiadania minimalnego poziomu doświadczenia zawodowego albo też połączenie tych wymogów.

(17) W celu uwzględnienia wszystkich sytuacji, które w dalszym ciągu nie podlegają przepisom dotyczącym uznawania kwalifikacji zawodowych, system ogólny powinien zostać rozszerzony na te przypadki, które nie zostały objęte systemem szczególnym wskutek tego, że dany zawód nie został objęty żadnym systemem bądź też w przypadku, gdy dany zawód wprawdzie został objęty takim szczególnym systemem, jednakże wnioskodawca z pewnych szczególnych i wyjątkowych przyczyn nie spełnia warunków koniecznych do skorzystania z tego systemu.

(18) Istnieje potrzeba uproszczenia warunków podejmowania szeregu rodzajów działalności przemysłowej, handlowej i rzemieślniczej w Państwach Członkowskich, w których zawody te są regulowane, przez osoby, które wykonywały daną działalność przez stosowny i wystarczająco długi okres w innym Państwie Członkowskim, z równoczesnym utrzymaniem co do tych rodzajów działalności systemu automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie doświadczenia zawodowego.

(19) Swoboda przemieszczania się i wzajemne uznawanie dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną (przy czym termin ten obejmuje również pielęgniarzy), lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów, muszą opierać się na ogólnej zasadzie automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie skoordynowanych, minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia. Dodatkowo warunkiem wykonywania w Państwach Członkowskich zawodu lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej (przy czym termin ten obejmuje również położnego) i farmaceuty powinno być posiadanie przez osobę zainteresowaną kwalifikacji gwarantujących, że posiada ona wykształcenie spełniające ustanowione minimalne wymogi. Powyższy system należy uzupełnić o szereg przepisów dotyczących ochrony praw nabytych, z których wykwalifikowani specjaliści będą mogli korzystać pod pewnymi warunkami.

(20) W celu uwzględnienia charakteru kształcenia lekarzy i lekarzy dentystów oraz związanego z tym dorobku wspólnotowego w dziedzinie wzajemnego uznawania kwalifikacji, uzasadnione jest utrzymanie zasady automatycznego uznawania specjalności medycznych i stomatologicznych, wspólnych przynajmniej dla dwóch Państw Członkowskich wobec specjalności, które są uznane w momencie przyjęcia niniejszej dyrektywy. W celu uproszczenia systemu rozszerzenie automatycznego uznawania kwalifikacji o nowe specjalności medyczne po wejściu w życie niniejszej dyrektywy powinno być jednak ograniczone do takich specjalności, które występują w przynajmniej dwóch piątych Państw Członkowskich. Ponadto niniejsza dyrektywa nie narusza prawa Państw Członkowskich do uzgodnienia między sobą automatycznego uznawania kwalifikacji zgodnie z ich własnymi zasadami w określonych specjalnościach medycznych i stomatologicznych występujących w tych Państwach, lecz niepodlegających automatycznemu uznawaniu w rozumieniu niniejszej dyrektywy.

▼B

(21) Automatyczne uznawanie formalnych kwalifikacji lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego nie narusza uprawnienia Państw Członkowskich do decydowania, czy kwalifikacje te będą powiązane z czynnościami zawodowymi.

(22) Wszystkie Państwa Członkowskie powinny formalnie rozróżniać zawód lekarza dentysty od zawodu lekarza, niezależnie od posiadanej przez niego specjalizacji z odontostomatologii. Państwa Członkowskie powinny zagwarantować, że kształcenie lekarzy dentystów zapewni im uzyskanie umiejętności niezbędnych dla zapobiegania, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy oraz okolic przyległych. Działalność zawodowa lekarza dentysty powinna być wykonywana przez osoby posiadające kwalifikacje lekarza dentysty określone w niniejszej dyrektywie.

(23) Nie wydaje się pożądane określanie jednolitych norm kształcenia położnych dla wszystkich Państw Członkowskich. Powinno się raczej zapewnić im możliwie największą swobodę w organizowaniu swojego kształcenia.

(24) W celu uproszczenia niniejszej dyrektywy należy odnieść się do pojęcia „farmaceuta", aby wyznaczyć zakres stosowania przepisów dotyczących automatycznego uznawania kwalifikacji bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tą działalność.

(25) Osoby posiadające kwalifikacje farmaceuty są specjalistami w dziedzinie leków i z zasady powinny być uprawnione do wykonywania zawodu farmaceuty w jego podstawowym zakresie we wszystkich Państwach Członkowskich. Określenie tego minimalnego zakresu w niniejszej dyrektywie nie powoduje ani ograniczenia zakresu uprawnień farmaceutów w Państwach Członkowskich, w szczególności dotyczących analiz biomedycznych, ani też stworzenia monopolu dla tych specjalistów, jako że pozostaje to wyłącznie w kompetencji Państw Członkowskich. Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają prawa Państw Członkowskich do wprowadzenia dodatkowych wymogów w zakresie kształcenia, warunkujących możliwość wykonywania czynności nieujętych w skoordynowanym podstawowym zakresie czynności. Oznacza to, że Państwo Członkowskie powinno mieć możliwość wprowadzania tych wymogów wobec obywateli posiadających kwalifikacje objęte automatycznym uznawaniem w rozumieniu niniejszej dyrektywy.

(26) Niniejsza dyrektywa nie zapewnia koordynacji wszystkich wymogów w zakresie podejmowania i wykonywania działalności w dziedzinie farmacji. W szczególności kwestie rozmieszczenia geograficznego aptek i monopolu na wydawanie produktów leczniczych powinny pozostać w kompetencji Państw Członkowskich. Dyrektywa nie wprowadza żadnych zmian w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich wprowadzających zakaz wykonywania przez spółki niektórych czynności w dziedzinie farmacji lub uzależniających wykonywanie tych czynności od spełnienia określonych warunków.

(27) Projekt architektoniczny, jakość obiektów budowlanych, ich harmonijne wkomponowanie w otoczenie, poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego oraz zbiorowego i prywatnego dziedzictwa należą do kwestii o znaczeniu publicznym. Dlatego też wzajemne uznawanie kwalifikacji powinno być oparte na kryteriach jakościowych i ilościowych gwarantujących, że osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego, projektowania, organizacji i konstrukcji budynków, konserwacji

▼B

i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi.

(28) Krajowe regulacje w dziedzinie architektury oraz podejmowania i wykonywania działalności zawodowej przez architektów mają bardzo zróżnicowany zakres. W większości Państw Członkowskich działalność w dziedzinie architektury prowadzona jest *de iure* bądź *de facto* przez osoby posiadające wyłącznie tytuł architekta lub dodatkowo także inny tytuł, przy czym osoby te nie mają wyłączności na prowadzenie takiej działalności, chyba że wynika to przepisów ustawowych. Działalność ta, bądź tylko niektóre jej rodzaje, może być wykonywana także przez przedstawicieli innych zawodów, w szczególności przez inżynierów, którzy uzyskali specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie budownictwa lub sztuki budowania. W celu uproszczenia niniejszej dyrektywy należy odnieść się do pojęcia „architekt", aby wyznaczyć zakres stosowania przepisów dotyczących automatycznego uznawania kwalifikacji w dziedzinie architektury, bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tą działalność.

(29) W przypadku przedstawienia przez organizację zawodową lub stowarzyszenie, które działają w zakresie zawodu regulowanego na szczeblu europejskim lub krajowym, uzasadnionego wniosku dotyczącego szczególnych postanowień dotyczących uznawania kwalifikacji w oparciu o zharmonizowane minimalne wymogi w zakresie wykształcenia, Komisja ocenia zasadność przyjęcia projektu zmiany niniejszej dyrektywy.

(30) Aby system uznawania kwalifikacji zawodowych był skuteczny, powinny zostać ustalone jednolite procedury i zasady postępowania w zakresie jego wprowadzenia w życie, jak również określone warunki wykonywania zawodu.

(31) Ponieważ współpraca między Państwami Członkowskimi oraz pomiędzy Państwami Członkowskimi a Komisją powinna ułatwić wdrożenie niniejszej dyrektywy oraz realizację wynikających z niej zobowiązań, należy zapewnić warunki służące tej współpracy.

(32) Wprowadzenie przez stowarzyszenia lub organizacje zawodowe legitymacji zawodowych na szczeblu europejskim mogłoby ułatwić mobilność przedstawicieli danych zawodów, w szczególności poprzez przyspieszenie wymiany informacji pomiędzy przyjmującym Państwem Członkowskim a Państwem Członkowskim pochodzenia. Legitymacja zawodowa powinna umożliwiać monitorowanie kariery osób wykonujących dany zawód, które prowadzą działalność w różnych Państwach Członkowskich. Legitymacje te, przy pełnym poszanowaniu przepisów dotyczących ochrony danych, mogłyby zawierać informacje na temat kwalifikacji zawodowych danej osoby (dotyczące uniwersytetu lub instytucji, w których uzyskała ona wykształcenie, posiadanych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego), jej miejsca prowadzenia działalności, sankcji nałożonych na tą osobę w związku z wykonywaniem zawodu oraz informacje dotyczące właściwego organu.

(33) Ustanowienie sieci ośrodków informacji mających za zadanie dostarczenie obywatelom Państw Członkowskich informacji i wsparcia zapewni przejrzystość systemowi uznawania kwalifikacji. W ośrodkach informacji każdy zainteresowany obywatel oraz Komisja uzyskają wszelkie informacje i adresy istotne w procedurze uznawania. Wyznaczenie przez każde Państwo Członkowskie pojedynczego ośrodka informacji w ramach tej sieci nie wpływa na ich organizację i uprawnienia na szczeblu krajowym. W szczególności nie stanowi to przeszkody dla wyznaczenia szeregu innych biur na szczeblu krajowym, przy czym ośrodek informacji wyznaczony w ramach wyżej wymie-

▼B

nionej sieci będzie odpowiedzialny za koordynację działań z tymi biurami oraz kierowanie obywateli, w razie potrzeby, do właściwego biura.

(34) Zarządzanie różnorodnymi systemami uznawania kwalifikacji ustanowionymi w dyrektywach sektorowych oraz systemem ogólnym okazało się zadaniem uciążliwym i skomplikowanym. Dlatego potrzebne jest uproszczenie zarządzania i dostosowania niniejszej dyrektywy do postępu naukowego i technicznego, w szczególności w przypadku koordynacji minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia dla potrzeb automatycznego uznawania kwalifikacji. W tym celu powinien zostać powołany wspólny komitet ds. uznawania kwalifikacji zawodowych oraz należy zapewnić odpowiedni udział przedstawicieli organizacji zawodowych, również na poziomie wspólnotowym.

(35) Środki niezbędne dla wdrożenia niniejszej dyrektywy należy przyjąć zgodnie z procedurą określoną w decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ([1]).

(36) Sporządzanie przez Państwa Członkowskie sprawozdania okresowego z wdrożenia niniejszej dyrektywy, zawierającego dane statystyczne, umożliwi ocenę oddziaływania systemu uznawania kwalifikacji zawodowych.

(37) Należy ustanowić odpowiednią procedurę przyjmowania środków tymczasowych, na wypadek gdyby stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy napotykało na istotne trudności w Państwie Członkowskim.

(38) Przepisy niniejszej dyrektywy nie wpływają na kompetencje Państw Członkowskich w zakresie organizacji ich krajowego systemu ubezpieczeń społecznych oraz określania działań, które należy w ramach tego systemu realizować.

(39) Wobec szybkości przemian technologicznych i postępu naukowego, ustawiczne kształcenie ma szczególne znaczenie w odniesieniu do znaczącej liczby zawodów. W tym kontekście rolą Państw Członkowskich jest przyjęcie szczegółowych przepisów dotyczących odpowiedniego dalszego kształcenia, które umożliwi przedstawicielom tych zawodów stałe zaznajamianie się ze zmianami, które przynosi postęp techniczny i naukowy.

(40) W związku z tym, że cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie racjonalizacja, uproszczenie i poprawa regulacji dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych, nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez Państwa Członkowskie, a możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(41) Niniejsza dyrektywa nie narusza art. 39 ust. 4 oraz art. 45 Traktatu, w szczególności w odniesieniu do notariuszy.

(42) Niniejsza dyrektywa w zakresie dotyczącym swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług nie narusza innych, szczególnych przepisów prawnych dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych, takich jak przepisy obowiązujące w odniesieniu do transportu, pośredników ubezpieczeniowych oraz biegłych rewidentów. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na stosowanie dyrektywy Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mającej na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody

([1]) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

▼B

świadczenia usług ([1]) ani dyrektywy 98/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. mającej na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w Państwie Członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych ([2]). Uznawanie kwalifikacji zawodowych prawników dla celów podejmowania przez nich bezpośredniej działalności w przyjmującym Państwie Członkowskim na podstawie tytułu zawodowego przyjmującego Państwa Członkowskiego powinno zostać objęte przepisami niniejszej dyrektywy.

(43) W zakresie, w jakim są one regulowane, niniejsza dyrektywa dotyczy również wolnych zawodów, do których, zgodnie z niniejszą dyrektywą, należą zawody wykonywane osobiście na podstawie odpowiednich kwalifikacji zawodowych w sposób odpowiedzialny i zawodowo niezależny przez osoby świadczące usługi intelektualne i koncepcyjne w interesie klienta i w interesie publicznym. Wykonywanie zawodu może podlegać w Państwach Członkowskich, zgodnie z Traktatem, szczególnym ograniczeniom ustawowym zgodnie z prawem krajowym oraz uregulowaniom zawodowym przyjmowanym w tych ramach samodzielnie przez odpowiednie organizacje zawodowe, chroniącym i rozwijającym profesjonalizm oraz jakość usług, a także poufność w relacjach z klientem.

(44) Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów niezbędnych dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i konsumentów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady, na podstawie których każde Państwo Członkowskie, które uzależnia dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych (zwane dalej „przyjmującym Państwem Członkowskim") uznaje, dla celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania, kwalifikacje zawodowe uzyskane w innym lub innych Państwach Członkowskich (zwanych dalej „rodzimym Państwem Członkowskim"), które umożliwiają posiadaczowi wymienionych kwalifikacji wykonywanie w tych Państwach tego samego zawodu.

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się wobec wszystkich obywateli Państw Członkowskich, zamierzających wykonywać zawód regulowany w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje zawodowe, zarówno jako osoba pracująca na własny rachunek, w tym jako osoba wykonująca wolny zawód, jak też jako pracownik najemny.

2. Każde Państwo Członkowskie może zezwolić obywatelom Państwa Członkowskiego posiadającym dokument potwierdzający

([1]) Dz.U. L 78 z 26.3.1977, str. 17. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

([2]) Dz.U. L 77 z 14.3.1998, str. 36. Dyrektywa zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

▼B

posiadanie kwalifikacji, który nie został uzyskany w jednym z Państw Członkowskich, na wykonywanie na swoim terytorium zawodu regulowanego w rozumieniu art. 3 ust.1 lit. a) zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym Państwie. W przypadku zawodów określonych w przepisach tytułu III, rozdział III, wstępne uznanie jest uzależnione od spełnienia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia ustanowionych w tym rozdziale.

3. Jeżeli w odniesieniu do danego zawodu regulowanego obowiązują inne szczególne przepisy bezpośrednio dotyczące uznawania kwalifikacji zawodowych, ustanowione w odrębnym instrumencie prawa wspólnotowego, odpowiadających im przepisów niniejszej dyrektywy nie stosuje się.

Artykuł 3

Definicje

1. Dla celów niniejszej dyrektywy stosuje się poniższe definicje:

a) „zawód regulowany”: działalność zawodowa lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie, lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, bezpośrednio bądź pośrednio, na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych; w szczególności używanie tytułu zawodowego zastrzeżonego na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe stanowi sposób wykonywania działalności zawodowej. W przypadkach, w których nie stosuje się pierwszego zdania niniejszej definicji, działalność zawodowa, o której mowa w ust. 2, traktowana jest jako zawód regulowany;

b) „kwalifikacje zawodowe”: kwalifikacje potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, poświadczeniem kompetencji, o którym mowa w art. 11 lit. a) ppkt i) lub doświadczenia zawodowego;

c) „dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji”: dyplomy, świadectwa lub inne dokumenty wydane przez organ Państwa Członkowskiego wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego Państwa, potwierdzające pomyślne ukończenie kształcenia zawodowego, odbywanego w przeważającej części na terytorium Wspólnoty. W przypadkach, w których nie stosuje się zdania pierwszego niniejszej definicji, dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w ust. 3, traktowany jest jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji;

d) „właściwy organ”: każdy organ lub jednostka upoważniona przez Państwa Członkowskie do wystawiania lub przyjmowania świadectw wykształcenia i innych dokumentów lub informacji, przyjmowania wniosków i podejmowania decyzji, o których mowa w niniejszej dyrektywie;

e) „kształcenie regulowane”: każdy rodzaj kształcenia, które w szczególny sposób przystosowane jest na potrzeby wykonywania określonego zawodu oraz obejmuje kurs lub kursy uzupełnione, w stosownych przypadkach, kształceniem zawodowym albo praktyką w okresie próbnym lub praktyką zawodową.

   Struktura i poziom kształcenia zawodowego oraz praktyk w okresie próbnym lub praktyk zawodowych określane są w ustawach, przepisach wykonawczych lub administracyjnych danego Państwa Członkowskiego albo są nadzorowane bądź zatwierdzane przez wyznaczony w tym celu organ;

f) „doświadczenie zawodowe”: faktyczne i zgodne z prawem wykonywanie danego zawodu w Państwie Członkowskim;

▼B

g) „staż adaptacyjny”: wykonywanie zawodu regulowanego w przyjmującym Państwie Członkowskim pod nadzorem wykwalifikowanego przedstawiciela tego zawodu, gdzie takiej praktyce odbywanej pod nadzorem powinno towarzyszyć dalsze kształcenie. Powyższy okres nadzorowanej praktyki podlega ocenie. Szczegółowe zasady regulujące kwestie stażu adaptacyjnego i jego oceny, jak również status migranta objętego nadzorem, określa właściwy organ przyjmującego Państwa Członkowskiego.

   Status prawny osoby odbywającej nadzorowaną praktykę w przyjmującym Państwie Członkowskim, zwłaszcza w zakresie prawa pobytu, obowiązków, uprawnień i przywilejów socjalnych, świadczeń i wynagrodzenia, określany jest przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi;

h) „test umiejętności”: test ograniczony do sprawdzenia poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawcy, przeprowadzony przez właściwe władze przyjmującego Państwa Członkowskiego w celu oceny zdolności wnioskodawcy do wykonywania zawodu regulowanego w tym Państwie Członkowskim. Aby umożliwić przeprowadzenie powyższego testu, właściwe organy sporządzają listę zagadnień, ustaloną w wyniku porównania zakresu kształcenia wymaganego w danym Państwie Członkowskim z zakresem kształcenia odbytego przez wnioskodawcę, których nie obejmuje posiadane przez wnioskodawcę dyplom lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji.

   Test umiejętności musi uwzględniać fakt, że wnioskodawca jest wykwalifikowanym specjalistą w rodzimym Państwie Członkowskim lub Państwie Członkowskim, z którego przybywa. Test umiejętności obejmuje zagadnienia wybrane z listy, których znajomość jest niezbędna do wykonywania danego zawodu w przyjmującym Państwie Członkowskim. Test może sprawdzać również znajomość przepisów dotyczących wykonywania danego zawodu obowiązujących w przyjmującym Państwie Członkowskim.

   Szczegóły dotyczące przeprowadzania testu umiejętności oraz status prawny wnioskodawcy, który w przyjmującym Państwie Członkowskim pragnie przygotowywać się do testu umiejętności, określane są przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego.

i) „kierownik przedsiębiorstwa”: każda osoba, która w przedsiębiorstwie działającym w danym sektorze zawodowym sprawowała funkcję:

   i) kierownika przedsiębiorstwa lub oddziału przedsiębiorstwa; lub

   ii) przedstawiciela właściciela lub zastępcy kierownika przedsiębiorstwa, przy czym stanowisko wiązało się z takimi samymi obowiązkami, jakie spoczywały na zastępowanym właścicielu albo kierowniku; lub

   iii) na stanowisku kierowniczym z obowiązkami o charakterze handlowym lub technicznym, związanym z odpowiedzialnością za jeden lub kilka działów przedsiębiorstwa.

2. Zawód wykonywany przez członków stowarzyszeń lub organizacji wyszczególnionych w załączniku I traktowany jest jako zawód regulowany.

Celem realizowanym przez stowarzyszenia i organizacje, o których mowa w akapicie pierwszym, jest w szczególności wspieranie i utrzymywanie wysokiego standardu w danej dziedzinie zawodowej. W tym celu podlegają one specjalnej formie uznania przez Państwa Członkowskie, oraz wydają swoim członkom dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, zapewniają przestrzeganie przez członków przyjętych zasad wykonywania zawodu i przyznają im prawo używania tytułu bądź skrótu tytułu zawodowego lub prawo do korzystania ze statusu odpowiadającego temu wykształceniu.

▼B

Za każdym razem, gdy Państwo Członkowskie uzna stowarzyszenie lub organizację, o których mowa w akapicie pierwszym, powiadamia o tym Komisję, która opublikuje odpowiednie zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.*

3. Potwierdzenie kwalifikacji zawodowych wydane przez państwo trzecie uznawane jest za dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, jeżeli jego posiadacz legitymuje się trzyletnim doświadczeniem zawodowym w danym zawodzie, zdobytym na terytorium Państwa Członkowskiego, które uznało to potwierdzenie kwalifikacji zawodowych zgodnie z przepisami art. 2 ust. 2 oraz państwo to potwierdziło uzyskane doświadczenie zawodowe.

Artykuł 4

Skutki uznania

1. Uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące Państwo Członkowskie pozwala beneficjentowi na podjęcie w tym Państwie Członkowskim zawodu, do którego posiada kwalifikacje w rodzimym Państwie Członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym Państwie Członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego Państwa Członkowskiego.

2. Dla celów niniejszej dyrektywy, zawód, który wnioskodawca pragnie wykonywać w przyjmującym Państwie Członkowskim uznaje się za ten sam, do którego wykonywania kwalifikacje wnioskodawca posiada w rodzimym Państwie Członkowskim, jeżeli w obu przypadkach chodzi o porównywalną działalność.

TYTUŁ II

SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG

Artykuł 5

Zasada swobodnego świadczenia usług

1. Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów prawa wspólnotowego, jak również przepisów art. 6 i 7 niniejszej dyrektywy, Państwa Członkowskie nie wprowadzają ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług w innym Państwie Członkowskim, które w jakikolwiek sposób byłyby związane z kwalifikacjami zawodowymi:

a) jeżeli usługodawca prowadzi zgodną z prawem działalność w zakresie tego samego zawodu w innym Państwie Członkowskim (zwanym dalej „Państwem Członkowskim siedziby”), oraz

b) w przypadku przeniesienia się usługodawcy, jeżeli wykonywał zawód w Państwie Członkowskim siedziby przez co najmniej dwa lata w okresie dziesięciu lat poprzedzających świadczenie usług, jeżeli dany zawód nie jest w tym Państwie Członkowskim regulowany. Wymóg dotyczący wykonywania zawodu przez okres dwóch lat nie obowiązuje, jeżeli zawód lub kształcenie prowadzące do zdobycia zawodu są regulowane.

2. Przepisy niniejszego tytułu obowiązują jedynie w przypadku przeniesienia się usługodawcy na terytorium przyjmującego Państwa Członkowskiego w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1.

Tymczasowy i okazjonalny charakter świadczenia usług podlega każdorazowo indywidualnej ocenie, przy uwzględnieniu przede wszystkim jego długości, częstotliwości, regularności i ciągłości.

3. Usługodawca, który przeniósł się do innego Państwa Członkowskiego, podlega przepisom dotyczącym wykonywania zawodu, mającym

▼B

charakter zawodowy, ustawowy lub administracyjny regulującym kwestie bezpośrednio powiązane z kwalifikacjami zawodowymi, takimi jak definicja zawodu, używanie tytułów zawodowych i poważne uchybienia zawodowe, w sposób bezpośredni i szczególny związane z ochroną i bezpieczeństwem konsumentów, jak również przepisom dyscyplinarnym, które obowiązują w przyjmującym Państwie Członkowskim osoby wykonujące ten sam zawód.

Artykuł 6

Wyłączenia

Zgodnie z art. 5 ust. 1 przyjmujące Państwo Członkowskie zwalnia usługodawców prowadzących działalność w innym Państwie Członkowskim z wymogów obowiązujących osoby wykonujące dany zawód, prowadzące działalność na jego terytorium, dotyczących:

a) uzyskania zezwolenia, rejestracji albo członkostwa w organizacji lub instytucji zawodowej. W celu ułatwienia stosowania, zgodnie z art. 5 ust. 3, przepisów dyscyplinarnych obowiązujących na ich terytorium, Państwa Członkowskie mogą wprowadzić automatyczną rejestrację tymczasową albo członkostwo *pro forma* w organizacji lub instytucji zawodowej, o ile taka rejestracja lub uzyskanie członkostwa nie spowoduje w żaden sposób opóźnienia ani utrudnienia w świadczeniu usług, ani nie spowoduje obciążenia usługodawcy dodatkowymi kosztami. Odpis oświadczenia oraz, w stosownych przypadkach, jego odnowionej wersji, o której mowa w art. 7 ust. 1, z załączonym, w przypadku określonych w art. 7 ust. 4 zawodów związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem publicznym lub zawodów korzystających z automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie przepisów tytułu III rozdział III, kopią dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 2, jest przesyłany przez właściwy organ do odpowiedniej organizacji lub instytucji zawodowej i uznawany jest za automatyczną rejestrację tymczasową albo uzyskanie członkostwa *pro forma* w powyższym celu,

b) rejestracji w publicznej instytucji ubezpieczenia społecznego w celu dokonywania z ubezpieczycielem rozliczeń związanych ze świadczeniem usług na rzecz osób ubezpieczonych.

Jednakże usługodawca informuje instytucję, o której mowa w lit. b), o świadczonych usługach przed ich świadczeniem, albo, w nagłych wypadkach, po ich wykonaniu.

Artykuł 7

Uprzednie oświadczenie składane w przypadku przeniesienia się usługodawcy

1. Państwa Członkowskie mogą wymagać od usługodawcy, który po raz pierwszy przenosi się z jednego Państwa Członkowskiego do innego w celu świadczenia usług, poinformowania o tym z wyprzedzeniem właściwego organu przyjmującego Państwa Członkowskiego w formie pisemnego oświadczenia obejmującego informacje o posiadanym ubezpieczeniu lub innych środkach indywidualnego lub zbiorowego zabezpieczenia w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej. Oświadczenie takie składa się ponownie raz na rok, o ile usługodawca zamierza świadczyć w danym roku w tym Państwie Członkowskim usługi w sposób tymczasowy i okazjonalny. Usługodawca może przekazać oświadczenie w dowolny sposób.

2. Ponadto w przypadku świadczenia usług po raz pierwszy lub w przypadku istotnej zmiany sytuacji potwierdzonej dokumentami Państwo Członkowskie może wymagać dołączenia do oświadczenia następujących dokumentów:

a) dokumentu potwierdzającego obywatelstwo usługodawcy,

▼B

b) zaświadczenia potwierdzającego, że jego posiadacz prowadzi zgodnie z prawem działalność w Państwie Członkowskim oraz że w momencie składania zaświadczenia nie obowiązuje go zakaz, nawet tymczasowy, wykonywania tej działalności,

c) potwierdzenia kwalifikacji zawodowych,

d) w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), dowolnego dowodu potwierdzającego wykonywanie przez usługodawcę danej działalności przez co najmniej dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat,

e) zaświadczenia o niekaralności, jeśli Państwo Członkowskie wymaga tego od własnych obywateli, przy prowadzeniu działalności w sektorze bezpieczeństwa.

3. Usługi świadczone są przy użyciu tytułu zawodowego Państwa Członkowskiego siedziby, o ile w tym Państwie Członkowskim istnieje taki tytuł dla danego rodzaju działalności zawodowej. Tytuł ten podawany jest w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych Państwa Członkowskiego siedziby w sposób uniemożliwiający pomylenie go z tytułem zawodowym występującym w przyjmującym Państwie Członkowskim. Jeżeli w Państwie Członkowskim siedziby nie ma takiego tytułu, usługodawca podaje informacje o formalnie uzyskanych kwalifikacjach w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego Państwa Członkowskiego. Świadczenie usług pod tytułem zawodowym występującym w przyjmującym Państwie Członkowskim jest możliwe, w drodze wyjątku, w przypadkach, o których mowa w przepisach tytułu III rozdział III.

4. W przypadku świadczenia po raz pierwszy usług w ramach zawodów regulowanych, związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem publicznym, co do których nie obowiązuje automatyczne uznawanie kwalifikacji na podstawie przepisów tytułu III rozdział III, właściwy organ przyjmującego Państwa Członkowskiego może sprawdzić kwalifikacje zawodowe usługodawcy przed rozpoczęciem świadczenia przez niego usług. Taka wstępna kontrola możliwa jest jedynie wtedy, gdy jej celem jest zapobieżenie poważnym szkodom dla zdrowia lub bezpieczeństwa usługobiorcy, które mogłyby powstać wskutek braku kwalifikacji zawodowych usługodawcy i gdy nie wykracza poza zakres niezbędny dla osiągnięcia tego celu.

Właściwy organ zobowiązany jest dołożyć starań, by w terminie miesiąca od otrzymania oświadczenia wraz z załączonymi dokumentami poinformować usługodawcę o decyzji dotyczącej odstąpienia od kontroli jego kwalifikacji lub o wynikach takiej kontroli. W przypadku zaistnienia trudności mogących skutkować opóźnieniem, właściwy organ powiadomi usługodawcę w ciągu pierwszego miesiąca o przyczynie opóźnienia oraz o przewidywanym terminie wydania decyzji, która musi zostać wydana w ciągu drugiego miesiąca od otrzymania kompletnej dokumentacji.

W przypadku gdy pomiędzy kwalifikacjami zawodowymi usługodawcy oraz wykształceniem wymaganym w przyjmującym Państwie Członkowskim występują różnice na tyle istotne, że zagrażają zdrowiu lub bezpieczeństwu publicznemu, przyjmujące Państwo Członkowskie umożliwi usługodawcy wykazanie, w szczególności poprzez poddanie się testowi umiejętności, że uzyskał on brakującą wiedzę lub umiejętności. W każdym przypadku świadczenie usług musi być możliwe w terminie miesiąca od wydania decyzji zgodnie z przepisami poprzedniego akapitu.

W przypadku bezczynności właściwego organu w terminach określonych w poprzednich akapitach usługi mogą być świadczone.

W przypadkach gdy kwalifikacje zostały sprawdzone zgodnie z przepisami niniejszego ustępu, usługi są świadczone przy użyciu tytułu zawodowego używanego w przyjmującym Państwie Członkowskim.

▼B

Artykuł 8

Współpraca administracyjna

1. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wezwać organy Państwa Członkowskiego siedziby, w odniesieniu do każdego świadczenia usług, do przedstawienia informacji potwierdzających, że usługodawca prowadzi działalność zgodnie z prawem, że wykonywał zawód w sposób należyty, jak również, że nie zostały na niego nałożone kary dyscyplinarne lub sankcje karne związane z wykonywaniem działalności zawodowej. Właściwe organy Państwa Członkowskiego siedziby przekazują powyższe informacje zgodnie z przepisami art. 56.

2. Właściwe organy zapewniają wymianę wszelkich informacji niezbędnych dla prawidłowego rozpatrywania skarg składanych przez usługobiorcę na usługodawcę. Usługobiorcy informowani są o rezultatach złożonej skargi.

Artykuł 9

Informacje przekazywane usługobiorcom

W przypadkach, w których usługa świadczona jest przy użyciu tytułu zawodowego Państwa Członkowskiego siedziby lub na podstawie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji usługodawcy, obok innych wymogów dotyczących przekazania informacji wynikających z prawa wspólnotowego, właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wymagać od usługodawcy przekazania usługobiorcy wszystkich lub niektórych spośród następujących informacji:

a) w przypadku gdy usługodawca wpisany jest do rejestru przedsiębiorców lub podobnego rejestru publicznego — wskazania rejestru, w którym jest on wpisany, numeru, pod jakim występuje w rejestrze lub innych danych pozwalających na identyfikację usługodawcy, zawartych w tym rejestrze;

b) w przypadku gdy w Państwie Członkowskim siedziby dana działalność wymaga uzyskania zezwolenia — nazwy i adresy właściwego organu nadzoru;

c) wskazania stowarzyszenia zawodowego lub podobnej instytucji, w której zarejestrowany jest usługodawca;

d) tytułu zawodowego lub w przypadku gdy taki tytuł nie istnieje — wskazania formalnych kwalifikacji zawodowych usługodawcy oraz nazwy Państwa Członkowskiego, w którym zostały one uzyskane;

e) w przypadku gdy usługodawca prowadzi działalność podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT — numeru identyfikacji podatkowej VAT, o którym mowa w art. 22 ust. 1 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych — wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku ([1]);

f) szczegółów dotyczących polisy ubezpieczeniowej lub innych środków indywidualnego lub zbiorowego zabezpieczenia w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej.

([1]) Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2004/66/WE (Dz.U. L 168 z 1.5.2004, str. 35).

▼B

TYTUŁ III

SWOBODA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

ROZDZIAŁ I

Ogólny system uznawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji

Artykuł 10

Zakres

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do wszystkich zawodów, które nie są objęte przepisami rozdziałów II i III niniejszego tytułu oraz w następujących przypadkach, w których wnioskodawca, z przyczyn szczególnych i wyjątkowych nie spełnia warunków określonych w przepisach zawartych w tych rozdziałach:

a) w przypadku czynności wyszczególnionych w załączniku IV — jeżeli migrant nie spełnia wymogów określonych w art. 17, 18 oraz 19;

b) w przypadku lekarzy posiadających podstawowy poziom wykształcenia medycznego, lekarzy specjalistów, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, lekarzy dentystów, wyspecjalizowanych lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów — jeżeli migrant nie spełnia wymogów dotyczących odbycia faktycznej i zgodnej z prawem praktyki zawodowej, o których mowa w art. 23, 27, 33, 37, 39, 43 i 49;

c) w przypadku architektów — jeżeli migrant posiada dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji inny niż wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.7;

d) bez uszczerbku dla przepisów art. 21 ust. 1, art. 23 i 27, w przypadku lekarzy, pielęgniarek, lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalisty, uzyskany w wyniku odbycia kształcenia prowadzącego do zdobycia jednego z tytułów wymienionych w załączniku V pkt 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1, wyłącznie na potrzeby uznania właściwej specjalizacji;

e) w przypadku pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną i pielęgniarek wyspecjalizowanych posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalistów, uzyskane po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia jednego z tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2 — jeżeli migrant wnosi o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, w którym właściwe rodzaje działalności zawodowej wykonywane są przez pielęgniarki wyspecjalizowanie, które nie odbyły kształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego;

f) w przypadku wyspecjalizowanych pielęgniarek, które nie odbyły kształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego — jeżeli migrant wnosi o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, w którym właściwe rodzaje działalności zawodowej wykonywane są przez pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną, wyspecjalizowane pielęgniarki nieposiadające wykształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego lub wyspecjalizowane pielęgniarki posiadające dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalistek, uzyskane po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia jednego tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2.2;

g) w przypadku migrantów spełniających wymogi określone w art. 3 ust. 3.

▼B

Artykuł 11

Poziomy kwalifikacji

Dla potrzeb stosowania przepisów art. 13 kwalifikacje zawodowe są pogrupowane na następujące poziomy:

a) poświadczenie kompetencji wydawane przez właściwy organ w rodzimym Państwie Członkowskim, wyznaczony zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi Państwa Członkowskiego na podstawie:

   i) ukończenia szkolenia nie stanowiącego elementu kształcenia prowadzącego do uzyskania świadectwa lub dyplomu w rozumieniu lit. b), c), d) lub e) lub specjalnego egzaminu niepoprzedzonego kształceniem lub wykonywania w Państwie Członkowskim zawodu w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres trzech kolejnych lat lub przez równoważny okres w niepełnym wymiarze czasu pracy w okresie ostatnich dziesięciu lat,

   ii) albo ogólnego wykształcenia podstawowego lub średniego, potwierdzającego, że jego posiadacz uzyskał wiedzę ogólną;

b) świadectwo potwierdzające ukończenie kształcenia w szkole średniej:

   i) o charakterze ogólnym, uzupełnionego o kurs lub szkolenie zawodowe inne niż te, o których mowa w lit. c), lub praktykę w okresie próbnym lub praktykę zawodową wymaganą jako uzupełnienie tego kursu,

   ii) lub o charakterze technicznym lub zawodowym, uzupełnionego w stosownych przypadkach kursem lub szkoleniem zawodowym, o których mowa w ppkt i) lub praktyką w okresie próbnym lub praktyką zawodową wymaganą jako uzupełnienie tego kursu;

c) dyplom poświadczający ukończenie:

   i) kształcenia na poziomie pomaturalnym innego niż określone w lit. d) i e), trwającego przynajmniej rok lub równoważny okres w niepełnym wymiarze, które generalnie można podjąć dopiero po uzyskaniu wykształcenia średniego wymaganego do przyjęcia na studia uniwersyteckie lub inne studia wyższe lub uzyskanie równoważnego wykształcenia średniego drugiego stopnia, jak również szkolenia zawodowego, które może być wymagane jako uzupełnienie tego kursu na poziomie pomaturalnym;

   ii) lub w przypadku zawodu regulowanego, kształcenia o specjalnym programie, wymienionego w załączniku II, równoważnego z kształceniem, o którym mowa w ppkt i), które zapewnia porównywalny poziom przygotowania zawodowego i przygotowuje do pełnienia porównywalnych obowiązków i funkcji. Wykaz zawarty w załączniku II może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu uwzględnienia kursów kształcenia, spełniających wymogi przewidziane w zdaniu poprzedzającym;

d) dyplom poświadczający ukończenie kształcenia na poziomie pomaturalnym, trwającego od trzech do czterech lat lub równoważny okres w niepełnym wymiarze, w ramach studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych lub studiów w innej placówce prowadzącej kursy na równoważnym poziomie, jak również odbycie kształcenia zawodowego, które może być wymagane jako uzupełnienie tego kształcenia pomaturalnego;

e) dyplom poświadczający ukończenie kształcenia na poziomie pomaturalnym trwającego ponad cztery lata lub równoważny okres w niepełnym wymiarze, w ramach studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych lub studiów w innej placówce prowa-

▼B

dzącej kursy na równoważnym poziomie, jak również, w odpowiednich przypadkach, odbycie kształcenia zawodowego, które może być wymagane jako uzupełnienie tego kształcenia pomaturalnego.

Artykuł 12

Równe traktowanie kwalifikacji

Każdy dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lub zestaw dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydany przez właściwy organ Państwa Członkowskiego, potwierdzający ukończenie we Wspólnocie kształcenia, którego poziom został uznany przez Państwo Członkowskie za równoważny i przyznający posiadaczowi dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji lub zestawu dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji te same prawa w zakresie dostępu do zawodu lub jego wykonywania albo które przygotowuje do wykonywania tego zawodu, jest traktowany jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji należący do rodzaju objętego art. 11, co dotyczy także odpowiedniego poziomu.

Wszelkie kwalifikacje zawodowe, które mimo iż nie spełniają wymogów dotyczących dostępu do zawodu lub jego wykonywania zawartych przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych obowiązujących w rodzimym Państwie Członkowskim, stanowią na mocy tych przepisów podstawę do przyznania ich posiadaczowi praw nabytych, traktowane są również jako kwalifikacje zawodowe na takich samych warunkach, jak określone w ustępie pierwszym. Odnosi się to szczególnie do przypadków, kiedy rodzime Państwo Członkowskie podnosi poziom wykształcenia wymaganego, aby uzyskać dostęp do zawodu i jego wykonywania, i kiedy osoba, która uzyskała wykształcenie w poprzednio obowiązującym systemie, niespełniające wymogów nowego systemu, korzysta z praw nabytych na mocy postanowień zawartych w krajowych przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych; w takim przypadku wykształcenie uzyskane w dawnym systemie jest uznawane przez przyjmujące Państwo Członkowskie, do celu stosowania art. 13, za równoważne z poziomem wykształcenia w nowym systemie.

Artykuł 13

Warunki uznania

1. W przypadku gdy w przyjmującym Państwie Członkowskim podjęcie lub wykonywanie zawodu regulowanego uzależnione jest od posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, właściwy organ tego Państwa obowiązany jest zezwolić na podjęcie i wykonywanie tego zawodu na tych samych warunkach, które obowiązują własnych obywateli, przez wnioskodawców posiadających poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wymagany w innym Państwie Członkowskim do dostępu do danego zawodu lub jego wykonywania na terytorium tego Państwa.

Poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji musi spełniać następujące warunki:

a) muszą być wydane przez właściwy organ Państwa Członkowskiego, wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego Państwa Członkowskiego;

b) muszą potwierdzać uzyskanie kwalifikacji zawodowych na poziomie co najmniej równoważnym z poziomem bezpośrednio poprzedzającym ten, jaki wymagany jest w przyjmującym Państwie Członkowskim, zgodnie z art. 11.

2. Zezwolenie na dostęp do zawodu, o którym mowa w ust. 1, lub jego wykonywanie udzielane jest także wnioskodawcom, którzy wyko-

▼B

nywali zawód określony w tym ustępie w pełnym wymiarze czasu pracy przez dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat w innym Państwie Członkowskim, które nie reguluje tego zawodu, o ile posiadają oni jedno lub więcej poświadczeń kompetencji lub dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.

Poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji musi spełniać następujące warunki:

a) musi być wydane przez właściwy organ Państwa Członkowskiego, wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego Państwa Członkowskiego;

b) musi potwierdzać uzyskanie kwalifikacji zawodowych na poziomie co najmniej równoważnym z poziomem bezpośrednio poprzedzającym ten, jaki wymagany jest w przyjmującym Państwie Członkowskim, określonym w art. 11.

c) musi poświadczać, że jego posiadacz jest przygotowany do wykonywania danego zawodu.

Jednakże nie można wymagać posiadania dwuletniego doświadczenia zawodowego, o którym mowa w akapicie pierwszym, jeżeli dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wnioskodawcy poświadcza ukończenie kształcenia regulowanego w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. e) na poziomach kwalifikacji określonych w art. 11 lit. b), c), d) lub e). Rodzaje kształcenia regulowanego wyszczególnione w załączniku III uznaje się za kształcenie regulowane na poziomie określonym w art. 11 lit. c). Wykaz w załączniku III może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu uwzględnienia kształcenia regulowanego, zapewniającego porównywalny poziom przygotowania zawodowego i przygotowującego do pełnienia porównywalnych obowiązków i funkcji.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 lit. b) oraz ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu przyjmujące Państwo Członkowskie zezwala na wykonywanie zawodu regulowanego, jeżeli dostęp do tego zawodu na jego terytorium uzależniony jest od posiadania kwalifikacji na poziomie określonym w art. 11 lit. c), potwierdzających ukończenie studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających cztery lata, a wnioskodawca posiada kwalifikacje na poziomie, określonym w art. 11 lit. c).

Artykuł 14

Środki wyrównawcze

1. Przepisy art. 13 nie stanowią przeszkody dla wymagania przez Państwo Członkowskie od wnioskodawcy odbycia stażu adaptacyjnego trwającego nie dłużej niż trzy lata lub przystąpienia do testu umiejętności, jeżeli:

a) okres kształcenia, wykazanego przez wnioskodawcę zgodnie z przepisami art. 13 ust. 1 lub 2, jest co najmniej o rok krótszy od okresu wymaganego w przyjmującym Państwie Członkowskim;

b) kształcenie, które wnioskodawca odbył, obejmuje materiał zasadniczo różniący się od tego, którego opanowanie jest podstawą uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji w przyjmującym Państwie Członkowskim;

c) na zawód regulowany w przyjmującym Państwie Członkowskim składają się jedna lub więcej regulowanych działalności zawodowych, które nie wchodzą w zakres odpowiadającego mu zawodu w rodzimym Państwie Członkowskim wnioskodawcy w rozumieniu art. 4 ust. 2, a różnica ta polega na specyficznym programie kształcenia wymaganym w przyjmującym Państwie Członkowskim, który obejmuje materiał zasadniczo różniący się od objętego kształceniem, którego ukończenie potwierdza poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wnioskodawcy.

▼B

2. Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 1, musi umożliwić wnioskodawcy wybór między odbyciem stażu adaptacyjnego a zdaniem testu umiejętności.

Jeżeli w odniesieniu do określonego zawodu Państwo Członkowskie uzna za konieczne odstąpienie od wymogu określonego w akapicie poprzedzającym, dotyczącego umożliwienia wnioskodawcy wyboru pomiędzy odbyciem stażu adaptacyjnego a zdaniem testu umiejętności, obowiązane jest poinformować o tym z wyprzedzeniem pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję, odpowiednio uzasadniając to odstępstwo.

Jeżeli po otrzymaniu wszelkich niezbędnych informacji Komisja uzna odstępstwo, o którym mowa w akapicie drugim, za niewłaściwe lub niezgodne z prawem wspólnotowym, wzywa dane Państwo Członkowskie w ciągu trzech miesięcy do zaniechania wprowadzenia planowanego środka. W przypadku braku odpowiedzi ze strony Komisji w powyższym trzymiesięcznym terminie odstępstwo takie może zostać zastosowane.

3. W drodze odstępstwa od określonej w ust. 2 zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru, w odniesieniu do zawodów, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej, przyjmujące Państwo Członkowskie może samo wyznaczyć staż adaptacyjny lub test umiejętności.

Dotyczy to także przypadków przewidzianych w art. 10 lit. b) i c), art. 10 lit. d) w odniesieniu do lekarzy i lekarzy dentystów, w art. 10 lit. f), jeżeli migrant ubiega się o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, gdzie odpowiednia działalność zawodowa wykonywana jest przez pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną lub pielęgniarki wyspecjalizowane posiadające dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalisty, uzyskany po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2.2, a także w art. 10 lit. g).

W przypadkach objętych art. 10 lit. a) przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od migranta odbycia stażu adaptacyjnego lub zdania testu umiejętności, jeżeli migrant przewiduje możliwość wykonywania na własny rachunek lub w charakterze kierownika przedsiębiorstwa działalności zawodowej wymagającej znajomości i stosowania szczególnych przepisów krajowych, pod warunkiem że znajomość i stosowanie tych przepisów wymagane jest przez właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego od własnych obywateli, podejmujących taką działalność.

4. Do celów stosowania ust. 1 lit. b) i c) „zasadniczo różniący się materiał" oznacza materiał, którego znajomość jest niezbędna dla wykonywania zawodu, a w odniesieniu do którego kształcenie odbyte przez migranta wykazuje istotne różnice pod względem długości i treści w porównaniu z kształceniem wymaganym przez przyjmujące Państwo Członkowskie.

5. Przepisy ust. 1 stosuje się z należytym uwzględnieniem zasady proporcjonalności. W szczególności, jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie zamierza wymagać od wnioskodawcy odbycia stażu adaptacyjnego lub zdania testu umiejętności, musi najpierw upewnić się, że wiedza wnioskodawcy wynikająca z doświadczenia zawodowego zdobytego w jednym z Państw Członkowskich lub państwie trzecim może wyrównać w całości lub w części zasadnicze różnice w materiale, o których mowa w ust. 4.

▼B

Artykuł 15

Odstąpienie od środków wyrównawczych na podstawie wspólnych platform

1. Do celów niniejszego artykułu „wspólne platformy” oznaczają zestaw kryteriów dotyczących kwalifikacji zawodowych, których spełnienie pozwala na wyrównanie ustalonych zasadniczych różnic występujących pomiędzy poszczególnymi Państwami Członkowskimi odnośnie wymogów w zakresie kształcenia obowiązujących w danym zawodzie. Wymienione zasadnicze różnice ustala się przez porównanie długości i programów kształcenia w przynajmniej dwóch trzecich Państw Członkowskich, w tym we wszystkich Państwach Członkowskich regulujących dany zawód. Różnica w programie kształcenia może wynikać z zasadniczych różnić dotyczących zakresu działalności zawodowych.

2. Propozycje wspólnych platform w rozumieniu ust. 1 mogą być przekazywane Komisji przez Państwa Członkowskie lub organizacje albo stowarzyszenia zawodowe, reprezentatywne na szczeblu krajowym lub europejskim. Jeżeli Komisja po konsultacji z Państwami Członkowskimi uważa, że projektowana wspólna platforma ułatwi wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych, może przedstawić projekty środków w celu przyjęcia ich zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

3. Jeżeli kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy spełniają kryteria określone w środku przyjętym zgodnie z ust. 2, przyjmujące Państwo Członkowskie odstąpi od stosowania środków wyrównawczych na podstawie art. 14.

4. Przepisy ust. 1 — 3 nie wpływają na uprawnienia Państw Członkowskich w zakresie określania kwalifikacji zawodowych niezbędnych dla wykonywania zawodów na ich terytorium ani na program i organizację ich systemów kształcenia i szkolenia zawodowego.

5. Jeżeli Państwo Członkowskie uzna, że kryteria ustanowione w środku przyjętym zgodnie z ust. 2 nie zapewniają dłużej odpowiednich gwarancji odnośnie do kwalifikacji zawodowych, poinformuje o tym odpowiednio Komisję, która w stosownym przypadku przedstawi projekt środka zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

6. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w terminie do 20 października 2010 r. sprawozdanie w sprawie wykonywania przepisów niniejszego artykułu i w razie konieczności odpowiednie propozycje ich zmiany.

ROZDZIAŁ II

Uznawanie doświadczenia zawodowego

Artykuł 16

Wymogi dotyczące doświadczenia zawodowego

Jeżeli podjęcie lub wykonywanie jednego z rodzajów działalności wymienionych w załączniku IV w danym Państwie Członkowskim zależy od posiadania wiedzy i umiejętności o charakterze ogólnym, handlowym lub zawodowym, to Państwo Członkowskie uzna za dowód posiadania takiej wiedzy i takich umiejętności fakt, że działalność taka była uprzednio wykonywana w innym Państwie Członkowskim. W tym celu działalność taka musiała być prowadzona zgodnie z art. 17, 18 i 19.

▼B

Artykuł 17

Rodzaje działalności ujęte w wykazie I w załączniku IV

1. W odniesieniu do rodzajów działalności ujętych w wykazie I w załączniku IV przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

a) nieprzerwanie przez sześć lat na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub

b) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył przynajmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne; lub

c) nieprzerwanie przez cztery lata na własny rachunek lub na stanowisku dyrektora przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył przynajmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne; lub

d) lub nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek, jeśli beneficjent wykaże, że, przez co najmniej pięć lat wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub

e) nieprzerwanie przez pięć lat na stanowisku kierowniczym, przy czym przez co najmniej trzy lata sprawował obowiązki o charakterze technicznym i odpowiadał za przynajmniej jeden dział przedsiębiorstwa, jeżeli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i d) okres od zaprzestania wykonywania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

3. Przepisów ust. 1 lit. e) nie stosuje się do rodzajów działalności z grupy Ex 855 w nomenklaturze ISIC — salony fryzjerskie.

Artykuł 18

Rodzaje działalności ujęte w wykazie II w załączniku IV

1. W przypadku rodzajów działalności ujętych w wykazie II w załączniku IV, przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

a) nieprzerwanie przez pięć lat na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub

b) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub

c) nieprzerwanie przez cztery lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadec-

▼B

twem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub

d) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że przez co najmniej pięć lat wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub

e) nieprzerwanie przez pięć lat w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjant wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub

f) nieprzerwanie przez sześć lat w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i d) okres od zaprzestania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

Artykuł 19

Rodzaje działalności ujęte w wykazie III w załączniku IV

1. W przypadku rodzajów działalności ujętych w wykazie III w załączniku IV przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

a) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub

b) nieprzerwanie przez dwa lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjant wykaże, że uprzednio odbył kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub

c) nieprzerwanie przez dwa lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że przez co najmniej trzy lata wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub

d) nieprzerwanie przez trzy lata w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i c), okres od zaprzestania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

▼B

Artykuł 20

Zmiany wykazów działalności w załączniku IV

Zawarty w załączniku IV wykaz działalności, które podlegają systemowi uznawania kwalifikacji zawodowych zgodnie z art. 16, może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2 w celu jego aktualizacji lub wyjaśnienia nazewnictwa, o ile nie spowoduje to zmian w rodzajach działalności związanych z poszczególnymi kategoriami.

ROZDZIAŁ III

Uznawanie na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 21

Zasada automatycznego uznawania

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy uprawniające do podejmowania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego lub lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty lub wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, farmaceuty oraz architekta wyszczególnione odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 i 5.7.1 spełniające minimalne wymogi w zakresie kształcenia, o których mowa odpowiednio w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 oraz 46 i nadaje tym dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej taką samą moc na swoim terytorium, jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje.

Wymienione dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji muszą być wydane przez właściwe organy w Państwach Członkowskich i w stosownym przypadku muszą im towarzyszyć świadectwa wyszczególnione odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 oraz 5.7.1.

Przepisy akapitu pierwszego i drugiego nie wpływają na prawa nabyte, o których mowa w art. 23, 27, 33, 37, 39 i 49.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje, w ramach własnego systemu zabezpieczenia społecznego, na potrzeby prowadzenia działalności w zakresie ogólnej praktyki medycznej dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.1.4 i wydane obywatelom Państw Członkowskich przez inne Państwa Członkowskie, zgodnie z minimalnymi wymogami w zakresie kształcenia określonymi w art. 28.

Przepisy akapitu poprzedzającego nie wpływają na prawa nabyte, o których mowa w art. 30.

3. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnych wydane obywatelom Państw Członkowskich przez inne Państwa Członkowskie i wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.5.2, które spełniają minimalne wymogi w zakresie kształcenia, o których mowa w art. 40, i kryteria określone w art. 41 oraz nadaje im na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej taką samą moc na swoim terytorium, jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje.

▼B

Powyższy przepis nie narusza praw nabytych, o których mowa w art. 23 i 43.

4. Państwa Członkowskie nie są zobowiązane do uznawania, że dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w załączniku V, pkt 5.6.2, uprawniają do otwierania nowych, ogólnodostępnych aptek. Do celów niniejszego ustępu za nowe uważane będą także apteki działające krócej niż trzy lata.

5. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architekta, o którym mowa w załączniku V, pkt 5.7.1, który podlega zgodnie z ust. 1 automatycznemu uznaniu, stanowi dowód odbycia kształcenia, które rozpoczęło się nie wcześniej niż w akademickim roku odniesienia, o którym mowa w tym załączniku.

6. Każde Państwo Członkowskie uzależnia dostęp do zawodu lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty, i jego wykonywanie od posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, poświadczającego, że dana osoba uzyskała w trakcie kształcenia i w stosownych przypadkach wiedzę i umiejętności, o których mowa w art. 24 ust. 3, art. 31 ust. 6, art. 34 ust. 3, art. 38 ust. 3, art. 40 ust. 3 oraz art. 44 ust. 3.

Wykaz wiadomości i umiejętności, o których mowa w art. 24 ust. 3, art. 31 ust. 6, art. 34 ust. 3, art. 38 ust. 3, art. 40 ust. 3 oraz art. 44 ust. 3, może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach prawnych dotyczących struktury specjalności zawodowych w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

7. Każde Państwo Członkowskie zawiadamia Komisję o wszelkich przyjmowanych przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących wydawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji w dziedzinach objętych przez przepisy niniejszego rozdziału. W przypadku dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji w dziedzinie, o której mowa w sekcji 8, zawiadomienie to adresowane jest także do pozostałych Państw Członkowskich.

▼C1

Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* stosowny komunikat, podający tytuły przyporządkowane przez państwa członkowskie dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji oraz, w stosownych przypadkach, dane organu wydającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, świadectwo, które mu towarzyszy, oraz odpowiadający mu tytuł zawodowy, o którym mowa odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 oraz 5.7.1.

▼B

Artykuł 22

Wspólne przepisy w sprawie kształcenia

W odniesieniu do kształcenia, o którym mowa w art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46:

a) Państwa Członkowskie mogą zezwolić na kształcenie w niepełnym wymiarze godzin na warunkach określonych przez właściwe organy, które zapewniają, by łączny czas trwania, poziom i jakość takiego kształcenia nie były niższe niż w przypadku ciągłego kształcenia w pełnym wymiarze godzin;

▼B

b) zgodnie z procedurami obowiązującymi w poszczególnych Państwach Członkowskich prowadzone jest stałe dokształcanie gwarantujące, że osoby, które uzyskały wykształcenie, na bieżąco zaznajamiają się ze zmianami, które przynosi postęp techniczny i naukowy, w zakresie niezbędnym dla prowadzenia przez nie bezpiecznej i efektywnej praktyki zawodowej.

Artykuł 23

Prawa nabyte

1. Bez uszczerbku dla szczególnych praw nabytych w odniesieniu do określonych zawodów, w przypadkach, w których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniający do podjęcia działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego lub lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty lub wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej lub farmaceuty, uzyskany przez obywatela Państwa Członkowskiego nie spełnia wszystkich wymogów w zakresie wykształcenia, o których mowa w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 oraz 44, każde Państwo Członkowskie uznaje ten dokument za wystarczający dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wydany przez te Państwa Członkowskie, o ile dokument ten poświadcza ukończenie kształcenia, które rozpoczęło się przed datami odniesienia określonymi w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, oraz załączone jest do niego zaświadczenie, stwierdzające, że posiadacz danego dokumentu faktycznie i zgodnie z prawem wykonywał przedmiotowe rodzaje działalności nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

2. Te same przepisy obowiązują także w przypadku dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji uprawniającego do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty, uzyskanych na terytorium byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej, który nie spełnia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia określonych w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 i 44, jeżeli taki dokument poświadcza ukończenie kształcenia rozpoczętego przed:

a) 3 października 1990 r. w przypadku lekarzy posiadających podstawowy poziom wykształcenia medycznego, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, lekarzy dentystów bez specjalizacji, wyspecjalizowanych lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych i farmaceutów, oraz

b) 3 kwietnia 1992 r. w przypadku lekarzy specjalistów.

Dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w akapicie pierwszym, uprawniają ich posiadacza do prowadzenia działalności zawodowej na terytorium Niemiec na tych samych warunkach, jak wydane przez właściwe organy niemieckie dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, określone w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2.

3. Bez uszczerbku dla przepisów art. 37 ust. 1, każde Państwo Członkowskie uznaje dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniający do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty i architekta, uzyskane przez obywateli Państw Członkowskich i wydane przez byłą Czechosłowację lub uzyskane przez obywateli, których kształcenie rozpoczęło się, w przypadku Republiki Czeskiej i Słowacji, przed 1 stycznia 1993 r., w przypadkach gdy organy jednego z wyżej wymienionych Państw Członkowskich

▼B

poświadczyły, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na ich terytorium, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane przez te Państwa, a w stosunku do architektów jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym Państwom Członkowskim w załączniku VI, pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej lub farmaceuty w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2, oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia należy dołączyć zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat przed wydaniem zaświadczenia.

4. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji uprawniające do podejmowania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty i architekta, posiadane przez obywateli Państw Członkowskich i wydane przez były Związek Radziecki, lub obywateli, których kształcenie rozpoczęło się:

a) w przypadku Estonii przed 20 sierpnia 1991 r.;

b) w przypadku Łotwy przed 21 sierpnia 1991 r.;

c) w przypadku Litwy przed 11 marca 1990 r.;

jeżeli organy jednego z trzech wyżej wymienionych Państw Członkowskich poświadczą, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na ich terytorium, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przez nie wydawane, a w stosunku do architektów jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym Państwom Członkowskim w załączniku VI, pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty, w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2 oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia należy dołączyć zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

W odniesieniu do dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy weterynarii, wydanych przez były Związek Radziecki lub w odniesieniu do kształcenia rozpoczętego w przypadku Estonii przed 20 października 1991 r., do zaświadczenia, o którym mowa w poprzednim akapicie, należy dołączyć zaświadczenie wydane przez organy estońskie, stwierdzające, że osoby te faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność na terytorium Estonii nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

5. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, uprawniający do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty,

▼B

położnej, farmaceuty i architekta uzyskane przez obywateli Państw Członkowskich i wydane przez byłą Jugosławię, lub uzyskane przez obywateli, których kształcenie rozpoczęło się w przypadku Słowenii przed 25 czerwca 1991 r., jeżeli organy wymienionego Państwa Członkowskiego poświadczą, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na terytorium Słowenii, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane przez te organy, a w stosunku do architektów, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym Państwom Członkowskim w załączniku VI pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2, oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia należy dołączyć zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

6. Każde Państwo Członkowskie uznaje za wystarczający dowód posiadania kwalifikacji przez obywateli Państw Członkowskich, których dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji: lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty nie odpowiadają tytułom przyporządkowanym danemu Państwu Członkowskiemu w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane w tych Państwach Członkowskich, do których załączone będzie zaświadczenie wydane przez właściwe organy lub instytucje.

Zaświadczenie, o którym mowa w akapicie pierwszym, stanowi potwierdzenie, że dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji stanowi dowód pomyślnego ukończenia kształcenia, zgodnie odpowiednio z art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40 i 44 niniejszej dyrektywy, i jest traktowany przez Państwo Członkowskie, w którym został on wydany, na równi z kwalifikacjami, których tytuły wyszczególniono w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2.

▼M1

Artykuł 23a

Okoliczności szczególne

1. Na zasadzie odstępstwa od niniejszej dyrektywy, Bułgaria może zezwolić posiadaczom kwalifikacji „фелдшер” (felczer) przyznawanej w Bułgarii przed dniem 31 grudnia 1999 r. i wykonującym ten zawód w ramach bułgarskiego systemu zabezpieczeń społecznych w dniu 1 stycznia 2000 r. na dalsze wykonywanie wspomnianego zawodu, nawet jeżeli ich działalność jest częściowo objęta zakresem niniejszej dyrektywy dotyczącej odpowiednio lekarzy i pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną.

2. Posiadaczom bułgarskiej kwalifikacji „фелдшер” (felczer), o której mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do uznania ich kwalifikacji jako lekarzy i pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną w innych państwach członkowskich na podstawie niniejszej dyrektywy.

▼B

Sekcja 2

Lekarze

Artykuł 24

Kształcenie medyczne na podstawowym poziomie

1. Warunkiem podjęcia kształcenia medycznego na podstawowym poziomie jest posiadanie dyplomu lub świadectwa, uprawniającego do dostępu do studiów uniwersyteckich na danym kierunku.

2. Kształcenie medyczne na podstawowym poziomie obejmuje co najmniej sześcioletni okres studiów lub 5 500 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych prowadzonych na uniwersytecie lub pod jego nadzorem.

W przypadku osób, które podjęły kształcenie przed dniem 1 stycznia 1972 r., kurs kształcenia, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obejmować sześciomiesięczne szkolenie praktyczne odbywane w pełnym wymiarze godzin na poziomie uniwersyteckim, nadzorowane przez właściwe organy.

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia medycznego na poziomie podstawowym gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się medycyna i dobre zrozumienie metod naukowych, w tym zasad dokonywania pomiarów funkcji biologicznych, oceny naukowo ustalonych stanów faktycznych i analizy danych;

b) wystarczającą znajomość anatomii, fizjologii i zachowania osób zdrowych i chorych, a także zależności występujących pomiędzy stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem, w jakim przebywa istota ludzka;

c) odpowiednią wiedzę w zakresie dyscyplin i praktyki klinicznej, zapewniającą danej osobie kompleksowe postrzeganie chorób fizycznych i psychicznych oraz medycyny w aspekcie profilaktyki, diagnostyki i terapii oraz rozrodczości;

d) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w szpitalach pod odpowiednim nadzorem.

Artykuł 25

Specjalistyczne kształcenie medyczne

1. Warunkiem podjęcia specjalistycznego kształcenia medycznego jest potwierdzone ukończenie sześcioletnich studiów w ramach programu kształcenia, o którym mowa w art. 24, w trakcie których dana osoba uzyskała właściwą wiedzę w zakresie medycyny podstawowej.

2. Specjalistyczne kształcenie medyczne obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne na uniwersytecie lub w szpitalu uniwersyteckim albo, w stosownych przypadkach, w jednostce ochrony zdrowia, upoważnionej do jego prowadzenia przez właściwe organy lub instytucje.

Państwa Członkowskie zapewniają, że minimalny okres specjalistycznego kształcenia medycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.3, jest nie krótszy od okresu przewidzianego w tym punkcie. Kształcenie odbywa się pod nadzorem właściwych organów lub instytucji. Obejmuje ono osobisty udział lekarza odbywającego specjalistyczne kształcenie w działalności i wypełnianiu obowiązków danej placówki.

▼B

3. Kształcenie odbywa się w pełnym wymiarze godzin w placówkach uznanych przez właściwe organy. Obejmuje ono udział w pełnym zakresie działalności medycznej prowadzonej przez placówkę, w której odbywa się kształcenie, w tym w pełnieniu dyżurów, tak aby kształcący się lekarz cały czas przeznaczony na pracę zawodową we wszystkich tygodniach roboczych w roku poświęcał na zajęcia praktyczne i teoretyczne, zgodnie z procedurami ustanowionymi przez właściwe organy. W związku z tym kształcący się lekarze otrzymują odpowiednie wynagrodzenie.

4. Państwa Członkowskie mogą uzależniać wydanie dokumentu potwierdzającego odbycie medycznego kształcenia specjalistycznego od posiadania dokumentu potwierdzającego odbycie kształcenia medycznego na podstawowym poziomie, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.1.

5. Minimalne okresy kształcenia, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.3, mogą być zmieniane, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania ich do postępu naukowego i technicznego.

Artykuł 26

Rodzaje specjalistycznego kształcenia medycznego

Dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji lekarza specjalisty jest określony w art. 21 dokument wydawany przez właściwe organy lub instytucje, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.2, odpowiadający tytułowi używanemu w poszczególnych Państwach Członkowskich po ukończeniu danego kształcenia specjalistycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.3.

Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, możliwe jest poszerzenie wykazu w załączniku V pkt 5.1.3 o nowe specjalności medyczne, występujące w co najmniej dwóch piątych Państw Członkowskich, w celu dostosowania niniejszej dyrektywy do zmian wprowadzanych w ustawodawstwie krajowym.

Artykuł 27

Prawa nabyte lekarzy specjalistów

1. Przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od lekarzy specjalistów, których specjalistyczne kształcenie medyczne było prowadzone w niepełnym wymiarze godzin na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych obowiązujących w dniu 20 czerwca 1975 r., którzy rozpoczęli kształcenie specjalistyczne najpóźniej w dniu 31 grudnia 1983 r., przedstawienia obok dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zaświadczenia stwierdzającego, że przez nieprzerwany okres co najmniej trzech lat w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia, faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje kwalifikacje lekarzy specjalistów uzyskane w Hiszpanii przez lekarzy, którzy ukończyli kształcenie specjalistyczne przed dniem 1 stycznia 1995 r., nawet jeżeli nie spełnia ono minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 25, o ile obok dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji przedstawione zostanie zaświadczenie, wydane przez właściwe organy hiszpańskie, stwierdzające, że dana osoba zdała egzamin specjalizacyjny w danej dziedzinie specjalizacji, przeprowadzony w ramach szczególnych środków w zakresie uznawania kwalifikacji, ustanowionych w dekrecie królewskim 1497/99, w celu potwierdzenia, że dana osoba dysponuje poziomem wiedzy i umiejętności porównywalnym z tym, jaki mają lekarze posiadający kwalifikacje lekarza specjalisty określony w przypadku Hiszpanii w załączniku V pkt 5.1.2 i 5.1.3.

▼B

3. Każde Państwo Członkowskie, które uchyliło przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne dotyczące wydawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy specjalistów, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.2 i 5.1.3, i w związku z tym przyjęło środki dotyczące praw nabytych przysługujących jego obywatelom, przyznaje obywatelom pozostałych Państw Członkowskich prawo do korzystania z tych samych środków, jeżeli dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji został wydany przed datą, w której przyjmujące Państwo Członkowskie zaprzestało wydawania takich dokumentów w zakresie danej specjalności.

Daty uchylenia tych przepisów określone są w załączniku V pkt 5.1.3.

Artykuł 28

Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej

1. Warunkiem podjęcia kształcenia specjalistycznego w zakresie ogólnej praktyki medycznej jest potwierdzone ukończenie sześcioletnich studiów w ramach programu kształcenia, o którym mowa w art. 24.

2. Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, który zostanie wydany przed 1 stycznia 2006 r., musi trwać co najmniej dwa lata w pełnym wymiarze godzin. W przypadku dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydawanych po tej dacie, kształcenie musi trwać co najmniej trzy lata w pełnym wymiarze godzin.

W przypadku gdy program kształcenia, o którym mowa w art. 24, obejmuje szkolenie praktyczne w zatwierdzonym szpitalu wyposażonym w odpowiedni sprzęt i służby medyczne albo w zatwierdzonym gabinecie medycyny ogólnej lub w zatwierdzonej przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę medyczną, okres kształcenia praktycznego, w wymiarze nie większym niż rok, może zostać zaliczony do okresu przewidzianego w akapicie pierwszym w odniesieniu do świadectw odbycia kształcenia, wydawanych od dnia 1 stycznia 2006 r.

Możliwość przewidziana w akapicie drugim jest dostępna jedynie w Państwach Członkowskich, w których kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej trwało na dzień 1 stycznia 2001 r. dwa lata.

3. Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej prowadzone jest w pełnym wymiarze godzin, pod nadzorem właściwych organów lub instytucji. Ma ono w większym stopniu charakter praktyczny niż teoretyczny.

Kształcenie praktyczne odbywa się z jednej strony co najmniej przez sześć miesięcy w zatwierdzonym szpitalu posiadającym właściwe wyposażenie i służby medyczne, z drugiej zaś strony co najmniej przez sześć miesięcy w zatwierdzonym gabinecie medycyny ogólnej lub w zatwierdzonej przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę medyczną.

Kształcenie praktyczne odbywa się w połączeniu z innymi jednostkami ochrony zdrowia lub placówkami odpowiedzialnymi za medycynę ogólną. Jednakże, bez uszczerbku dla okresów minimalnych określonych w akapicie drugim, kształcenie praktyczne może być prowadzone przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy w innej zatwierdzonej jednostce lub placówkach zdrowotnych odpowiedzialnych za medycynę ogólną.

Kształcenie wymaga osobistego udziału kształcącego się lekarza w wykonywaniu działalności zawodowej i wypełnianiu obowiązków osób, z którymi pracuje.

4. Państwa Członkowskie uzależniają wydanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji lekarza ogólnego od posiadania doku-

▼B

mentu potwierdzającego odbycie podstawowego kształcenia medycznego, wymienionego w załączniku V pkt 5.1.1.

5. Państwa Członkowskie mogą wydać dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4 lekarzowi, który wprawdzie nie ukończył kształcenia, o którym mowa w niniejszym artykule, ale ukończył inne uzupełniające kształcenie, potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji wydanym przez właściwe organy Państwa Członkowskiego. Nie mogą one jednakże wydać dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, jeżeli nie potwierdza on posiadania wiedzy na poziomie równoważnym z wiedzą zdobywaną w trakcie kształcenia, o którym mowa w niniejszym artykule.

Państwa Członkowskie określają między innymi zakres, w jakim kształcenie uzupełniające i doświadczenie zawodowe posiadane przez wnioskodawcę mogą zastąpić kształcenie, o którym mowa w niniejszym artykule.

Państwa Członkowskie mogą wydać dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4, jeżeli wnioskodawca zdobył co najmniej sześciomiesięczne doświadczenie w zakresie medycyny ogólnej w gabinecie medycyny ogólnej lub w przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę zdrowotną należącego do rodzaju określonego w ust. 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 29

Wykonywanie zawodu lekarza ogólnego

Każde Państwo Członkowskie, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących ochrony praw nabytych, uzależnia wykonywanie zawodu lekarza ogólnego w ramach własnego systemu ubezpieczeń społecznych od posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4.

Państwa Członkowskie mogą zwolnić z tego warunku osoby, które odbywają obecnie specjalne kształcenie w zakresie ogólnej praktyki medycznej.

Artykuł 30

Prawa nabyte lekarzy ogólnych

1. Każde Państwo Członkowskie samodzielnie określa prawa nabyte. Jednakże każde Państwo Członkowskie uznaje prawo do wykonywania działalności lekarza ogólnego w ramach własnego, krajowego systemu zabezpieczeń społecznych, bez posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4, jako prawo nabyte wszystkich lekarzy, którzy w dniu określonym w wymienionym punkcie korzystają z tego prawa na podstawie przepisów dotyczących zawodów medycznych, uprawniających do wykonywania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego, i którzy, korzystając z przepisów art. 21 lub 23, podjęli działalność na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

Właściwe organy każdego Państwa Członkowskiego wydają na wniosek lekarzy, którym, zgodnie z akapitem pierwszym przysługują prawa nabyte, zaświadczenie potwierdzające, że jego posiadacz ma prawo do wykonywania działalności lekarza ogólnego w ramach systemów ubezpieczeń społecznych tych Państw bez posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi, wydane obywatelom Państw Członkow-

▼B

skich przez inne Państwa Członkowskie, i przyznają takim świadectwom taką samą moc na swoim terytorium, jak wydawanym przez siebie dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które pozwalają na wykonywanie zawodu lekarza ogólnego w ramach krajowego systemu zabezpieczeń społecznych.

Sekcja 3

Pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną

Artykuł 31

Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną

1. Warunkiem podjęcia kształcenia pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną jest ukończenie dziesięcioletniego kształcenia ogólnego, potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwe organy lub instytucje Państwa Członkowskiego albo świadectwem potwierdzającym zdanie egzaminu wstępnego na równoważnym poziomie do szkoły pielęgniarskiej.

2. Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną prowadzone jest w pełnym wymiarze godzin i obejmuje co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.2.1.

Wykaz przedmiotów wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.2.1 może być zmieniana zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2 w celu dostosowania jej do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach, określonych w przepisach dotyczących struktury specjalności zawodowych w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

3. Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną obejmuje co najmniej trzy lata lub 4 600 godzin kształcenia teoretycznego i klinicznego, przy czym kształcenie teoretyczne obejmuje co najmniej trzecią część, a kształcenie kliniczne co najmniej połowę minimalnego okresu kształcenia. Państwa Członkowskie mogą w części zwolnić z powyższych wymogów osoby, które odbyły część kształcenia na kursach o poziomie co najmniej równoważnym.

Państwa Członkowskie gwarantują, że instytucje prowadzące kształcenie pielęgniarek odpowiadają za skoordynowanie elementów kształcenia teoretycznego i klinicznego w trakcie całego programu studiów.

4. Kształcenie teoretyczne stanowi tą część kształcenia pielęgniarek, w trakcie której zdobywają one wiedzę zawodową, doświadczenie i umiejętności niezbędne do organizowania, udzielania i oceny sprawowanej opieki zdrowotnej. Kształcenie prowadzone jest przez wykładowców pielęgniarstwa lub inne kompetentne osoby w szkołach pielęgniarskich lub innych placówkach nauczania wybranych przez instytucje edukacyjne.

5. Kształcenie kliniczne stanowi tą część kształcenia pielęgniarek, w trakcie której kandydatka uczy się, jako członek zespołu i w bezpośrednim kontakcie z osobami zdrowymi lub chorymi lub z określoną społecznością, jak w oparciu o zdobytą wiedzę i umiejętności organizować, udzielać i dokonywać oceny wymaganej, kompleksowej opieki pielęgniarskiej. Kandydatka na pielęgniarkę uczy się nie tylko pracy zespołowej, ale także umiejętności kierowania zespołem i organizowania ogólnej opieki pielęgniarskiej, w tym prowadzenia edukacji zdrowotnej na rzecz osób fizycznych i małych grup w placówkach zdrowotnych lub określonej społeczności.

Powyższe kształcenie odbywa się w szpitalach lub innych placówkach zdrowotnych oraz w określonej społeczności, pod nadzorem wykładowców pielęgniarstwa oraz przy współpracy i pomocy innych, wykwa-

▼B

lifikowanych pielęgniarek. Także inne osoby należącego do wykwalifikowanego personelu mogą wziąć udział w procesie nauczania.

Kandydatki na pielęgniarki biorą udział w tych czynnościach wykonywanych na danym oddziale, które są odpowiednie ze względu na cele kształcenia i uczą je podejmowania obowiązków związanych z pielęgniarstwem.

6. Odbycie przez daną osobę kształcenia na pielęgniarkę odpowiedzialną za opiekę ogólną gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się pielęgniarstwo ogólne, łącznie z wystarczającym zrozumieniem budowy, funkcji fizjologicznych i zachowania osób zdrowych i chorych oraz zależności między stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem człowieka;

b) wystarczającą wiedzę o charakterze i etyce zawodu oraz ogólnych zasadach dotyczących zdrowia i pielęgniarstwa;

c) odpowiednie doświadczenie kliniczne; doświadczenie to, dobrane ze względu na jego wartości szkoleniowe, powinno zostać zdobyte pod nadzorem wykwalifikowanego personelu pielęgniarskiego w miejscu, w którym dzięki odpowiedniej liczbie wykwalifikowanego personelu i wyposażeniu istnieją odpowiednie warunki do świadczenia opieki pielęgniarskiej na rzecz pacjenta;

d) zdolność do brania udziału w praktycznym kształceniu personelu służby zdrowia oraz doświadczenie w pracy z tym personelem;

e) doświadczenie we współpracy z innymi zawodami w służbie zdrowia.

Artykuł 32

Wykonywanie zawodu pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną

Do celów niniejszej dyrektywy, do działalności zawodowej pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną należą rodzaje działalności wykonywane zawodowo, wyszczególnione w załączniku V pkt 5.2.2.

Artykuł 33

Prawa nabyte pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną

1. Aby ogólne zasady w zakresie praw nabytych mogły znaleźć zastosowanie wobec pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, rodzaje działalności, o których mowa w art. 23, muszą obejmować pełną odpowiedzialność za planowanie, organizowanie i zarządzanie opieką medyczną świadczoną pacjentowi.

2. W odniesieniu do polskich kwalifikacji pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, uznaje się wyłącznie prawa nabyte, o których mowa poniżej. W przypadku obywateli Państw Członkowskich, których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną został wydany w Polsce, przed 1 maja 2004 r. i którzy nie spełniają minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 31, Państwa Członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną określone poniżej, pod warunkiem dołączenia do nich zaświadczenia potwierdzającego, że dani obywatele Państw Członkowskich faktycznie i w sposób zgodny z prawem wykonywali działalność pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną w Polsce przez okres wyszczególniony poniżej:

▼B

a) w przypadku osób posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji pielęgniarki w stopniu licencjata (dyplom licencjata pielęgniarstwa): przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;

b) w przypadku osób posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji pielęgniarki potwierdzający ukończenie kształcenia pomaturalnego w medycznych szkołach zawodowych (dyplom pielęgniarki albo pielęgniarki dyplomowanej): przez co najmniej pięć kolejnych lat w okresie siedmiu lat poprzedzających wydanie świadectwa.

Wymienione czynności muszą obejmować pełną odpowiedzialność za planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki pielęgniarskiej pacjenta.

3. Państwa Członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarek wydane w Polsce pielęgniarkom, które ukończyły kształcenie przed 1 maja 2004 r. nawet jeżeli dokumenty te nie spełniają minimalnych wymogów kształcenia określonych w art. 31, potwierdzonych uzyskaniem tytułu „licencjata", jeżeli zostały one uzyskane na podstawie specjalnego programu kształcenia, określonego w art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z dnia 30 kwietnia 2004 r., nr 92, poz. 885) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z dnia 13 maja 2004 r., nr 110, poz. 1170) w celu potwierdzenia, że dana osoba dysponuje wiedzą i umiejętnościami porównywalnymi z tymi, jakie posiadają pielęgniarki posiadające kwalifikacje, które w przypadku Polski określono w załączniku V pkt 5.2.2.

▼M1

Artykuł 33(a)

W odniesieniu do rumuńskich kwalifikacji pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, będą stosowane jedynie następujące przepisy dotyczące praw nabytych.

W przypadku obywateli państw członkowskich, których dokumenty potwierdzające kwalifikacje pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną zostały wydane lub których kształcenie zaczęło się w Rumunii przed dniem przystąpienia i które nie spełniają minimalnych wymogów szkolenia określonych w artykule 31, państwa członkowskie uznają dokumenty potwierdzające kwalifikacje pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną (*Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist*) z wykształceniem pomaturalnym uzyskanym w *școală postliceală* za wystarczające, jeśli jest do nich załączone zaświadczenie stwierdzające, że ci obywatele państw członkowskich rzeczywiście i zgodnie z prawem prowadzili działalność pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną w Rumunii przez co najmniej pięć kolejnych lat w ciągu siedmiu lat przed dniem wydania zaświadczenia.

Wymieniona działalność musiała obowiązkowo obejmować pełną odpowiedzialność za planowanie, organizację i opiekę pielęgniarską nad pacjentem.

▼B

Sekcja 4

Lekarze dentyści

Artykuł 34

Podstawowe kształcenie lekarsko-dentystyczne

1. Warunkiem podjęcia podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego jest posiadanie dyplomu lub świadectwa, uprawniającego do podjęcia przedmiotowych studiów na uniwersytetach lub w szkołach wyższych prowadzących kształcenie na poziomie uznanym w danym Państwie Członkowskim za równoważny.

2. Podstawowe kształcenie lekarsko-dentystyczne obejmuje co najmniej pięcioletni okres studiów teoretycznych i praktycznych prowadzonych w pełnym wymiarze godzin, w trakcie których realizowany jest co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.3.1, odbywanych na uniwersytecie lub w szkole wyższej prowadzącej kształcenie na poziomie uznanym za równoważny albo też pod nadzorem uniwersytetu.

Wykaz przedmiotów wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.3.1 może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach określonych w przepisach prawa, dotyczących struktury zawodów w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

3. Odbycie przez daną osobę podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się stomatologia, i dobre zrozumienie metod naukowych, w tym zasad dokonywania pomiarów czynności biologicznych, oceny naukowo ustalonych stanów faktycznych i analizy danych;

b) odpowiednią wiedzę o organizmie, fizjologii i zachowaniu osób zdrowych i chorych, jak również oddziaływaniu środowiska naturalnego i społecznego na stan ludzkiego zdrowia, w zakresie, w jakim czynniki te dotyczą stomatologii;

c) odpowiednią wiedzę o strukturze i funkcji zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych, zarówno zdrowych, jak i chorych, jak również o ich związku z ogólnym stanem zdrowia oraz fizycznym i społecznym samopoczuciem pacjenta;

d) odpowiednią wiedzę w zakresie dyscyplin i metod klinicznych, zapewniającą lekarzowi dentyście kompleksowe postrzeganie nieprawidłowości, uszkodzeń i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych oraz w zakresie profilaktyki, diagnostyki i terapii stomatologicznej;

e) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w szpitalach pod odpowiednim nadzorem.

Powyższe kształcenie zapewnia lekarzowi dentyście umiejętności niezbędne do wykonywania wszelkich czynności w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia nieprawidłowości oraz chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych.

▼B

Artykuł 35

Specjalistyczne kształcenie lekarsko-dentystyczne

1. Warunkiem podjęcia specjalistycznego kształcenia lekarsko-dentystycznego jest potwierdzone ukończenie pięcioletniego szkolenia teoretycznego i praktycznego w ramach kształcenia, o którym mowa w art. 34, lub posiadanie dokumentów, o których mowa w art. 23 i 37.

2. Specjalistyczne kształcenie lekarsko-dentystyczne obejmuje szkolenia teoretyczne i praktyczne w ośrodku uniwersyteckim, ośrodku leczniczym i badawczym, lub, w stosownych przypadkach, w placówce zdrowotnej upoważnionej do tego przez właściwe organy lub instytucje.

Specjalistyczne kursy lekarsko-dentystyczne w pełnym wymiarze godzin trwają co najmniej trzy lata i nadzorowane są przez właściwe organy i instytucje. Obejmują one osobisty udział lekarza dentysty odbywającego specjalistyczne kształcenie w działalności i wypełnianiu obowiązków danej placówki zdrowotnej.

Minimalny okres kształcenia, o którym mowa w akapicie drugim, może być zmieniany, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2 w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

3. Państwa Członkowskie uzależniają wydanie dokumentu potwierdzającego odbycie specjalistycznego od posiadania dokumentu potwierdzającego odbycie podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.2.

Artykuł 36

Wykonywanie zawodu lekarza dentysty

1. Do celów niniejszej dyrektywy, działalność zawodowa lekarzy dentystów obejmuje rodzaje działalności określone w ust. 3, wykonywane na podstawie posiadania kwalifikacji zawodowych wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.3.2.

2. Zawód lekarza dentysty opiera się na kształceniu lekarsko-dentystycznym, o którym mowa w art. 34, i stanowi osobny zawód, odmienny od innych zawodów medycznych o charakterze ogólnym lub specjalistycznym. Warunkiem wykonywania zawodu lekarza dentysty jest posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.2. Posiadacze takich dokumentów traktowani są w taki sam sposób jak osoby, wobec których zastosowanie znajduje art. 23 lub art. 37.

3. Państwa członkowskie zapewniają lekarzom dentystom powszechne prawo podejmowania i wykonywania czynności w zakresie profilaktyki, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych, przy należytym uwzględnieniu odpowiednich przepisów i zasad etyki zawodowej obowiązujących w tej dziedzinie w dniach określonych w załączniku V pkt 5.3.2.

Artykuł 37

Prawa nabyte lekarzy dentystów

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje, na potrzeby wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza dentysty na podstawie kwalifikacji wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.3.2 dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy dentystów ►M1 wydane we Włoszech, Hiszpanii, Austrii, Republice Czeskiej, Słowacji i Rumunii ◄ osobom, które rozpoczęły kształcenie medyczne najpóźniej w dniu określonym w tym załączniku dla danego Państwa Człon-

▼B

kowskiego, któremu towarzyszyć będzie zaświadczenie wydane przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego.

Zaświadczenie musi potwierdzać spełnienie dwóch następujących warunków:

a) dane osoby faktycznie wykonywały w Państwach Członkowskich zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie działalność określoną w art. 36 przez przynajmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;

b) dane osoby są upoważnione do wykonywania działalności wymienionego rodzaju na takich samych warunkach, jak posiadacze dokumentów wymienionych dla danego Państwa Członkowskiego w załączniku V pkt 5.3.2.

Osoby, które pomyślnie ukończyły co najmniej trzyletnie studia, co do których właściwe organy w danym Państwie Członkowskim potwierdziły, że są one równoważne z kształceniem, o którym mowa w art. 34, są zwolnione z obowiązku posiadania trzyletniego doświadczenia zawodowego, o którym mowa w akapicie drugim lit. a).

W przypadku Republiki Czeskiej i Słowacji, dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji uzyskane w byłej Czechosłowacji są dla potrzeb uznawania traktowane tak samo, jak czeskie i słowackie dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji i podlegają uznaniu na warunkach określonych w akapitach poprzedzających.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy, wydane we Włoszech osobom, które rozpoczęły uniwersyteckie kształcenie medyczne po dniu 28 stycznia 1980 r., ale nie później niż dnia 31 grudnia 1984 r., którym towarzyszy zaświadczenie wydane przez właściwe organy włoskie.

Zaświadczenie musi potwierdzać spełnienie trzech następujących warunków:

a) dane osoby zdały odpowiedni test umiejętności przeprowadzony przez właściwe organy włoskie w celu wykazania, że osoby te posiadają poziom wiedzy i umiejętności porównywalny z osobami posiadającymi dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione dla Włoch w załączniku V pkt 5.3.2;

b) dane osoby faktycznie wykonywały we Włoszech zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie działalność określoną w art. 36 przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;

c) dane osoby są upoważnione do wykonywania działalności określonej w art. 36 na tych samych warunkach, co posiadacze dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, wyszczególnionych dla Włoch w załączniku V pkt 5.3.2, albo faktycznie wykonują taką działalność zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie.

Osoby, które ukończyły co najmniej trzyletnie studia, co do których właściwe organy w danym Państwie Członkowskim potwierdziły, że są one równoważne z kształceniem, o którym mowa w art. 34, są zwolnione z obowiązku zdania testu umiejętności, o którym mowa w akapicie drugim lit. a).

Osoby, które rozpoczęły uniwersyteckie kształcenie medyczne po dniu 31 grudnia 1984 r., traktowane są w ten sam sposób co osoby, o których mowa powyżej, o ile powyższy trzyletni okres studiów rozpoczął się przed dniem 31 grudnia 1994 r.

▼B

Sekcja 5

Lekarze weterynarii

Artykuł 38

Kształcenie lekarzy weterynarii

1. Kształcenie lekarzy weterynarii obejmuje co najmniej pięcioletni okres studiów teoretycznych i praktycznych prowadzonych w pełnym wymiarze godzin, w trakcie których realizowany jest co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.4.1, odbywanych na uniwersytecie lub w szkole wyższej prowadzącej kształcenie na poziomie uznanym za równoważny albo też pod nadzorem uniwersytetu.

Wykaz przedmiotów wymienionych w załączniku V pkt 5.4.1 może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach określonych w przepisach, dotyczących struktury specjalności zawodowych w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

2. Warunkiem podjęcia kształcenia w zakresie weterynarii jest posiadanie dyplomu lub świadectwa uprawniającego do podjęcia tego rodzaju studiów na uniwersytecie lub w szkołach wyższych, które dane Państwo Członkowskie uznaje za równoważne pod względem poziomu.

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia w zakresie weterynarii gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się weterynaria;

b) odpowiednią wiedzę na temat budowy i czynności zwierząt zdrowych, ich hodowli, reprodukcji, higieny ogólnej, a także żywienia, włącznie z technologią stosowaną podczas produkcji i konserwacji żywności odpowiadającej ich potrzebom;

c) odpowiednią wiedzę na temat zachowania i ochrony zwierząt;

d) odpowiednią wiedzę na temat przyczyn, natury, przebiegu, skutków, diagnozowania i leczenia chorób zwierzęcych, rozpatrywanych zarówno indywidualnie jak i grupowo, w tym specjalistyczną wiedzę o chorobach, które mogą się przenosić na człowieka;

e) dostateczną znajomość medycyny prewencyjnej;

f) dostateczną znajomość higieny i technologii produkcji, wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu zwierzęcych artykułów spożywczych lub artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi;

g) dostateczną znajomość przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do wyżej wymienionych dziedzin;

h) odpowiednie doświadczenie kliniczne i praktyczne uzyskane pod odpowiednim nadzorem.

Artykuł 39

Prawa nabyte lekarzy weterynarii

Bez uszczerbku dla art. 23 ust. 4, w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich, których dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji zostały wydane w Estonii przed 1 maja 2004 r., lub których kształcenie rozpoczęło się w Estonii przed 1 maja 2004 r., Państwa Członkowskie uznają wymienione dokumenty potwierdzające posia-

▼B

danie kwalifikacji lekarzy weterynarii w przypadku gdy załączone do nich będzie zaświadczenie potwierdzające, że dane osoby faktycznie i w sposób zgodny z prawem wykonywały w Estonii działalność tego rodzaju przez co najmniej pięć kolejnych lat w okresie siedmiu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

Sekcja 6

Położne

Artykuł 40

Kształcenie położnych

1. Kształcenie położnych obejmuje co najmniej:

a) kurs położnictwa prowadzony w pełnym wymiarze godzin i obejmujący co najmniej trzy lata nauki teoretycznej i praktycznej (ścieżka I), w trakcie której realizowany jest co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.5.1; lub

b) kurs położnictwa trwający 18 miesięcy (ścieżka II) i obejmujący co najmniej program studiów określony w załączniku V pkt 5.5.1, który nie został zrealizowany w ramach równoważnego kształcenia pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną.

Państwa Członkowskie gwarantują, że instytucje prowadzące kształcenie położnych odpowiadają za skoordynowanie teorii i praktyki w ramach programu kształcenia.

Wykaz przedmiotów wymienionych w załączniku V pkt 5.5.1 może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach określonych w przepisach dotyczących struktury specjalności zawodowych w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

2. Warunkiem podjęcia kształcenia w zakresie położnictwa jest spełnienie jednego z dwóch następujących warunków:

a) w przypadku ścieżki I — ukończenie co najmniej pierwszych dziesięciu lat kształcenia ogólnego; lub

b) w przypadku ścieżki II — posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2.

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia położniczego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) dostateczną wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się działalność położnych, a szczególnie położnictwa i ginekologii;

b) odpowiednią znajomość etyki zawodowej i przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu;

c) szczegółową znajomość czynności biologicznych, anatomii i fizjologii w dziedzinie położnictwa i noworodków, jak również wiedzę o związku zachodzącym pomiędzy stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem człowieka oraz o jego zachowaniu;

d) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w zatwierdzonych instytucjach pod nadzorem personelu wykwalifikowanego w położnictwie;

e) odpowiednią znajomość procesu kształcenia personelu służby zdrowia i doświadczenie we współpracy z nim.

▼B

Artykuł 41

Procedury uznawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji położnych

1. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej, o którym mowa w załączniku V pkt 5.5.2, podlega automatycznemu uznaniu zgodnie z art. 21, o ile potwierdza odbycie jednego z następujących rodzajów kształcenia:

a) kursu położnictwa prowadzonego przez co najmniej trzy lata w pełnym wymiarze godzin:

   i) jeżeli warunkiem jego podjęcia jest posiadanie dyplomu, świadectwa lub innego dokumentu uprawniającego do podjęcia nauki na uniwersytecie lub wyższej uczelni albo w inny sposób potwierdzającego posiadanie równoważnego poziomu wiedzy; lub

   ii) po którym nastąpiła dwuletnia praktyka zawodowa, potwierdzona zaświadczeniem wydanym zgodnie z ust. 2;

b) kursu położnictwa prowadzonego w pełnym wymiarze godzin przez co najmniej dwa lata lub obejmującego 3 600 godzin, jeżeli warunkiem jego podjęcia było posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2;

c) kursu położnictwa prowadzonego w pełnym wymiarze godzin przez co najmniej 18 miesięcy lub obejmującego 3 000 godzin, jeżeli warunkiem jego podjęcia było posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2, po którego zdobyciu nastąpiła roczna praktyka zawodowa, potwierdzona zaświadczeniem wydanym zgodnie z ust. 2.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydawane jest przez właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego. Zaświadczenie potwierdza, że jego posiadacz po zdobyciu dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji położnej z powodzeniem wykonywał w danym okresie pełen zakres czynności położnej w szpitalu lub w upoważnionym zakładzie opieki zdrowotnej.

Artykuł 42

Wykonywanie zawodu położnej

1. Bez uszczerbku dla ust. 2, przepisy niniejszej sekcji stosuje się do działalności położnych określonej przez poszczególne Państwa Członkowskie i wykonywanej na podstawie tytułów zawodowych określonych w załączniku V pkt 5.5.2.

2. Państwa Członkowskie gwarantują położnym możliwość podjęcia i wykonywania przynajmniej następujących rodzajów działalności:

a) udzielanie wiarygodnych informacji i porad na temat planowania rodziny;

b) rozpoznawanie ciąży i nadzorowanie przebiegu ciąż normalnych; przeprowadzanie badań niezbędnych dla nadzorowania przebiegu ciąż normalnych;

c) kierowanie na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży zagrożonej;

d) realizacja programu przygotowywania do rodzicielstwa oraz pełnego przygotowania do urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia;

▼B

e) opieka nad rodzącą i pomoc podczas porodu oraz nadzorowanie stanu płodu w macicy za pomocą właściwych środków klinicznych i technicznych;

f) przyjmowanie porodów naturalnych, w razie konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych — także porodu z położenia miednicowego;

g) rozpoznawanie u matki lub dziecka objawów nieprawidłowości wymagających skierowania do lekarza oraz, w miarę potrzeby, pomoc lekarzowi; podejmowanie koniecznych działań nagłych pod nieobecność lekarza, w szczególności ręcznego wydobycia łożyska, a następnie, w razie potrzeby, ręcznego zbadania macicy;

h) badanie noworodków i opieka nad nimi, podejmowanie w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym, w koniecznych przypadkach, natychmiastowej reanimacji;

i) opieka i czuwanie nad matką w okresie poporodowym oraz udzielanie matce wszelkich niezbędnych porad na temat opieki nad noworodkiem, aby umożliwić jej stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju noworodka;

j) prowadzenie leczenia zaleconego przez lekarza;

k) sporządzanie koniecznych sprawozdań na piśmie.

Artykuł 43

Prawa nabyte położnych

1. Każde Państwo Członkowskie, w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich, których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej spełnia minimalne wymogi w zakresie kształcenia określone w art. 40, który jednakże na mocy art. 41 nie jest uznawany, o ile nie towarzyszy mu zaświadczenie o odbytej praktyce zawodowej, o którym mowa w art. 41 ust. 2, uznaje za wystarczający dowód kwalifikacji dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydane przez dane Państwa Członkowskie przed datą określoną w załączniku V pkt 5.5.2, do których załączone jest zaświadczenie potwierdzające, że osoby te faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały czynności danego rodzaju przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się do obywateli Państw Członkowskich, których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej potwierdza odbycie kształcenia na terytorium byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz spełnia minimalne wymogi w zakresie kształcenia określone w art. 40, jednakże zgodnie z art. 41, warunkiem uznania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji jest dołączenie zaświadczenia potwierdzającego posiadanie praktyki zawodowej, o którym mowa w art. 41 ust. 2, jeżeli dokument potwierdza ukończenie kształcenia rozpoczętego przed 3 października 1990 r.

3. W odniesieniu do polskich dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji położnych uznaje się wyłącznie prawa nabyte określone poniżej.

W przypadku obywateli Państw Członkowskich, których dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnej zostały wydane w Polsce przed 1 maja 2004 r. i którzy nie spełniają minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 40 lub których kształcenie rozpoczęło się w Polsce przed 1 maja 2004 r. i którzy nie spełniają minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 40, Państwa Członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnej określone poniżej pod warunkiem dołączenia do nich zaświadczenia potwierdzającego, że dane osoby faktycznie i w sposób zgodny z prawem wykonywały czynności położnych przez okres wyszczególniony poniżej:

▼B

a) w przypadku osób posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej w stopniu licencjata (dyplom licencjata położnictwa): przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;

b) w przypadku osób posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej potwierdzający ukończenie pomaturalnego kursu kształcenia w medycznej szkole zawodowej (dyplom położnej): przez co najmniej pięć kolejnych lat w okresie siedmiu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

4. Państwa Członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnych wydane w Polsce położnym, które ukończyły kształcenie przed 1 maja 2004 r., nawet jeżeli dokumenty te nie spełniają minimalnych wymogów kształcenia określonych w art. 40, potwierdzonych nadaniem tytułu „licencjata", uzyskanego na podstawie specjalnego programu kształcenia, określonego w art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z dnia 30 kwietnia 2004 r., nr 92, poz. 885) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z dnia 13 maja 2004 r., nr 110, poz. 1170) w celu potwierdzenia, że dana osoba dysponuje wiedzą i umiejętnościami porównywalnymi z posiadanymi przez położne o kwalifikacjach, które w przypadku Polski określono w załączniku V pkt 5.5.2.

▼M1

Artykuł 43(a)

W odniesieniu do rumuńskich kwalifikacji położnych będą stosowane jedynie następujące przepisy dotyczące praw nabytych.

W przypadku obywateli państw członkowskich, których dokumenty potwierdzające kwalifikacje położnej (asistent medical obstetrică-ginecologie/pielęgniarka w zakresie położnictwa i ginekologii) zostały wydane w Rumunii przed dniem przystąpienia i które nie spełniają minimalnych wymogów szkolenia określonych w artykule 40, państwa członkowskie uznają wspomniane dokumenty potwierdzające kwalifikacje za wystarczające do celu wykonywania zawodu położnej, jeśli jest do nich załączone zaświadczenie stwierdzające, że ci obywatele państw członkowskich rzeczywiście i zgodnie z prawem prowadzili działalność położnej w Rumunii przez co najmniej pięć kolejnych lat w ciągu siedmiu lat przed dniem wydania zaświadczenia.

▼B

Sekcja 7

Farmaceuci

Artykuł 44

Kształcenie farmaceutów

1. Warunkiem podjęcia kształcenia farmaceutycznego jest posiadanie dyplomu lub świadectwa uprawniającego do podjęcia w Państwie Członkowskim studiów na danym kierunku na uniwersytecie lub w szkołach wyższych o statusie uznanym za równorzędny.

2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji farmaceuty potwierdza odbycie kształcenia trwającego co najmniej pięć lat i obejmującego przynajmniej:

▼B

a) cztery lata kształcenia teoretycznego i praktycznego w pełnym wymiarze godzin na uniwersytecie, w szkole wyższej o statusie uznanym za równorzędny lub pod nadzorem uniwersytetu;

b) sześciomiesięczną praktykę w ogólnodostępnej aptece lub w szpitalu, pod nadzorem oddziału farmaceutycznego tego szpitala.

Cykl kształcenia obejmuje co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.6.1 . Wykaz przedmiotów wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.6.1 może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie pociągają za sobą żadnych zmian w istniejących w Państwach Członkowskich zasadach określonych w przepisach dotyczących struktury zawodów w zakresie dotyczącym kształcenia osób fizycznych i ich dostępu do zawodu.

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia farmaceutycznego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

a) odpowiednią wiedzę o lekach i substancjach używanych do wytwarzania leków;

b) odpowiednią wiedzę o technologii farmaceutycznej oraz fizycznym, chemicznym, biologicznym i mikrobiologicznym testowaniu produktów leczniczych;

c) odpowiednią wiedzę o metabolizmie i skutkach działania produktów leczniczych oraz o działaniu substancji toksycznych, a także o używaniu produktów leczniczych;

d) odpowiednią wiedzę do oceny danych naukowych dotyczących leków, by w oparciu o nią móc udzielać właściwych informacji;

e) odpowiednią wiedzę o wymogach prawnych i innych wymogach związanych z wykonywaniem zawodu farmaceuty.

Artykuł 45

Wykonywanie zawodu farmaceuty

1. Do celów niniejszej dyrektywy, do czynności zawodowych farmaceuty zalicza się te rodzaje działalności, których warunkiem wykonywania w jednym lub więcej Państw Członkowskich jest posiadanie kwalifikacji zawodowych i do których dostęp jest otwarty dla osób posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione w załączniku V pkt 5.6.2.

2. Państwa Członkowskie gwarantują osobom posiadającym dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji farmaceuty na poziomie uniwersyteckim lub poziomie uznawanym za równoważny, spełniający warunki określone w art. 44 — w stosownych przypadkach pod warunkiem posiadania dodatkowego doświadczenia zawodowego — możliwość podejmowania i wykonywania co najmniej następujących czynności:

a) sporządzanie farmaceutycznej formy produktów leczniczych;

b) wytwarzanie i testowanie produktów leczniczych;

c) testowanie produktów leczniczych w laboratorium przeznaczonym do tego celu;

d) składowanie, przechowywanie i dystrybucja produktów leczniczych w obrocie hurtowym;

e) sporządzanie, testowanie, składowanie i wydawanie produktów leczniczych w ogólnie dostępnych aptekach;

f) sporządzanie, testowanie, składowanie i wydawanie produktów leczniczych w szpitalach;

▼B

g) udzielanie informacji i porad na temat produktów leczniczych.

3. W przypadku gdy w określonym Państwie Członkowskim dodatkowym warunkiem podejmowania lub wykonywania jednego z rodzajów działalności farmaceutycznej jest posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.6.2, Państwo to uznaje za wystarczający dowód w tym zakresie zaświadczenie wydane przez właściwe organy w rodzimym Państwie Członkowskim danej osoby, potwierdzające, że przez podobny okres wykonywała ona tego rodzaju czynności w rodzimym Państwie Członkowskim.

4. Uznanie, o którym mowa w ust. 3, nie dotyczy dwuletniego stażu zawodowego, który w Wielkim Księstwie Luksemburga jest warunkiem przyznania państwowej koncesji na prowadzenie ogólnodostępnej apteki.

5. Jeżeli w dniu 16 września 1985 r. obowiązywał w określonym Państwie Członkowskim konkurs, przeprowadzany w celu wyłonienia spośród kandydatów posiadających dokumenty, o których mowa w ust. 2, osób, którym przyznane zostanie prawo otwarcia nowych aptek, przewidzianych w krajowym systemie geograficznego rozmieszczenia aptek, Państwo to może, na zasadzie odstępstwa od ust. 1, przeprowadzać powyższe konkursy w dalszym ciągu i wymagać od obywateli Państw Członkowskich posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji określone w załączniku V pkt 5.6.2 lub korzystających z przepisów art. 23 wzięcia w nich udziału.

Sekcja 8

Architekci

Artykuł 46

Kształcenie architektów

1. Kształcenie architekta obejmuje co najmniej czteroletnie studia w pełnym wymiarze godzin albo sześć lat studiów na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji oświatowej, z których co najmniej trzy lata prowadzone są w pełnym wymiarze godzin. Powyższe kształcenie powinno być zakończone zdaniem egzaminu na poziomie szkoły wyższej.

Kształcenie musi odbywać się na poziomie studiów wyższych, których podstawowym przedmiotem jest architektura i których program w równoważnym stopniu uwzględnia teoretyczne i praktyczne aspekty kształcenia architekta oraz gwarantuje uzyskanie następującej wiedzy i umiejętności:

a) umiejętności tworzenia projektów architektonicznych spełniających wymogi zarówno estetyczne, jak i techniczne;

b) odpowiedniej znajomości historii i teorii architektury oraz sztuk pokrewnych, technologii i nauk humanistycznych;

c) wiedzy na temat sztuk pięknych w zakresie, w jakim wpływają one na jakość projektu architektonicznego;

d) odpowiedniej znajomości urbanistyki, planowania oraz umiejętności niezbędnych w procesie planowania;

e) rozumienia związków zachodzących pomiędzy ludźmi a budynkami oraz pomiędzy budynkami a środowiskiem je otaczającym, oraz potrzeby dostosowania budynków do ludzkich potrzeb i skali;

f) rozumienia charakteru zawodu architekta oraz jego roli w społeczeństwie, w szczególności w przygotowywaniu koncepcji projektów uwzględniających czynniki społeczne;

▼B

g) rozumienia metod gromadzenia informacji i przygotowywania koncepcji projektu;

h) rozumienia problemów konstrukcyjnych, budowlanych i inżynieryjnych związanych z projektowaniem budynków;

i) odpowiedniej wiedzy w zakresie problemów fizycznych i technologii oraz funkcji budynków, umożliwiającej zapewnienie im wygodnych wnętrz oraz zabezpieczenia przed niekorzystnym działaniem czynników atmosferycznych;

j) umiejętności koniecznych do projektowania budynków spełniających wymogi użytkowników w zakresie, w jakim umożliwiają to dostępne środki finansowe i przepisy budowlane;

k) odpowiedniej znajomości gałęzi przemysłu, organizacji, przepisów i procedur niezbędnych dla realizacji projektów budynków oraz integracji planów z ogólnym projektem planistycznym.

2. Wykaz dziedzin wiedzy i umiejętności wymienionych w ust. 1 może być zmieniany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 58 ust. 2, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Takie aktualizacje nie mogą pociągać za sobą zmian w zasadach obowiązujących w Państwach Członkowskich dotyczących struktury zawodów w zakresie kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu.

Artykuł 47

Odstępstwa od warunków kształcenia architektów

1. W drodze odstępstwa od art. 46, za spełniające wymogi określone w art. 21 uznaje się także kształcenie: w „Fachhochschulen” w Republice Federalnej Niemiec przez okres trzech lat w formie, w jakiej było prowadzone w dniu 5 sierpnia 1985 r., spełniające wymogi określone w art. 46 i umożliwiające w powyższym Państwie Członkowskim podejmowanie czynności określonych w art. 48 pod tytułem zawodowym „architekta”, o ile kształcenie to zostało uzupełnione czteroletnim doświadczeniem zawodowym w zawodzie architekta w Republice Federalnej Niemiec, potwierdzonym przez świadectwo wydane przez stowarzyszenie zawodowe, do którego rejestru wpisany jest architekt pragnący skorzystać z przepisów niniejszej dyrektywy.

Przed wydaniem świadectwa stowarzyszenie zawodowe ustala, czy osiągnięcia danego architekta w dziedzinie architektury stanowią wystarczający dowód opanowania dziedzin wiedzy i umiejętności wyszczególnionych w art. 46 ust. 1. Świadectwo wydawane jest zgodnie z procedurą stosowaną przy wpisie do rejestru architektów prowadzonego przez stowarzyszenie zawodowe.

2. W drodze odstępstwa od art. 46, za spełniające wymogi określone w art. 21 uznaje się także kształcenie: odbywane w ramach programu rozwoju społecznego lub w formie studiów wyższych w niepełnym wymiarze godzin, spełniające wymogi określone w art. 46 i potwierdzone pomyślnym zaliczeniem egzaminem z architektury, pod warunkiem że dana osoba pracowała w dziedzinie architektury przez co najmniej siedem lat, pod nadzorem architekta albo biura architektonicznego. Egzamin musi być na poziomie szkoły wyższej i odpowiadać egzaminowi końcowemu określonemu w art. 46 ust. 1 akapit pierwszy.

▼B

Artykuł 48

Wykonywanie zawodu architekta

1. Do celów niniejszej dyrektywy do działalności zawodowej architekta należą rodzaje działalności zazwyczaj wykonywane pod tytułem zawodowym „architekta".

2. Uznaje się, że obywatele Państwa Członkowskiego, którzy zostali upoważnieni do używania tytułu architekta zgodnie z przepisami przyznającymi właściwemu organowi Państwa Członkowskiego prawo przyznawania tego tytułu obywatelom Państw Członkowskim, wyróżniającym się ze względu na osiągnięcia w dziedzinie architektury, spełniają warunki konieczne do wykonywania działalności architekta pod tytułem zawodowym „architekta". Dowodem na to, że dane osoby wykonują działalność w dziedzinie architektury, jest świadectwo wydawane przez ich rodzime Państwo Członkowskie.

Artykuł 49

Prawa nabyte architektów

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architektów wymienione w załączniku VI pkt 6, wydawane przez pozostałe Państwa Członkowskie i potwierdzające odbycie kształcenia, które rozpoczęło się nie później, niż w roku akademickim określonym w tym załączniku nawet, jeżeli nie spełniają one minimalnych wymogów określonych w art. 46, oraz traktuje takie dokumenty na swoim terytorium w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta, tak samo, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architekta, które samo wydaje.

Na powyższej podstawie uznawane są zaświadczenia wydane przez właściwe organy Republiki Federalnej Niemiec, potwierdzające, że dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wydany po dniu 8 maja 1945 r. przez właściwe organy Niemieckiej Republiki Demokratycznej jest równoważny z dokumentami wyszczególnionymi w załączniku VI.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1, każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji określone poniżej i traktuje je na swoim terytorium, w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta, tak samo, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje: świadectwa wydawane obywatelom Państw Członkowskich przez Państwa Członkowskie, w których na dzień określony poniżej obowiązywały przepisy regulujące dostęp do zawodu architekta i jego wykonywanie:

a) 1 stycznia 1995 r. w przypadku Austrii, Finlandii i Szwecji;

b) 1 maja 2004 r. w przypadku Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji;

c) 5 sierpnia 1987 r. w przypadku pozostałych Państw Członkowskich.

Zaświadczenia określone w ust. 1 powinny potwierdzać, że dana osoba uzyskała, najpóźniej w dniu określonym odpowiednio powyżej, prawo do używania tytułu zawodowego architekta oraz w świetle danych przepisów faktycznie wykonywała przedmiotową działalność przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

▼B

ROZDZIAŁ IV

Przepisy wspólne w sprawie podejmowania działalności

Artykuł 50

Dokumentacja i formalności

1. Właściwe organy Państwa Członkowskiego rozpatrujące wniosek o zezwolenie na wykonywanie określonego zawodu regulowanego na mocy niniejszego tytułu mogą żądać przedstawienia dokumentów i zaświadczeń wymienionych w załączniku VII.

Dokumenty określone w załączniku VII pkt 1 lit. d), e) i f) są przedkładane przed upływem trzech miesięcy od daty ich wydania.

Państwa Członkowskie, instytucje i inne osoby prawne zapewniają poufność przekazywanych im informacji.

2. W przypadku uzasadnionych wątpliwości przyjmujące Państwo Członkowskie może zwrócić się do właściwych organów innego Państwa Członkowskiego o potwierdzenie autentyczności świadectw i dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, wydanych przez to drugie Państwo Członkowskie oraz, w stosownych przypadkach, potwierdzenie faktu, że dana osoba spełnia minimalne wymogi w zakresie kształcenia określone odpowiednio w art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46 dla zawodów, o których mowa w rozdziale III niniejszego tytułu.

3. W przypadku uzasadnionych wątpliwości, jeżeli dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit, c), został wydany przez właściwy organ w Państwie Członkowskim i potwierdza odbycie kształcenia w całości lub w części w placówce zarejestrowanej zgodnie z prawem na terytorium innego Państwa Członkowskiego, przyjmujące Państwo Członkowskie może sprawdzić, przy udziale właściwej instytucji Państwa Członkowskiego, w którym wydano dokument:

a) czy przebieg kształcenia w danej placówce został formalnie zatwierdzony przez instytucję edukacyjną mającą siedzibę w Państwie Członkowskim, w którym wydano dokument;

b) czy wydany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji jest taki sam jak ten, który zostałby wydany w przypadku gdyby kształcenie odbyło się w całości w Państwie Członkowskim, w którym wydano dokument; oraz

c) czy dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji przyznaje te same prawa zawodowe na terytorium Państwa Członkowskiego, w którym wydano dokument.

4. W przypadku gdy przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, złożenia ślubowania lub przysięgi, a formuła tego ślubowania lub przysięgi nie może być wykorzystana przez obywateli innych Państw Członkowskich, przyjmujące Państwo Członkowskie umożliwia takim osobom skorzystanie z odpowiedniej, równoważnej formuły.

Artykuł 51

Procedura wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych

1. Właściwy organ przyjmującego Państwa Członkowskiego potwierdza otrzymanie wniosku w terminie miesiąca od jego otrzymania oraz zawiadamia wnioskodawcę, w stosownym przypadku, o konieczności dostarczenia brakujących dokumentów.

2. Procedura rozpatrywania wniosku o zezwolenie na wykonywanie zawodu regulowanego powinna prowadzić do jak najszybszego wydania

▼B

przez właściwy organ w przyjmującym Państwie Członkowskim należycie uzasadnionej decyzji, nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty złożenia przez wnioskodawcę kompletu dokumentów. Jednakże powyższy termin może zostać przedłużony o miesiąc w sprawach uregulowanych w rozdziale I i II niniejszego tytułu.

3. Od decyzji lub braku decyzji w przepisanym terminie przysługuje odwołanie zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 52

Używanie tytułów zawodowych

1. Jeżeli w przyjmującym Państwie Członkowskim używanie tytułu zawodowego związanego z daną działalnością zawodową podlega prawnej regulacji, obywatele innych Państw Członkowskich, uprawnieni do wykonywania zawodu regulowanego na podstawie tytułu III, używają w przyjmującym Państwie Członkowskim tytułu zawodowego, który w Państwie tym odpowiada zawodowi danego rodzaju, oraz wszelkich związanych z nim skrótów.

2. W przypadku gdy dany zawód jest w przyjmującym Państwie Członkowskim regulowany przez stowarzyszenie lub organizację, o których mowa w art. 3 ust. 2, obywatele Państw Członkowskich mogą używać tytułu lub skrótu tytułu zawodowego przyznawanego przez daną organizację lub stowarzyszenie wyłącznie za okazaniem dowodu potwierdzającego przynależność do tych stowarzyszeń lub organizacji.

W przypadku gdy warunkiem członkostwa w danym stowarzyszeniu lub organizacji jest posiadanie określonych kwalifikacji, warunek ten obowiązuje obywateli innych Państw Członkowskich posiadających kwalifikacje zawodowe wyłącznie na zasadach określonych w niniejszej dyrektywie.

TYTUŁ IV

SZCZEGÓŁOWE ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU

Artykuł 53

Znajomość języków

Osoby, których kwalifikacje podlegają uznaniu, muszą posiadać znajomość języków niezbędną do wykonywania danego zawodu w przyjmującym Państwie Członkowskim.

Artykuł 54

Używanie tytułów określających wykształcenie

Bez uszczerbku dla art. 7 i 52, przyjmujące Państwo Członkowskie zapewnia osobom zainteresowanym prawo do używania tytułów, a także, w miarę możliwości, skróconej formy tytułów określających wykształcenie, uzyskanych w rodzimym Państwie Członkowskim w języku rodzimego Państwa Członkowskiego. Przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać, aby tytuł ten był opatrzony informacją dotyczącą nazwy i siedziby instytucji albo komisji egzaminacyjnej, która go przyznała. Jeżeli tytuł określający wykształcenie używany w rodzimym Państwie Członkowskim może być mylony w przyjmującym Państwie Członkowskim z tytułem, którego uzyskanie w tym drugim Państwie zależy od odbycia dodatkowego kształcenia, a osoba zainteresowana takiego kształcenia nie zdobyła, przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od tej osoby używania tytułu określającego wykształcenie obowiązującego w rodzimym Państwie

▼B

Członkowskim w odpowiedniej formie, określanej przez przyjmujące Państwo Członkowskie.

Artykuł 55

Akceptacja przez fundusz ubezpieczeń zdrowotnych

Bez uszczerbku dla art. 5 ust. 1 i art. 6 akapit pierwszy lit. b), Państwa Członkowskie wymagające od osób, które zdobyły kwalifikacje zawodowe na ich terytorium odbycia praktyk przygotowawczych lub zdobycia stażu zawodowego celem uzyskania akceptacji funduszu ubezpieczeń zdrowotnych, zwalniają z takiego obowiązku osoby posiadające dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy lub lekarzy dentystów uzyskane w innych Państwach Członkowskich.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA I UPRAWNIENIA WYKONAWCZE

Artykuł 56

Właściwe organy

1. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego i rodzimego Państwa Członkowskiego ściśle współpracują ze sobą i wzajemnie się wspierają w celu ułatwienia stosowania niniejszej dyrektywy. Zapewniają one poufność wymienianych informacji.

2. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego i rodzimego Państwa Członkowskiego wymieniają między sobą, przy poszanowaniu przepisów dotyczących ochrony danych osobowych przewidzianych w dyrektywach 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ([1]) i 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ([2]), informacje dotyczące postępowań dyscyplinarnych lub nałożonych sankcji karnych albo innych, poważnych okoliczności szczególnych, które najprawdopodobniej mogą wywierać skutki na wykonywanie zawodu na podstawie niniejszej dyrektywy.

Rodzime Państwo Członkowskie sprawdza wiarygodność stanu faktycznego, a jego organy decydują o charakterze i zakresie dochodzenia, które należy przeprowadzić, a następnie zawiadamiają przyjmujące Państwo Członkowskie o własnych wnioskach wypływających z posiadanych informacji.

3. Każde Państwo Członkowskie wyznacza do 20 października 2007 r. organy i instytucje właściwe do wydawania lub przyjmowania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji oraz innych dokumentów i informacji, jak również organy odpowiedzialne za przyjmowanie wniosków i podejmowanie decyzji, o których mowa w niniejszej dyrektywie, oraz niezwłocznie zawiadamiają o nich pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję.

4. Każde Państwo Członkowskie wyznacza koordynatora działań organów określonych w ust. 1, o czym niezwłocznie zawiadamia pozostałe Państwa Członkowskie oraz Komisję.

([1]) Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([2]) Dz.U. L 201 z 31.7.2002, str. 37.

▼B

Do zadań tych koordynatorów należy:

a) wspieranie jednolitego stosowania niniejszej dyrektywy;

b) gromadzenie wszelkich informacji przydatnych przy stosowaniu niniejszej dyrektywy, takich jak informacje dotyczące warunków dostępu do zawodów regulowanych w Państwach Członkowskich.

W celu realizacji zadań określonych w pkt b) koordynatorzy mogą korzystać z pomocy ośrodków informacji, o których mowa w art. 57.

Artykuł 57

Ośrodki informacji

Każde Państwo Członkowskie wyznaczy do 20 października 2007 r. ośrodek informacji, do którego zadań należy:

a) dostarczanie obywatelom i ośrodkom informacji w pozostałych Państwach Członkowskich niezbędnych informacji dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych przewidzianego w niniejszej dyrektywie, takich jak informacje dotyczące ustawodawstwa krajowego regulującego dane zawody i ich wykonywanie, w tym ustawodawstwa socjalnego oraz, w stosownych przypadkach, zasad etyki zawodowej;

b) pomaganie obywatelom w realizacji praw przyznanych im w niniejszej dyrektywie, w stosownych przypadkach przy współdziałaniu innych ośrodków informacji i właściwych organów w przyjmującym Państwie Członkowskim.

Na wniosek Komisji ośrodki informacji dostarczają jej informacji o wynikach spraw prowadzonych zgodnie z przepisami lit. b) w terminie dwóch miesięcy od ich podjęcia.

Artykuł 58

Komitet ds. Uznawania Kwalifikacji Zawodowych

1. Komisja wspierana jest przez Komitet ds. Uznawania Kwalifikacji Zawodowych, zwany dalej „Komitetem”, złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie znajdują art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, przy uwzględnieniu art. 8 tej decyzji.

Termin ustanowiony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na dwa miesiące.

3. Komitet przyjmuje swój regulamin.

Artykuł 59

Konsultacje

Komisja zapewnia odpowiednie konsultacje z ekspertami z zainteresowanych grup zawodowych, szczególnie w kontekście prac komitetu, o którym mowa w art. 58, oraz przedkłada komitetowi uzasadnione sprawozdanie z tych konsultacji.

▼B

TYTUŁ VI

INNE PRZEPISY

Artykuł 60

Sprawozdania

1. Od dnia 20 października 2007 r. Państwa Członkowskie przekazują Komisji co dwa lata sprawozdanie ze stosowania wprowadzonego systemu. Poza ogólnymi uwagami, sprawozdanie to zawiera statystyczne podsumowanie podjętych decyzji oraz opis podstawowych problemów wynikających ze stosowania niniejszej dyrektywy.

2. Od dnia 20 października 2007 r. Komisja co pięć lat sporządza raport w sprawie wdrożenia niniejszej dyrektywy.

Artykuł 61

Klauzula odstępstwa

W przypadku gdy stosowanie jednego z przepisów niniejszej dyrektywy przez Państwo Członkowskie napotyka na poważne trudności w określonej dziedzinie, Komisja wraz z tym państwem dokonują wspólnej analizy tych trudności.

W stosownych przypadkach Komisja zgodnie z procedurą określoną w art. 58 ust. 2 podejmuje decyzję o zezwoleniu temu Państwu Członkowskiemu na odstąpienie przez określony czas od stosowania określonego przepisu.

Artykuł 62

Uchylenie

Dyrektywy 77/452/EWG, 77/453/EWG, 78/686/EWG, 78/687/EWG, 78/1026/EWG, 78/1027/EWG, 80/154/EWG, 80/155/EWG, 85/384/EWG, 85/432/EWG, 85/433/EWG, 89/48/EWG, 92/51/EWG, 93/16/EWG i 1999/42/WE uchyla się ze skutkiem od dnia 20 października 2007 r. Odesłania do uchylonych dyrektyw będą rozumie się odesłania do niniejszej dyrektywy, przy czym uchylenie nie wpływa na ważność aktów przyjętych na podstawie tych dyrektyw.

Artykuł 63

Transpozycja

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne dla wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 20 października 2007 r. Niezwłocznie informują one o tym Komisję.

Środki przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odesłania określane są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 64

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

▼B

Artykuł 65

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

Lista stowarzyszeń lub organizacji zawodowych, które spełniają warunki art. 3 ust. 2

IRLANDIA **(1)**

1. The Institute of Chartered Accountants in Ireland (2)
2. The Institute of Certified Public Accountants in Ireland (2)
3. The Association of Certified Accountants (2)
4. Institution of Engineers of Ireland
5. Irish Planning Institute

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

1. Institute of Chartered Accountants in England and Wales
2. Institute of Chartered Accountants of Scotland
3. Institute of Chartered Accountants in Ireland
4. Chartered Association of Certified Accountants
5. Chartered Institute of Loss Adjusters
6. Chartered Institute of Management Accountants
7. Institute of Chartered Secretaries and Administrators
8. Chartered Insurance Institute
9. Institute of Actuaries
10. Faculty of Actuaries
11. Chartered Institute of Bankers
12. Institute of Bankers in Scotland
13. Royal Institution of Chartered Surveyors
14. Royal Town Planning Institute
15. Chartered Society of Physiotherapy
16. Royal Society of Chemistry
17. British Psychological Society
18. Library Association
19. Institute of Chartered Foresters
20. Chartered Institute of Building
21. Engineering Council
22. Institute of Energy
23. Institution of Structural Engineers
24. Institution of Civil Engineers
25. Institution of Mining Engineers
26. Institution of Mining and Metallurgy
27. Institution of Electrical Engineers

---

(1) Obywatele Irlandii są również członkami następujących stowarzyszeń lub organizacji na terytorium Zjednoczonego Królestwa:
Institute of Chartered Accountants in England and Wales
Institute of Chartered Accountants of Scotland
Institute of Actuaries
Faculty of Actuaries
The Chartered Institute of Management Accountants
Institute of Chartered Secretaries and Administrators
Royal Town Planning Institute
Royal Institution of Chartered Surveyors
Chartered Institute of Building.

(2) Dotyczy jedynie działalności biegłych rewidentów.

▼B

28. Institution of Gas Engineers
29. Institution of Mechanical Engineers
30. Institution of Chemical Engineers
31. Institution of Production Engineers
32. Institution of Marine Engineers
33. Royal Institution of Naval Architects
34. Royal Aeronautical Society
35. Institute of Metals
36. Chartered Institution of Building Services Engineers
37. Institute of Measurement and Control
38. British Computer Society

▼B

ZAŁĄCZNIK II

Wykaz kursów kształcenia o specjalnym programie, o których mowa w art. 11 lit. c) ppkt ii

1. *Dziedzina paramedyczna i socjalno-społeczna*

Szkolenie w następujących specjalnościach:

w Niemczech:

— pielęgniarka/pielęgniarz pediatryczny („Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger”),

— fizjoterapeuta („Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in)”) ([1]),

— terapeuta zajęciowy/ergoterapeuta („Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut/Ergotherapeut”),

— logopeda („Logopäde/Logopädin”),

— ortoptysta („Orthoptist(in)”),

— wychowawca dzieci posiadający dyplom państwowy („Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)”),

— wychowawca terapeuta posiadający dyplom państwowy („Staatlich anerkannte(r) Heilpädagoge(-in)”),

— technik analityki medycznej („medizinisch-technische(r) Laboratoriums-Assistent(in)”),

— technik radiolog („medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent(in)”),

— technik diagnostyki czynnościowej („medizinisch-technische(r) Assistent (in) für Funktionsdiagnostik”),

— asystent weterynaryjny („veterinärmedizinisch-technische(r) Assistent (in)”),

— dietetyk („Diätassistent(in)”),

— technik farmaceutyczny („Pharmazieingenieur”): kształcenie odbyte przed 31 marca 1994 r. na terytorium byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej lub na terytorium nowych landów,

— pielęgniarka/pielęgniarz psychiatryczny („Psychiatrische(r) Krankenschwester/Krankenpfleger”),

— logopeda („Sprachtherapeut(in)”),

▼C1

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej trzynastu lat, obejmujące:

— co najmniej trzy lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem, w niektórych przypadkach uzupełnionego rocznym lub dwuletnim kursem specjalizacji zakończonym egzaminem, lub

— co najmniej dwa i pół roku szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej sześciomiesięczną praktyką zawodową lub co najmniej sześciomiesięcznym stażem w uprawnionej instytucji, lub

— co najmniej dwa lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej roczną praktyką zawodową lub co najmniej rocznym stażem w uprawnionej instytucji.

▼B

w Republice Czeskiej*:*

— asystent sanitarny („zdravotnický asistent”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 13 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i 4 lata kształcenia

([1]) Od dnia 1 czerwca 1994 r. tytuł zawodowy „Krankengymnast(in)” został zastąpiony tytułem „Physiotherapeut(in)”. Tym niemniej osoby, które uzyskały dyplomy przed tą datą mogą, jeśli takie jest ich życzenie, nadal posługiwać się tytułem „Krankengymnast (in)”.

▼B

zawodowego na poziomie średnim w medycznej szkole średniej, zakończone egzaminem „maturitní zkouška”,

— asystent dietetyk („nutriční asistent”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 13 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie średnim w medycznej szkole średniej, zakończone egzaminem „maturitní zkouška”.

we Włoszech:

— technik dentystyczny („odontotecnico”),

— optyk („ottico”),

▼C1

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej trzynastu lat, obejmujące:

— co najmniej trzy lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem, w niektórych przypadkach uzupełnionego rocznym lub dwuletnim kursem specjalizacji zakończonym egzaminem, lub

— co najmniej dwa i pół roku szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej sześciomiesięczną praktyką zawodową lub co najmniej sześciomiesięcznym stażem w uprawnionej instytucji, lub

— co najmniej dwa lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej roczną praktyką zawodową lub co najmniej rocznym stażem w uprawnionej instytucji.

▼B

na Cyprze:

— technik dentystyczny („οδοντοτεχνίτης”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 14 lat, w tym zawierające co najmniej 6 lat kształcenia podstawowego, 6 lat kształcenia na poziomie szkoły średniej i 2 lata pomaturalnego kształcenia zawodowego, a następnie 1 rok stażu zawodowego.

— optyk („τεχνικός οπτικός”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 14 lat, w tym co najmniej 6 lat kształcenia podstawowego, 6 lat kształcenia na poziomie szkoły średniej i 2 lata kształcenia pomaturalnego, a następnie 1 rok stażu zawodowego.

na Łotwie:

— pomoc dentystyczna („zobārstniecības māsa”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 13 lat, w tym co najmniej 10 lat nauki w szkole o profilu ogólnym i 2 lata kształcenia zawodowego w szkole medycznej, a następnie 3 lata stażu zawodowego zakończonego egzaminem dającym świadectwo w tej specjalności.

— biomedyczny technik laborant („biomedicīnas laborants”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 10 lat nauki w szkole o profilu ogólnym i 2 lata kształcenia zawodowego w szkole medycznej, a następnie 2 lata stażu zawodowego zakończonego egzaminem dającym świadectwo w tej specjalności,

— technik dentystyczny („zobu tehniiis”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 10 lat nauki w szkole o profilu ogólnym i 2 lata kształcenia zawodowego w szkole medycznej, a następnie 2 lata stażu zawodowego zakończonego egzaminem dającym świadectwo w tej specjalności,

— asystent fizjoterapeuty („fizioterapeita asistents”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 13 lat, w tym co najmniej 10 lat nauki w szkole o profilu ogólnym i 3 lata kształcenia zawodowego w szkole medycznej, a następnie 2 lata stażu zawodowego zakończonego egzaminem dającym świadectwo w tej specjalności.

▼B

w Luksemburgu:

— technik radiolog („assistant(e) technique médical(e) en radiologie”),

— technik analityki medycznej („assistant(e) technique médical(e) de laboratoire”),

— pielęgniarka/pielęgniarz psychiatryczny („infirmier/ière psychiatrique”),

— technik asystent w chirurgii („assistant(e) technique médical(e) en chirurgie”),

— pielęgniarka/pielęgniarz pediatryczny („infirmier/ière puériculteur/trice”),

— pielęgniarka/pielęgniarz anestezjologiczny („infirmier/ière anesthésiste”),

— dyplomowany masażysta/masażystka („masseur/euse diplômé(e)”),

— wychowawca/wychowawczyni („éducateur/trice”),

▼C1

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej trzynastu lat, obejmujące:

— co najmniej trzy lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem, w niektórych przypadkach uzupełnionego rocznym lub dwuletnim kursem specjalizacji zakończonym egzaminem, lub

— co najmniej dwa i pół roku szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej sześciomiesięczną praktyką zawodową lub co najmniej sześciomiesięcznym stażem w uprawnionej instytucji, lub

— co najmniej dwa lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole, zakończonego egzaminem i uzupełnionego co najmniej roczną praktyką zawodową lub co najmniej rocznym stażem w uprawnionej instytucji.

▼B

w Niderlandach:

— asystent weterynaryjny („dierenartsassistent”),

▼C1

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej trzynastu lat, obejmujące trzy lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole (system „MBO”) lub alternatywnie trzy lata szkolenia zawodowego w dualnym systemie praktyk („LLW”); w obu przypadkach szkolenie zakończone egzaminem.

▼B

w Austrii:

— specjalne podstawowe szkolenie dla pielęgniarek specjalizujących się w opiece nad dziećmi i młodzieżą („spezielle Grundausbildung in der Kinder- und Jugendlichenpflege”),

— specjalne podstawowe szkolenie dla pielęgniarek psychiatrycznych („spezielle Grundausbildung in der psychiatrischen Gesundheits- und Krankenpflege”),

— optyk-specjalista w zakresie szkieł kontaktowych („Kontaktlinsenoptiker”),

— pedikiurzysta („Fußpfleger”),

— protetyk słuchu („Hörgeräteakustiker”),

— aptekarz („Drogist”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej czternastu lat, w tym co najmniej pięcioletnie szkolenie odbywane w oparciu o określony ramowy program szkolenia, podzielone na co najmniej trzyletni staż, obejmujący szkolenie odbywające się częściowo w miejscu pracy, a częściowo w instytucji szkolenia zawodowego oraz okres praktyki zawodowej i szkolenia zakończony egzaminem zawodowym, potwierdzającym prawo do wykonywania zawodu i szkolenia praktykantów.

— masażysta („Masseur”),

▼B

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania czternastu lat, w tym pięcioletnie szkolenie odbywane w oparciu o określony ramowy program szkolenia, obejmujący dwuletni staż, dwuletni okres praktyki zawodowej i szkolenia oraz roczne szkolenie zakończone egzaminem zawodowym, potwierdzającym prawo do wykonywania zawodu i szkolenia praktykantów,

— wychowawca przedszkolny („Kindergärtner/in”),

— wychowawca dziecięcy („Erzieher”),

które odpowiada kształceniu o łącznym trzynastoletnim czasie trwania, w tym pięcioletniemu szkoleniu zawodowemu w specjalistycznej szkole, zakończonemu egzaminem.

na Słowacji:

— nauczyciel w sekcji tańca w podstawowych szkołach artystycznych („učiteľ v tanečnom odbore na základných umeleckých školách”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 14,5 roku, w tym 8 lat kształcenia podstawowego, 4 lata nauki w specjalistycznej szkole średniej i 5 semestrów kursu nauczania tańca,

— wychowawca w specjalnych placówkach edukacyjnych i placówkach służb socjalnych („vychovávatel' v špeciálnych výchovných zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej 14 lat, w tym 8/9 lat kształcenia podstawowego, 4 lata nauki w średniej szkole pedagogicznej lub innej szkole średniej oraz 2 lata uzupełniających zaocznych studiów pedagogicznych.

2. *Sektor mistrzów-rzemieślników („Mester”/„Meister”/„Maître”) odpowiadający kształceniu i szkoleniu w zakresie działalności rzemieślniczej nieobjętej tytułem III, rozdział II, niniejszej dyrektywy*

Szkolenie w następujących specjalnościach:

w Danii:

— optyk („optometrist”),

trwające łącznie 14 lat, w tym pięcioletnie szkolenie zawodowe, podzielone na dwuipółletnie szkolenie teoretyczne prowadzone w placówce kształcenia zawodowego oraz dwuipółletnie szkolenie praktyczne prowadzone w miejscu pracy, zakończone uznanym egzaminem w zakresie działalności rzemieślniczej i uprawniające do używania tytułu „Mester”,

— technik ortopedyczny („ortopædimekaniker”),

trwające łącznie 12,5 roku, w tym trzyipółletnie szkolenie zawodowe, podzielone na sześciomiesięczne szkolenie teoretyczne prowadzone w placówce szkolenia zawodowego oraz trzyletnie szkolenie praktyczne w miejscu pracy, zakończone uznanym egzaminem z zakresu działalności rzemieślniczej i uprawniające do używania tytułu „Mester”,

— obuwnik ortopedyczny („ortopædiskomager”),

trwające 13,5 roku, w tym czteroipółletnie szkolenie zawodowe podzielone na dwuletnie szkolenie teoretyczne prowadzone w placówce szkolenia zawodowego oraz dwuipółletnie szkolenie praktyczne prowadzone w miejscu pracy, zakończone uznanym egzaminem z zakresu działalności rzemieślniczej i uprawniające do używania tytułu „Mester”.

w Niemczech:

— optyk („Augenoptiker”),

— technik dentystyczny („Zahntechniker”),

— bandażysta ortopedyczny („Bandagist”),

— protetyk słuchu („Hörgeräte-Akustiker”),

— technik ortopedyczny („Orthopädiemechaniker”),

— obuwnik ortopedyczny („Orthopädieschuhmacher”).

w Luksemburgu:

— optyk („opticien”),

▼B

— technik dentystyczny („mécanicien dentaire”),

— protetyk słuchu („audioprothésiste”),

— technik ortopedyczny/bandażysta („mécanicien orthopédiste/bandagiste”),

— obuwnik ortopedyczny („orthopédiste-cordonnier”),

trwające łącznie 14 lat, w tym co najmniej pięcioletnie szkolenie odbywane w oparciu o określony ramowy program szkolenia, częściowo w miejscu pracy, a częściowo w placówce szkolenia zawodowego, zakończone egzaminem, którego zaliczenie warunkuje wykonywanie jakiejkolwiek działalności wymagającej nabycia określonych umiejętności zarówno niezależnie, jak i w charakterze pracownika najemnego o porównywalnym poziomie odpowiedzialności.

w Austrii:

— bandażysta („Bandagist”),

— gorseciarz („Miederwarenerzeuger”),

— optyk („Optiker”),

— obuwnik ortopedyczny („Orthopädieschuhmacher”),

— technik ortopedyczny („Orthopädietechniker”),

— technik dentystyczny („Zahntechniker”),

— ogrodnik („Gärtner”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej czternastu lat, w tym co najmniej pięcioletnie szkolenie odbywane w oparciu o określony ramowy program szkolenia, podzielone na co najmniej trzyletni staż, obejmujący szkolenie prowadzone częściowo w miejscu pracy i częściowo w placówce szkolenia zawodowego, oraz co najmniej dwuletni okres praktyki zawodowej i szkolenia zakończony egzaminem mistrzowskim, potwierdzającym prawo do wykonywania zawodu, szkolenia praktykantów i używania tytułu „Meister”.

Szkolenie mistrzów-rzemieślników w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa, a zwłaszcza:

— w rolnictwie („Meister in der Landwirtschaft”),

— w gospodarstwie wiejskim („Meister in der ländlichen Hauswirtschaft”),

— w ogrodnictwie („Meister im Gartenbau”),

— w uprawie warzyw („Meister im Feldgemüsebau”),

— w sadownictwie i przetwórstwie owoców („Meister im Obstbau und in der Obstverwertung”),

— w uprawie winorośli i technikach winiarskich („Meister im Weinbau und in der Kellerwirtschaft”),

— w mleczarstwie i serowarstwie („Meister in der Molkerei- und Käsereiwirtschaft”),

— w hodowli koni („Meister in der Pferdewirtschaft”),

— w rybactwie śródlądowym („Meister in der Fischereiwirtschaft”),

— w hodowli drobiu („Meister in der Geflügelwirtschaft”),

— w pszczelarstwie („Meister in der Bienenwirtschaft”),

— w gospodarce leśnej („Meister in der Forstwirtschaft”),

— w leśnictwie („Meister in der Forstgarten- und Forstpflegewirtschaft”),

— w składowaniu produktów rolnych („Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung”),

które odpowiada kształceniu o łącznym czasie trwania co najmniej piętnastu lat, w tym co najmniej sześcioletnie szkolenie prowadzone w oparciu o określony ramowy program szkolenia, podzielone na co najmniej trzyletni staż, obejmujący szkolenie prowadzone częściowo w miejscu pracy i częściowo w placówce szkolenia zawodowego, oraz trzyletnią praktykę zawodową, zakończone egzaminem mistrzowskim w danym zawodzie,

▼B

potwierdzającym prawo do wykonywania zawodu, szkolenia praktykantów i używania tytułu „Meister”.

w Polsce:

— nauczyciel praktycznej nauki zawodu,

które odpowiada kształceniu obejmującemu:

i) 8 lat kształcenia podstawowego i 5 lat kształcenia zawodowego na poziomie szkoły średniej lub równoważnego kształcenia średniego w odpowiednich dziedzinach, po którym następuje przygotowanie pedagogiczne w wymiarze co najmniej 150 godzin, kurs bezpieczeństwa i higieny pracy i 2 lata stażu zawodowego w zawodzie, którego dana osoba będzie nauczać;

ii) 8 lat kształcenia podstawowego i 5 lat kształcenia zawodowego na poziomie szkoły średniej oraz dyplom ukończenia pedagogicznego studium technicznego;

iii) 8 lat kształcenia podstawowego i 2 — 3 lata zasadniczego kształcenia zawodowego i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego poświadczonego tytułem mistrza w danym zawodzie, po którym następuje przygotowanie pedagogiczne w wymiarze co najmniej 150 godzin.

na Słowacji:

— mistrz kształcenia zawodowego („majster odbornej výchovy”),

które odpowiada kształceniu obejmującemu co najmniej 12 lat, w tym 8 lat kształcenia podstawowego, 4 lata kształcenia zawodowego (pełne kształcenie zawodowe na poziomie średnim lub staż na odpowiednich (podobnych) kursach zawodowych lub praktykach), doświadczenie zawodowe trwające co najmniej 3 lata w dziedzinie, w której odbyte było kształcenie lub staż oraz dodatkowe studia pedagogiczne na wydziale pedagogicznym lub na uniwersytecie technicznym, lub pełne wykształcenie na poziomie średnim i staż na odpowiednich (podobnych) kursach zawodowych lub praktykach, doświadczenie zawodowe trwające 3 lata w dziedzinie, w której odbyte było kształcenie lub praktyka oraz dodatkowe studia pedagogiczne na wydziale pedagogicznym, lub do 1 września 2005 r. kształcenie specjalistyczne w dziedzinie pedagogiki specjalnej odbyte w centrach metodycznych dla mistrzów w dziedzinie kształcenia zawodowego w szkołach specjalnych bez uzupełniających studiów pedagogicznych.

3. *Sektor morski*

a) Transport morski

Szkolenie w następujących specjalnościach:

w Republice Czeskiej:

— asystent pokładowy („palubní asistent”),

— oficer nawigator wachtowy („námořní poručík”),

— starszy oficer („první palubní důstojník”),

— kapitan statku („kapitán”),

— asystent maszynowy („strojní asistent”),

— oficer mechanik wachtowy („strojní důstojník”),

— drugi oficer mechanik („druhý strojní důstojník”),

— starszy mechanik („první strojní důstojník”),

— elektryk („elektrotechnik”),

— pierwszy elektryk („elektrodůstojník”).

w Danii:

— kapitan statku morskiego („skibsfører”),

— pierwszy oficer („overstyrmand”),

— sternik, oficer pokładowy („enestyrmand, vagthavende styrmand”),

— oficer pokładowy („vagthavende styrmand”),

— mechanik okrętowy („maskinchef”),

▼B

— pierwszy mechanik („1. maskinmester”),

— pierwszy mechanik/mechanik pokładowy („1. maskinmester/vagthavende maskinmester”).

w Niemczech:

— kapitan dużej jednostki żeglugi przybrzeżnej („Kapitän AM”),

— kapitan jednostki żeglugi przybrzeżnej („Kapitän AK”),

— oficer pokładowy dużej jednostki żeglugi przybrzeżnej („Nautischer Schiffsoffizier AMW”),

— oficer pokładowy jednostki żeglugi przybrzeżnej („Nautischer Schiffsoffizier AKW”),

— główny mechanik stopnia C — szef maszynowni („Schiffsbetriebstechniker CT - Leiter von Maschinenanlagen”),

— główny mechanik stopnia C — główny mechanik („Schiffsmaschinist CMa - Leiter von Maschinenanlagen”),

— główny mechanik pokładowy stopnia C („Schiffsbetriebstechniker CTW”),

— główny mechanik pokładowy stopnia C — oficer technik o wyłącznej odpowiedzialności („Schiffsmaschinist CMaW — Technischer Alleinoffizier”).

we Włoszech:

— oficer pokładowy („ufficiale di coperta”),

— oficer mechanik („ufficiale di macchina”).

na Łotwie:

— oficer elektryk okrętowy („kuģu elektromehāniķis”),

— mechanik chłodniczy („kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists”).

w Niderlandach:

— pierwszy oficer jednostki żeglugi przybrzeżnej (ze szkoleniem uzupełniającym) („stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)”),

— dyplomowany motorzysta statku morskiego („diploma motordrijver”),

— operator systemu VTS („VTS-functionaris”).

▼M1

w Rumunii:

— sternik morski II/ 4 ST CW („timonier maritim”),

▼B

których szkolenie obejmuje:

— w Republice Czeskiej:

i) w przypadku asystenta pokładowego („palubní asistent”):

1. Osoba, która ukończyła 20 lat.

2. a) Akademia morska lub szkoła morska — wydział nawigacji, oba szkolenia muszą być zakończone egzaminem „maturitní zkouška”; oraz zatwierdzona praktyka morska nie krótsza niż sześć miesięcy na statku podczas studiów; lub

b) Zatwierdzona praktyka morska nie krótsza niż dwa lata w charakterze marynarza wchodzącego w skład wachty nawigacyjnej na statku i ukończenie zatwierdzonego szkolenia odpowiadającego standardom umiejętności wymienionych w sekcji A-II/1 kodeksu STCW (Międzynarodowej Konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht) zatwierdzonego przez akademię morską lub inną szkołę morską w państwie-stronie Konwencji STCW oraz zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną uznaną przez MTC (Komitet Transportu Morskiego Republiki Czeskiej);

ii) w przypadku oficera nawigatora wachtowego („námořní poručík”):

▼B

1. Zatwierdzona praktyka morska w charakterze asystenta pokładowego na statkach o tonażu brutto równym lub większym niż 500, trwająca co najmniej 6 miesięcy w przypadku absolwentów akademii morskiej lub innej szkoły morskiej lub 1 rok w przypadku absolwentów zatwierdzonych kursów, w tym co najmniej 6 miesięcy praktyki w charakterze marynarza wchodzącego w skład wachty nawigacyjnej.

2. Całkowicie uzupełniony oraz zatwierdzony dziennik pokładowy szkolenia kadetów oficerskich;

iii) w przypadku starszego oficera („první palubní důstojník”):

Świadectwo uprawnień oficera odpowiedzialnego za wachty nawigacyjne na statkach o tonażu brutto równym lub większym niż 500 oraz trwająca co najmniej 12 miesięcy zatwierdzona praktyka morska w tym charakterze;

iv) w przypadku kapitana statku („kapitán”):

= Świadectwo służby w charakterze kapitana na statkach o tonażu brutto pomiędzy 500 i 3 000.

= Świadectwo uprawnień starszego oficera na statkach o tonażu brutto równym lub większym niż 3 000 oraz trwająca co najmniej 6 miesięcy zatwierdzona praktyka morska w charakterze starszego oficera na statkach o tonażu brutto równym lub większym niż 500 oraz trwająca co najmniej 6 miesięcy zatwierdzona praktyka morska w charakterze starszego oficera na statkach o tonażu brutto równym lub większym niż 3 000 ;

v) w przypadku asystenta maszynowego („strojní asistent”):

1. Osoba, która ukończyła 20 lat.

2. Akademia morska lub inna szkoła morska — wydział inżynierii morskiej i zatwierdzona praktyka morska nie krótsza niż 6 miesięcy na statkach w czasie studiów;

vi) w przypadku oficera mechanika wachtowego („strojní důstojník”):

Zatwierdzona praktyka morska w charakterze motorzysty wachtowego trwająca co najmniej 6 miesięcy w przypadku absolwentów akademii morskiej lub innej szkoły morskiej;

vii) w przypadku drugiego oficera mechanika („druhý strojní důstojník”):

Zatwierdzona praktyka morska trwająca co najmniej 12 miesięcy w charakterze trzeciego oficera mechanika na statkach zasilanych urządzeniami napędowymi o mocy równej lub większej niż 750 kW;

viii) w przypadku starszego mechanika („první strojní důstojník”):

Właściwe świadectwo służby w charakterze drugiego oficera mechanika okrętowego na statkach zasilanych urządzeniami napędowymi o mocy równej lub większej niż 3 000 kW i mający nie mniej niż 6 miesięcy zatwierdzonej praktyki morskiej w tym charakterze;

ix) w przypadku elektryka („elektrotechnik”):

1. Osoba, która ukończyła 18 lat.

2. Wydział inżynieryjno-elektryczny akademii morskiej lub innej, lub szkoła techniczna lub szkoła wyższa o kierunku elektrotechnicznym, wszystkie szkolenia muszą być zakończone egzaminem „maturitní zkouška” i trwająca co najmniej 12 miesięcy zatwierdzona praktyka w dziedzinie inżynierii elektrycznej;

x) w przypadku pierwszego elektryka („elektrodůstojník”):

1. Akademia morska lub szkoła morska — wydział elektrotechniki okrętowej lub inna akademia lub policealna szkoła o specjalności inżynieria elektryczna; wszystkie szkolenia muszą być zakończone egzaminem „maturitní zkouška” lub egzaminem państwowym.

▼B

2. Zatwierdzona praktyka morska w charakterze elektryka trwająca co najmniej 12 miesięcy w przypadku absolwentów akademii lub szkoły wyższej, lub 24 miesięcy w przypadku absolwentów szkoły średniej,

— w Danii dziewięć lat kształcenia podstawowego, a następnie podstawowy kurs szkolenia lub służba na morzu, trwająca od 17 do 36 miesięcy, uzupełnione:

i) w przypadku oficera pokładowego — rocznym specjalistycznym szkoleniem zawodowym;

ii) w pozostałych przypadkach — trzyletnim specjalistycznym szkoleniem zawodowym,

— w Niemczech łącznie od 14 do 18 lat, w tym trzyletnie podstawowe szkolenie zawodowe oraz roczna służba na morzu, a następnie specjalistyczne szkolenie zawodowe trwające rok lub dwa lata, uzupełnione, o ile jest to wymagane, dwuletnią praktyką nawigacyjną,

— na Łotwie:

i) w przypadku oficera elektryka okrętowego („kuģu elektromehāniķis”):

1. Osoba, która ukończyła 18 lat.

2. Wymagane co najmniej 12 lat i 6 miesięcy nauki, w tym co najmniej 9 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 3 lata kształcenia zawodowego. Dodatkowo wymagana jest służba na morzu trwająca co najmniej 6 miesięcy w charakterze elektryka okrętowego lub pomocnika inżyniera elektryka na statkach o mocy silnika powyżej 750 kW. Kształcenie zawodowe zakończone specjalnym egzaminem przeprowadzanym przez właściwy organ, zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Ministerstwo Transportu;

ii) w przypadku mechanika chłodniczego („kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists”):

1. Osoba, która ukończyła 18 lat.

2. Wymagane co najmniej 13 lat nauki, w tym co najmniej 9 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 3 lata kształcenia zawodowego. Dodatkowo wymagana jest służba na morzu w charakterze pomocnika inżyniera urządzeń chłodniczych trwająca co najmniej 12 miesięcy. Kształcenie zawodowe zakończone specjalnym egzaminem przeprowadzanym przez właściwy organ, zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Ministerstwo Transportu,

— we Włoszech: łącznie 13 lat, w tym pięć lat szkolenia zawodowego zakończonego egzaminem i uzupełnionego, o ile jest to wymagane, stażem,

— w Niderlandach:

i) w przypadku pierwszego oficera jednostki żeglugi przybrzeżnej (ze szkoleniem uzupełniającym) („stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)”) i dla motorzysty statku morskiego („diploma motordrijver”) — 14 lat nauki, w tym co najmniej dwa lata w specjalistycznej instytucji zajmującej się szkoleniem zawodowym, uzupełnione dwunastomiesięcznym stażem;

ii) w przypadku operatora systemu VTS („VTS functionaris”) — łącznie co najmniej 15 lat nauki, obejmującej co najmniej 3 lata w instytucji wyższego szkolnictwa zawodowego („HBO”) lub średniego szkolnictwa zawodowego („MBO”), a następnie ukończenie krajowych lub regionalnych kursów specjalistycznych, obejmujących co najmniej 12-tygodniowe szkolenia teoretyczne, w każdym przypadku zakończone egzaminem,

które są uznane w ramach Międzynarodowej Konwencji STCW (Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht z 1978 r.),

▼M1

— w Rumunii: w przypadku sternika morskiego II/ 4 ST CW („timonier maritim”):

▼M1

1. Osoba, która ukończyła 18 lat;

2. a) posiada odpowiednie świadectwo kompetencji marynarza (szkoła średnia o profilu morskim); odbyła praktykę morską trwającą 24 miesięcy jako marynarz na pokładzie statków morskich, z czego przynajmniej 12 miesięcy odbyte w ciągu ostatnich pięciu lat; uczęszczała na zatwierdzony kurs upoważniający do awansu na poziom wykonawczy (7 dni);

b) lub posiada odpowiednie świadectwo kompetencji marynarza (szkoła średnia o profilu morskim) lub świadectwo kompetencji operatora radiowego, operatora technicznego morskich radiowych usług ruchomych; odbyła praktykę morską trwającą 24 miesięcy jako marynarz oraz jako operator radiowy, operator techniczny morskich radiowych usług ruchomych, lub operator systemu GMDSS-GOC; uczęszczała na zatwierdzony kurs upoważniający do awansu na poziom wykonawczy (7 dni).

▼B

b) Rybołówstwo morskie:

Szkolenie w następujących specjalnościach:

w Niemczech:

— kapitan jednostki rybołówstwa głębokowodnego („Kapitän BG/Fischerei”),

— kapitan jednostki rybołówstwa przybrzeżnego („Kapitän BK/Fischerei”),

— oficer pokładowy jednostki przystosowanej do połowów głębokowodnych („Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei”),

— oficer pokładowy jednostki przystosowanej do połowów przybrzeżnych („Nautischer Schiffsoffizier BK/Fischerei”).

w Niderlandach:

— pierwszy oficer/V mechanik („stuurman werktuigkundige V”),

— IV mechanik statku rybackiego („werktuigkundige IV visvaart”),

— pierwszy oficer IV statku rybackiego („stuurman IV visvaart”),

— pierwszy oficer/VI mechanik („stuurman werktuigkundige VI”),

obejmujące:

— w Niemczech — o łącznej długości od 14 do 18 lat, w tym 3-letnie podstawowe szkolenie zawodowe oraz roczna służba na morzu, następnie specjalistyczne szkolenie zawodowe trwające rok lub dwa lata, uzupełnione, o ile jest to wymagane, dwuletnią zawodową praktyką nawigacyjną,

— w Niderlandach — o długości wahającej się od 13 do 15 lat, w tym co najmniej 2 lata w specjalistycznej szkole zawodowej, uzupełnione 12-miesięczną praktyką zawodową,

które jest uznane w ramach Konwencji z Torremolinos (Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie statków rybackich, 1977 r.).

4. *Sektor techniczny*

Szkolenie w następujących specjalnościach:

w Republice Czeskiej:

— autoryzowany technik, autoryzowany pracownik budowlany („autorizovaný technik, autorizovaný stavitel”),

które odpowiada kształceniu obejmującemu co najmniej 9 lat, w tym 4 lata średniego wykształcenia technicznego zakończonego egzaminem „maturitní zkouška” (egzamin średniej szkoły technicznej), 5 lat doświadczenia zawodowego zakończonego testem kwalifikacji zawodowych w celu podejmowania niektórych czynności zawodowych w dziedzinie budownictwa (zgodnie z ustawą nr 50/1976 Sb. (ustawa o budownictwie) i ustawą nr 360/1992 Sb.),

— maszynista („fyzická osoba řídící drážní vozidlo”),

które odpowiada kształceniu obejmującemu co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia

▼B

zawodowego na poziomie średnim zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”, oraz zakończonego egzaminem państwowym w zakresie napędu pojazdów,

— technik przeglądu trakcji („drážní revizní technik”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i 4 lata kształcenia zawodowego w średniej szkole budowy maszyn lub elektrotechnicznej zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”,

— instruktor jazdy („učitel autoškoly”),

osoba która ukończyła 24 lata i odbyła kursy kształcenia i szkolenia trwające co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie szkoły średniej skoncentrowanego na ruchu drogowym lub mechanice, zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”,

— technik państwowej kontroli technicznej pojazdów („kontrolní technik STK”),

osoba która ukończyła 21 lat; wymagane co najmniej 12 lat nauki, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie szkoły średniej, zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”, a następnie co najmniej 2 lata praktyki technicznej; zainteresowana osoba musi posiadać prawo jazdy, zaświadczenie o niekaralności oraz ukończyć specjalne szkolenie dla państwowych techników trwające co najmniej 120 godzin oraz zdać egzamin,

— mechanik odpowiedzialny za kontrolę emisji spalin („mechanik měření emisí”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie szkoły średniej, zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”, ponadto zgłaszający musi ukończyć co najmniej trzyletnią praktykę techniczną i specjalne szkolenie dla „mechaników odpowiedzialnych za kontrolę emisji spalin” trwające 8 godzin oraz zdać egzamin,

— kapitan statku klasy I („kapitán I. třídy”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 15 lat, w tym 8 lat kształcenia podstawowego i 3 lata kształcenia zawodowego zakończonego egzaminem „maturitní zkouška” i kończące się egzaminem potwierdzonym świadectwem posiadanych umiejętności. Po kształceniu zawodowym musi nastąpić czteroletnia praktyka zawodowa zakończona egzaminem,

— konserwator zabytków stanowiących dzieła rzemiosła artystycznego („restaurátor památek, které jsou díly uměleckých řemesel”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat, jeżeli zawiera pełne kształcenie techniczne na poziomie średnim na kursie konserwatorskim, lub 10 do 12 lat studiów na kursach pokrewnych, ponad 5 lat doświadczenia zawodowego w przypadku pełnego kształcenia technicznego na poziomie średnim zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”, lub 8 lat stażu zawodowego w przypadku technicznego kształcenia na poziomie średnim z końcowym egzaminem praktycznym.

— konserwator dzieł sztuki, które nie są zabytkami i są przechowywane w kolekcjach muzeów i galerii oraz innych przedmiotów o wartości kulturowej („restaurátor děl výtvarných umění, která nejsou památkami a jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií, a ostatních předmětů kulturní hodnoty”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat oraz 5 lat stażu zawodowego w przypadku pełnego kształcenia na poziomie średnim na kursach konserwatorskich zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”,

— zarządzający odpadami („odpadový hospodář”),

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie średnim zakończonego egzaminem „maturitní zkouška” i co najmniej 5 lat doświadczenia w sektorze gospodarki odpadami w ciągu ostatnich 10 lat,

— kierownik techniczny prac wybuchowych („technický vedoucí odstřelů”),

▼B

które odpowiada kształceniu trwającemu co najmniej 12 lat, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie średnim zakończonego egzaminem „maturitní zkouška”,

po których następują:

2 lata stażu w charakterze strzałowego pod ziemią (dla działań podziemnych) lub 1 rok na powierzchni (dla działań naziemnych), w tym 6 miesięcy w charakterze pomocnika strzałowego;

kurs trwający 100 godzin, obejmujący teoretyczne i praktyczne szkolenie zakończone egzaminem przed odpowiednim Okręgowym Urzędem Górnictwa;

przynajmniej 6-miesięczny staż zawodowy w planowaniu i wykonywaniu dużych prac wybuchowych;

kurs trwający 32 godziny obejmujący teoretyczne i praktyczne szkolenie zakończone egzaminem przed Czeskim Urzędem Górnictwa.

we Włoszech:

— geodeta budowlany („geometra”),

— geodeta gruntowy („perito agrario”),

które odpowiada nauce z zakresu szkoły średniej technicznej, trwające co najmniej 13 lat, w tym osiem lat obowiązkowej nauki szkolnej, następnie pięć lat szkoły średniej, w tym trzyletnie kształcenie zawodowe, zakończone technicznym egzaminem maturalnym i uzupełnione:

i) w przypadku geodety budowlanego: co najmniej dwuletnim stażem zawodowym w kancelarii geodety albo pięcioletnim doświadczeniem zawodowym;

ii) w przypadku geodety gruntowego: odbyciem co najmniej dwuletniego stażu,

zakończone egzaminem państwowym.

na Łotwie:

— pomocnik maszynisty lokomotywy („vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīgs”),

osoba, która ukończyła 18 lat; wymagane co najmniej 12 lat nauki, w tym co najmniej 8 lat kształcenia podstawowego i co najmniej 4 lata kształcenia zawodowego; kształcenie zawodowe zakończone specjalnym egzaminem u pracodawcy; świadectwo uprawnień wydawany przez właściwy organ na okres 5 lat.

w Niderlandach:

— komornik sądowy („gerechtsdeurwaarder”),

— protetyk dentystyczny („tandprotheticus”),

które odpowiada kształceniu i szkoleniu zawodowemu:

i) w przypadku komornika sądowego („gerechtsdeurwaarder”) — o łącznej długości dziewiętnastu lat, w tym osiem lat obowiązkowej nauki szkolnej, następnie osiem lat szkoły średniej, w tym cztery lata kształcenia technicznego zakończonego egzaminem państwowym, uzupełnione trzyletnim teoretycznym i praktycznym szkoleniem zawodowym;

ii) w przypadku protetyka dentystycznego („tandprotheticus”) — trwającemu co najmniej 15 lat w pełnym wymiarze godzin oraz trzy lata w niepełnym wymiarze godzin, w tym osiem lat kształcenia podstawowego, cztery lata kształcenia średniego ogólnego i ukończenie trzyletniego szkolenia zawodowego, obejmującego szkolenie teoretyczne i praktyczne w zawodzie technika dentystycznego, uzupełnione trzyletnim kształceniem w niepełnym wymiarze godzin jako protetyka dentystycznego, zakończone egzaminem.

w Austrii:

— leśnik („Förster”),

— biuro techniczne („Technisches Büro”),

▼B

— wypożyczanie siły roboczej („Überlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe”),

— pośrednik pracy („Arbeitsvermittlung”),

— doradca inwestycyjny („Vermögensberater”),

— prywatny detektyw („Berufsdetectiv”),

— strażnik(„Bewachungsgwerbe”),

— agent nieruchomości („Immobilienmakler”),

— zarządca nieruchomości („Immobilinverwalter”),

— przedsiębiorca budowlany („Bauträger, Bauorganisator, Baubetreuer”),

— biuro ściągania wierzytelności („Inkassobüro/Inkassoinstitut”),

kształcenie o łącznym czasie trwania co najmniej 15 lat, w tym osiem lat obowiązkowej nauki szkolnej, następnie co najmniej pięć lat średniego kształcenia technicznego lub handlowego, zakończone egzaminem technicznym lub handlowym, uzupełnione co najmniej dwuletnim kształceniem i szkoleniem w miejscu pracy, zakończonym egzaminem zawodowym,

— doradca ubezpieczeniowy („Berater in Versicherungsangelegenheiten”),

kształcenie o łącznym czasie trwania 15 lat, w tym sześcioletnie szkolenie prowadzone w oparciu o określony ramowy program szkolenia, podzielone na trzyletni staż i trzyletni okres praktyki i szkolenia zawodowego, zakończone egzaminem,

— przedsiębiorca — projektant budowlany („Planender Baumeister”),

— technik budownictwa — projektant („Planender Zimmermeister”),

kształcenie o łącznym czasie trwania co najmniej 18 lat, w tym co najmniej dziewięcioletnie szkolenie zawodowe podzielone na cztery lata średniego kształcenia technicznego i pięć lat praktyki i szkolenia zawodowego, zakończone egzaminem zawodowym, potwierdzającym prawo do wykonywania zawodu i szkolenia praktykantów, w takim zakresie, w jakim kształcenie to uprawnia do sporządzania planów, wykonywania obliczeń technicznych i nadzorowania prac budowlanych („przywilej Marii Teresy”),

— księgowy prowadzący działalność gospodarczą („Gewerblicher Buchhalter”), zgodnie z Gewerbeordnung z 1994 r. (ustawa z 1994 r. o handlu, rzemiośle i przemyśle),

— samodzielny księgowy („Selbständiger Buchhalter”), zgodnie z Bundesgesetz über die Wirtschaftstreuhandberufe z 1999 r. (ustawa z 1999 r. o zawodach w zakresie księgowości publicznej).

w Polsce:

— diagnosta przeprowadzający badania techniczne pojazdów w stacji kontroli pojazdów o podstawowym zakresie badań,

które odpowiada okresowi 8 lat kształcenia podstawowego, 5 lat kształcenia w średniej szkole technicznej o specjalności samochodowej i 3 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w warsztacie naprawy pojazdów, obejmującej 51 godzin szkolenia podstawowego w zakresie kontroli technicznej pojazdu i zdanie egzaminu kwalifikacyjnego,

— diagnosta przeprowadzający badania techniczne pojazdu w okręgowej stacji kontroli pojazdów,

które odpowiada okresowi 8 lat kształcenia podstawowego, 5 lat kształcenia w średniej szkole technicznej o specjalności samochodowej oraz 4 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w warsztacie naprawy pojazdów, obejmującej 51 godzin szkolenia podstawowego w zakresie kontroli technicznej pojazdów i zdanie egzaminu kwalifikacyjnego,

— diagnosta wykonujący badania techniczne pojazdów w stacji kontroli pojazdów,

wymagane:

i) 8 lat kształcenia podstawowego i 5 lat kształcenia w średniej szkole technicznej o specjalności samochodowej oraz 4 lata potwierdzonej praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w warsztacie naprawczym; lub

▼B

ii) 8 lat kształcenia podstawowego i 5 lat kształcenia w średniej szkole technicznej o specjalności innej niż samochodowa i 8 lat potwierdzonej praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w warsztacie naprawczym, obejmującej w całości 113 godzin pełnego szkolenia zawierającego szkolenie podstawowe i specjalistyczne, z egzaminem po każdym etapie.

Ilość godzin i ogólny zakres poszczególnych kursów w ramach pełnego szkolenia diagnostów są odrębnie określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów (Dziennik Ustaw z 2002 r., nr 208, poz. 1769),

— dyżurny ruchu,

które odpowiada 8 lat kształcenia podstawowego i 4 lata kształcenia zawodowego na poziomie średnim o specjalności transport kolejowy oraz szkolenie przygotowawcze do pracy w charakterze dyżurnego ruchu trwające 45 dni i zdanie egzaminu kwalifikacyjnego, lub które odpowiada 8 lat kształcenia podstawowego i 5 lata kształcenia zawodowego na poziomie średnim o specjalności transport kolejowy oraz szkolenie przygotowawcze do pracy w charakterze dyżurnego ruchu trwające 63 dni i zdanie egzaminu kwalifikacyjnego.

5. *Kursy w Wielkiej Brytanii określane mianem National Vocational Qualifications lub Scottish Vocational Qualifications*

Szkolenie w następujących specjalnościach:

— zatwierdzona pielęgniarka weterynaryjna („listed veterinary nurse”),

— inżynier elektryk górnictwa („mine electrical engineer”),

— inżynier mechanik górnictwa („mine mechanical engineer”),

— terapeuta stomatologiczny („dental therapist”),

— higienista stomatologiczny („dental hygienist”),

— optyk okularowy („dispensing optician”),

— sztygar górnictwa („mine deputy”),

— syndyk masy upadłościowej (zarządca ustanowiony przez sąd) („insolvency practitioner”),

— licencjonowany „conveyancer” (prawnik sporządzający przeniesienie tytułu własności) („licensed conveyancer”),

— pierwszy oficer — statki handlowe i pasażerskie — bez ograniczeń („first mate — freight/passenger ships — unrestricted”),

— drugi oficer- statki handlowe i pasażerskie — bez ograniczeń („second mate — freight/passenger ships — unrestricted”),

— trzeci oficer — statki handlowe i pasażerskie — bez ograniczeń („third mate — freight/passenger ships — unrestricted”),

— oficer pokładowy — statki handlowe i pasażerskie — bez ograniczeń („deck officer — freight/passenger ships — unrestricted”),

— oficer mechanik — statki handlowe i pasażerskie — nieograniczony obszar handlowy („engineer officer — freight/passenger ships — unlimited trading area”),

— specjalista w dziedzinie zarządzania odpadami, którego kwalifikacje techniczne zostały udokumentowane („certified technically competent person in waste management”),

nadające kwalifikacje określane jako „National Vocational Qualifications” (NVQ) lub określane w Szkocji jako „Scottish Vocational Qualifications” na poziomie 3 i 4 Krajowych Ramowych Kwalifikacji Zawodowych Zjednoczonego Królestwa.

Poziomy te określane są następująco:

— Poziom 3: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza różnych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, spośród których większość ma charakter złożony i nietypowy. Zakres odpowiedzialności i autonomii jest znaczny, a funkcje pełnione na tym poziomie obejmują często nadzór lub kierowanie innymi osobami.

▼B

— Poziom 4: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza złożonych, technicznych lub specjalistycznych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, z dużym zakresem odpowiedzialności i samodzielności. Pełnione na tym poziomie funkcje często obejmują odpowiedzialność za prace wykonywane przez inne osoby oraz za podział zasobów.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

Wykaz rodzajów kształcenia regulowanego, o których mowa w art. 13 ust. 2 akapit trzeci

W Zjednoczonym Królestwie:

Kształcenie regulowane, zapewniające kwalifikacje określane jako „National Vocational Qualifications" (NVQ), albo w Szkocji określane mianem „Scottish Vocational Qualifications", znajdujące się na poziomie 3 i 4 Krajowych Ramowych Kwalifikacji Zawodowych Zjednoczonego Królestwa.

Poziomy te określane są następująco:

— Poziom 3: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza różnych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, spośród których większość ma charakter złożony i nietypowy. Zakres odpowiedzialności i autonomii jest znaczny, a funkcje pełnione na tym poziomie obejmują często nadzór lub kierowanie innymi osobami.

— Poziom 4: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza złożonych, technicznych lub specjalistycznych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, z dużym zakresem odpowiedzialności i samodzielności. Pełnione na tym poziomie funkcje często obejmują odpowiedzialność za prace wykonywane przez inne osoby oraz za podział zasobów.

W Niemczech:

Następujące kształcenie regulowane:

— regulowane kształcenie przygotowujące do zawodu asystenta technicznego („technische(r) Assistent(in)"), asystentów handlowych („kaufmännischer Assistent(in)"), do zawodów związanych ze sferą socjalną („soziale Berufe"), jak również do zawodu rehabilitanta oddychania, mowy i głosu, posiadającego dyplom państwowy („staatlisch geprüfte(r) Atem-, Sprech- und Stimmlehrer(in)"), o łącznej długości co najmniej 13 lat, które jest uwarunkowane ukończeniem kształcenia średniego („mittlerer Bildungsabschluss") i które obejmuje:

  i) co najmniej trzy lata [1] szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole („Fachschule") zakończonego egzaminem i, o ile jest to wymagane, uzupełnionego rocznym lub dwuletnim kursem specjalizacji, także zakończonej egzaminem; lub

  ii) co najmniej dwa i pół roku nauki w specjalistycznej szkole („Fachschule"), zakończonej egzaminem, uzupełnionej praktyką zawodową trwającą nie krócej niż sześć miesięcy lub stażem w uprawnionej instytucji, trwającym nie krócej niż sześć miesięcy; lub

  iii) co najmniej dwa lata nauki w specjalistycznej szkole („Fachschule"), zakończonej egzaminem i uzupełnionej co najmniej roczną praktyką zawodową lub co najmniej rocznym stażem w uprawnionej instytucji,

— regulowane kształcenie techników („Techniker(in)"), ekonomistów przedsiębiorstw („Betriebswirt(in)"), projektantów („Gestalter(in)") oraz opiekunów rodzinnych („Familienpfleger(in)") posiadających dyplom państwowy („staatlich geprüfte(r)"), trwające łącznie co najmniej 16 lat, odbywane na bazie kursu kształcenia obowiązkowego lub równoważnego kształcenia (trwającego co najmniej dziewięć lat), jak również ukończenie co najmniej trzyletniego kształcenia w szkole zawodowej („Berufsschule"), które obejmuje, po odbyciu co najmniej dwuletniej praktyki zawodowej, co najmniej dwuletnie kształcenie w pełnym wymiarze godzin lub odpowiednio dłuższe w niepełnym wymiarze godzin,

— regulowane kształcenie oraz regulowane doskonalenie zawodowe trwające łącznie co najmniej 15 lat, odbywane na bazie kształcenia obowiązkowego (trwającego co najmniej dziewięć lat) i szkolenia zawodowego (zwykle trwającego trzy lata), które obejmują w zasadzie co najmniej dwuletnią praktykę zawodową (w większości przypadków — trzy lata), jak również egzamin w ramach doskonalenia zawodowego, do którego zwykle przygotować się można podczas szkolenia odbywanego równolegle z praktyką zawodową

[1] Minimalny okres trzech lat może być skrócony do dwóch lat, jeśli osoba zainteresowana posiada kwalifikacje dające prawo do ubiegania się o przyjęcie na uniwersytet („Abitur"), tj. 13 lat uprzedniego kształcenia, lub kwalifikacje dające prawo do ubiegania się o przyjęcie do „Fachhochschule" („Fachhochschulreife"), tj. 12 lat uprzedniego kształcenia.

▼B

(co najmniej 1 000 godzin) albo odbywanego w pełnym wymiarze godzin (co najmniej rok).

Władze niemieckie przekazują Komisji i Państwom Członkowskim listę kursów, których dotyczy niniejszy załącznik.

W Niderlandach:

— kształcenie regulowane trwające łącznie co najmniej 15 lat, na bazie ukończonej pomyślnie ośmioletniej szkoły podstawowej oraz czteroletniej nauki albo w zakresie kształcenia średniego ogólnego („MAVO") lub przygotowawczego kształcenia zawodowego („VBO"), bądź średniego kształcenia ogólnego na wyższym poziomie, oraz trzy- lub czteroletnie kształcenie w średniej szkole zawodowej („MBO"), zakończone egzaminem,

— kształcenie regulowane trwające łącznie co najmniej 16 lat, na bazie ośmioletniej szkoły podstawowej oraz przynajmniej czteroletniej nauki w zakresie przygotowawczego kształcenia zawodowego („VBO") lub kształcenia średniego ogólnego na wyższym poziomie, i dodatkowo co najmniej czteroletnie szkolenie zawodowe w systemie stażowym, w tym przynajmniej jeden dzień w tygodniu zajęć teoretycznych w szkole, a w pozostałe dni — szkolenie praktyczne w centrum szkolenia praktycznego lub zakładzie, zakończone egzaminem na poziomie drugim lub trzecim.

Władze holenderskie przekazują Komisji i Państwom Członkowskim listę kursów, których dotyczy niniejszy załącznik.

W Austrii:

— kształcenie prowadzone w wyższych szkołach zawodowych („Berufsbildende Höhere Schulen") oraz w instytucjach szkolnictwa wyższego w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa („Höhere Land- und Forstwirtschaftiche Lehranstalten"), włącznie z instytucjami szczególnego typu („einschließlich der Sonderformen"), których struktura i poziom są określone przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi.

  Kształcenie to trwa co najmniej 13 lat i obejmuje pięcioletnie szkolenie zawodowe, zakończone egzaminem końcowym, którego zdanie oznacza nabycie kwalifikacji zawodowych,

— kształcenie prowadzone w szkołach dla mistrzów-rzemieślników („Meisterschulen"), klasach dla mistrzów-rzemieślników („Meisterklassen"), klasach przeznaczonych do kształcenia mistrzów-rzemieślników w sektorze przemysłowym („Werkmeisterschulen") lub szkołach przeznaczonych do kształcenia rzemieślników w dziedzinie budownictwa („Bauhandwerkerschulen"), których struktura i poziom są określone przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi.

  Kształcenie to trwa łącznie co najmniej 13 lat, obejmując dziewięć lat kształcenia obowiązkowego, a następnie co najmniej trzy lata szkolenia zawodowego w specjalistycznej szkole albo co najmniej trzy lata szkolenia w zakładzie i równolegle szkole zawodowej („Berufsschule"), zakończone w obu przypadkach egzaminem i uzupełnione ukończeniem co najmniej rocznego szkolenia w szkole dla mistrzów-rzemieślników („Meisterschule"), klasie dla mistrzów-rzemieślników („Meisterklasse"), szkole przeznaczonej do kształcenia mistrzów-rzemieślników w sektorze przemysłowym („Werkmeisterschule") lub szkole przeznaczonej do kształcenia rzemieślników w dziedzinie budownictwa („Bauhandwerkerschule"). W większości przypadków łączny czas trwania kształcenia wynosi co najmniej 15 lat, obejmując okresy praktyki zawodowej, które albo poprzedzają szkolenie w tychże instytucjach, albo są równoległe do szkolenia w niepełnym wymiarze godzin (co najmniej 960 godzin).

Władze austriackie przekazują Komisji i Państwom Członkowskim listę kursów, których dotyczy niniejszy załącznik.

▼B

ZAŁĄCZNIK IV

Rodzaje działalności związane z kategoriami doświadczenia zawodowego, o których mowa w art. 17, 18 i 19

Wykaz I

Działy objęte dyrektywą 64/427/EWG, zmienione dyrektywą 69/77/EWG i dyrektywami: 68/366/EWG i 82/489/EWG

1

Dyrektywa 64/427/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 64/429/EWG)

Nomenklatura NICE (odpowiedniki działów 23 — 40 nomenklatury ISIC)

Dział	23	Włókiennictwo
	232	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do wełny
	233	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do bawełny
	234	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do jedwabiu
	235	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do lnu i konopi
	236	Inne branże włókiennicze (surowiec — juta, włókna liściowe itp.); produkcja lin
	237	Produkcja dzianin i wyrobów szydełkowych
	238	Wykańczanie tkanin
	239	Pozostałe branże włókiennicze
Dział	24	Produkcja obuwia, odzieży, koców i wyrobów pościelowych
	241	Maszynowa produkcja obuwia (oprócz wykonanego z gumy lub drewna)
	242	Ręczne wytwarzanie obuwia; reperacja obuwia
	243	Produkcja odzieży (oprócz futer)
	244	Produkcja materacy, koców i wyrobów pościelowych
	245	Produkcja skór futerkowych i futer
Dział	25	Produkcja wyrobów z drewna lub korka (oprócz produkcji mebli)
	251	Piłowanie i przemysłowa obróbka drewna
	252	Produkcja półfabrykatów z drewna
	253	Seryjna produkcja drewnianych elementów budowlanych, w tym podłogowych
	254	Produkcja pojemników z drewna
	255	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna (oprócz mebli)
	259	Produkcja wyrobów ze słomy, korka, wikliny (w tym koszykarskich), rattanu; wyrób szczotek i pędzli
Dział	26	260 Produkcja mebli z drewna

▼B

Dział	27	Produkcja papieru i wyrobów z papieru
	271	Produkcja masy celulozowej, papieru i tektury
	272	Produkcja papieru i tektury oraz wyrobów z masy celulozowej
Dział	28	280 Poligrafia, działalność wydawnicza i branże pokrewne
Dział	29	Produkcja skóry i wyrobów ze skóry
	291	Garbowanie i wyprawianie skór
	292	Produkcja wyrobów ze skór wyprawionych
Ex dział	30	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, włókien sztucznych i wyrobów skrobiowych
	301	Przetwórstwo gumy i azbestu
	302	Przetwórstwo tworzyw sztucznych
	303	Produkcja włókien sztucznych
Ex dział	31	Przemysł chemiczny
	311	Produkcja surowców chemicznych i dalsze ich przetwórstwo
	312	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie dla celów przemysłowych i rolniczych (w tym produkcja — na cele przemysłowe — tłuszczów i olejów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, wg grupy ISIC 312)
	313	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie na użytek domowy lub biurowy (oprócz produkcji wyrobów medycznych i farmaceutycznych — ISIC ex grupa 319)
Dział	32	320 Przemysł naftowy
Dział	33	Produkcja wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych
	331	Produkcja uformowanych wyrobów z gliny
	332	Produkcja szkła i wyrobów szklanych
	333	Produkcja wyrobów ceramicznych, w tym ogniotrwałych
	334	Produkcja cementu, wapna i gipsu
	335	Produkcja uformowanych elementów z betonu, cementu i gipsu
	339	Obróbka kamienia i produkcja pozostałych wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych
Dział	34	Produkcja i wstępna obróbka żelaza i metali nieżelaznych
	341	Stal i przemysł stalowy (zgodnie z definicją Traktatu EWWS, w tym koksownie należące do hut stali)
	342	Produkcja rur stalowych
	343	Ciągnienie drutów, ciągnienie na zimno taśm, walcowanie na zimno taśm, formowanie na zimno
	344	Produkcja i wstępna obróbka metali nieżelaznych
	345	Odlewnictwo żelaza i metali nieżelaznych

▼B

Dział	35	Produkcja wyrobów metalowych (oprócz maszyn, urządzeń i środków transportu)
	351	Kucie, wytłaczanie i prasowanie
	352	Druga faza obróbki i obróbka powierzchniowa
	353	Produkcja konstrukcji metalowych
	354	Produkcja kotłów i przemysłowych profili wklęsłych
	355	Produkcja narzędzi, sprzętu oraz innych wyrobów gotowych z metalu (oprócz sprzętu elektrycznego)
	359	Pomocnicze rodzaje działalności z zakresu mechaniki
Dział	36	Produkcja maszyn i urządzeń innych niż elektryczne
	361	Produkcja ciągników oraz maszyn i urządzeń dla rolnictwa
	362	Produkcja maszyn i urządzeń na cele biurowe
	363	Produkcja obrabiarek, w tym do metali oraz osprzętu i oprzyrządowania wymiennego do nich i do innych przyrządów zasilanych prądem
	364	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dodatkowego dla włókiennictwa oraz maszyn do szycia
	365	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dla przemysłu spożywczego, w tym dla branży napojów, oraz dla przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych
	366	Produkcja instalacji i wyposażenia dla kopalń, odlewni żelaza i stali (zlokalizowanych przy hutach) i dla budownictwa; produkcja urządzeń do mechanicznego podawania
	367	Produkcja wyposażenia transmisyjnego
	368	Produkcja maszyn i urządzeń do innych, specjalistycznych zastosowań przemysłowych
	369	Produkcja innych nieelektrycznych maszyn, urządzeń i wyposażenia
Dział	37	Elektrotechnika
	371	Produkcja elektrycznych drutów i kabli
	372	Produkcja silników, generatorów, transformatorów, przełączników i podobnych urządzeń dla dostarczania energii elektrycznej
	373	Produkcja sprzętu elektrycznego do bezpośredniego użytku handlowego
	374	Produkcja sprzętu telekomunikacyjnego, liczników, innych aparatów pomiarowych oraz sprzętu elektromedycznego
	375	Produkcja sprzętu elektronicznego, odbiorników radiowych i telewizyjnych, sprzętu audio
	376	Produkcja urządzeń elektrycznych domowego użytku
	377	Produkcja lamp i sprzętu oświetleniowego
	378	Produkcja baterii i akumulatorów
	379	Naprawy, montaż i specjalistyczne instalacje sprzętu i wyposażenia elektrycznego

▼B

Ex dział	38	Produkcja środków transportu
	383	Produkcja pojazdów mechanicznych oraz części do nich
	384	Naprawy pojazdów mechanicznych, w tym motocykli oraz rowerów
	385	Produkcja motocykli, rowerów i części do nich
	389	Produkcja sprzętu transportowego niesklasyfikowanego gdzie indziej
Dział	39	Różne branże produkcyjne
	391	Produkcja precyzyjnych instrumentów oraz aparatów kontrolnych i pomiarowych
	392	Produkcja aparatów medycznych, w tym chirurgicznych oraz towarów i sprzętu ortopedycznego (oprócz obuwia ortopedycznego)
	393	Produkcja sprzętu fotograficznego i optycznego
	394	Produkcja i naprawy zegarów i zegarków
	395	Produkcja biżuterii i wyrobów z metali szlachetnych
	396	Produkcja i naprawy instrumentów muzycznych
	397	Produkcja gier, zabawek, sprzętu sportowego, w tym lekkoatletycznego
	399	Pozostałe branże produkcyjne
Dział	40	Budownictwo
	400	Budownictwo niespecjalistyczne; wyburzanie
	401	Wznoszenie budynków (mieszkalnych i innych)
	402	Budowa dróg, mostów, linii kolejowych itp.
	403	Prace instalacyjne
	404	Prace dekoracyjne i wykończeniowe

2

Dyrektywa 68/366/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 68/365/EWG)

Nomenklatura NICE

Dział	20A	200 Branże wytwarzające tłuszcze i oleje — roślinne i zwierzęce
	20B	Branże produkcji spożywczej (poza produkcją napojów)
	201	Ubój zwierząt, obróbka i konserwacja mięsa
	202	Mleczarstwo
	203	Pakowanie w szczelne pojemniki i konserwowanie owoców i warzyw
	204	Puszkowanie i konserwowanie ryb i innej żywności pochodzenia morskiego
	205	Usługi młynarskie
	206	Produkcja piekarnicza, w tym sucharki i herbatniki
	207	Cukrownictwo
	208	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
	209	Produkcja pozostałych wyrobów spożywczych

▼B

Dział	21	Produkcja napojów
	211	Produkcja alkoholu etylowego metodą fermentacyjną; produkcja drożdży i napojów spirytusowych
	212	Produkcja wina i innych niesłodowych napojów alkoholowych
	213	Piwowarstwo i słodownictwo
	214	Produkcja napojów bezalkoholowych i wód gazowanych
	ex 30	Produkcja wyrobów z gumy, tworzyw sztucznych, włókien celulozowych i sztucznych oraz wyrobów skrobiowych
	304	Produkcja wyrobów skrobiowych

3

Dyrektywa 82/489/EWG

Nomenklatura ISIC

Ex 855	Usługi fryzjerskie, oprócz pedicure oraz prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich

Wykaz II

Działy z dyrektyw 75/368/EWG, 75/369/EWG oraz 82/470/EWG

1

Dyrektywa 75/368/EWG (rodzaje działalności wymienione w art. 5 ust. 1)

Nomenklatura ISIC

Ex 04	Rybołówstwo	
	043	Rybołówstwo śródlądowe
Ex 38	Produkcja środków transportu	
	381	Budowa i naprawy statków
	382	Produkcja taboru kolejowego
	386	Produkcja sprzętu latającego (w tym międzyplanetarnego)
Ex 71	Działalności pokrewne z transportowymi oraz działalności inne niż transportowe w ramach następujących grup:	
	Ex 711	Usługi związane z wagonami sypialnymi i restauracyjnymi; konserwacja taboru kolejowego w lokomotywowniach; sprzątanie wagonów pasażerskich
	Ex 712	Konserwacja taboru dla transportu miejskiego, podmiejskiego oraz międzymiastowego
	Ex 713	Konserwacja taboru innego niż przeznaczony do pasażerskiej komunikacji lądowej (samochody, autobus, taksówki)
	Ex 714	Eksploatacja i usługi konserwacyjne wspomagające transport drogowy (np. drogi, tunele, mosty z opłacanym przejazdem, magazyny towarów, parkingi, zajezdnie autobusowe i tramwajowe)
	Ex 716	Działalności pokrewne z transportem śródlądowym (np. prowadzenie i utrzymanie dróg wodnych, portów oraz innych obiektów dla transportu śródlądowego; usługi holowników portowych i pilotowanie w portach, instalowanie boi, załadunek i rozładunek statków i inne podobne działalności, np. ratownictwo okrętowe, holowanie i prowadzenie stanic wodnych)

▼B

73	Łączność: Usługi pocztowe i telekomunikacyjne
Ex 85	Usługi osobiste
854	Prowadzenie pralni i usługi pralnicze, czyszczenie na sucho oraz farbowanie
Ex 856	Studia fotograficzne: fotografia portretowa i komercyjna, oprócz fotografii reporterskiej
Ex 859	Usługi osobiste niesklasyfikowane gdzie indziej (konserwacja i utrzymanie w czystości budynków lub mieszkań)

2

Dyrektywa 75/369/EWG (art. 6: w którym rozróżnia się skalę działalności — przemysłową lub rzemieślniczą)

Nomenklatura ISIC

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe):

a) kupno i sprzedaż towarów:

— przez obnośnych/objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrążców (ex grupa ISIC 612)

— na targach — w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;

b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe, wyraźnie wykluczając je lub nie wymieniając ich w odniesieniu do obnośnego/objazdowego ich wykonywania.

3

Dyrektywa 82/470/EWG (art. 6 ust. 1 i 3)

Grupy 718 i 720 Nomenklatury ISIC

Rodzaje działalności obejmują w szczególności:

— organizowanie, oferowanie do sprzedaży oraz sprzedaż (gotówkowa lub komisowa, indywidualnie lub zbiorowo) usług w dziedzinie: transportu, wyżywienia, zakwaterowania, wycieczek i innych związanych z podróżowaniem (niezależnie od przyczyny podróży) lub pobytem (art. 2 pkt B lit. a)).

— pośrednictwo między kontrahentami w zakresie różnych rodzajów transportu i osobami, które wysyłają lub otrzymują towary, oraz wykonywanie działalności związanych z:

aa) zawieraniem umów z kontrahentami transportowymi na zamówienie zleceniodawców;

bb) wyborem środka transportu, firmy oraz trasy — z punktu widzenia opłacalności dla zleceniodawcy;

cc) przygotowywaniem technicznych aspektów transportu (np. pakowaniem towarów do transportu); podejmowaniem działań w różnych okolicznościach dotyczących transportu (np. zapewnianie dostaw lodu dla wagonów-chłodni),

dd) załatwianiem formalności związanych z transportem, np. wystawianiem dokumentów przewozowych, łączeniem lub rozdzielaniem przesyłek;

ee) koordynacją różnych etapów transportu, np. zapewnieniem tranzytu, rozładunku, przeładunku i innych operacji w terminalach;

ff) przygotowaniem zarówno ładunku, jak przewoźnika i środków transportu dla osób wysyłających towary lub otrzymujących je:

— szacowanie kosztów transportu oraz sprawdzanie szczegółowych rozliczeń,

— podejmowanie pewnych przedsięwzięć (okresowych lub stałych) w imieniu i na zlecenie przewoźników lub właścicieli statków (dotyczy urzędów portowych, dostawców okrętowych itp.).

[Rodzaje działalności wymienione w art. 2 pkt A lit. a), b) i d)].

▼B

Wykaz III

Dyrektywy 64/222/EWG, 68/364/EWG, 68/368/EWG, 75/368/EWG, 75/369/EWG, 70/523/EWG oraz 82/470/EWG

1

Dyrektywa 64/222/EWG

(dyrektywy liberalizujące: 64/223/EWG i 64/224/EWG)

1. Działalności prowadzone na własny rachunek w handlu hurtowym, z wyłączeniem handlu hurtowego produktami medycznymi i farmaceutycznymi, produktami toksycznymi i patogenami oraz węglem (ex dział 611).

2. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie — z upoważnienia i zgodnie z instrukcjami jednej lub większej liczby osób — w negocjacjach lub zawieraniu transakcji handlowych w imieniu i na zlecenie tych osób.

3. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik, zachowując pewną swobodę działania, kojarzy strony zamierzające zawrzeć ze sobą bezpośredni kontrakt lub przygotowuje ich transakcje handlowe lub pomaga w ich finalizowaniu.

4. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik zawiera transakcje handlowe we własnym imieniu na zlecenie innych osób.

5. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik prowadzi sprzedaż hurtową w formie przetargu, na zlecenie innych osób.

6. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik poszukuje zamówień, chodząc od domu do domu.

7. Działalności zawodowe polegające na świadczeniu usług pośrednictwa, w których pośrednik angażuje jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw o charakterze handlowym, przemysłowym lub rzemieślniczym.

2

Dyrektywa 68/364/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 68/363/EWG)

Ex dział 612 ISIC: Handel detaliczny

Działalności wykluczone:

012	Wynajem maszyn i urządzeń rolniczych
640	Nieruchomości, w tym ich wynajem
713	Wynajem samochodów, powozów i koni
718	Wynajem wagonów kolejowych — osobowych i towarowych
839	Wynajem maszyn i urządzeń dla przedsięwzięć komercyjnych
841	Rezerwacja miejsc w kinach i wypożyczanie filmów wielkoekranowych
842	Rezerwacja miejsc teatralnych i wypożyczanie sprzętu teatralnego
843	Wynajem łodzi, rowerów, automatów wrzutowych do gier zręcznościowych i innych
853	Wynajem umeblowanych pokoi
854	Wypożyczanie obrusów i bielizny pościelowej
859	Wypożyczanie strojów

▼B

3

Dyrektywa 68/368/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 68/367/EWG)

Nomenklatura ISIC

Ex dział 85 ISIC:

1. Działalności związane z prowadzeniem restauracji, kawiarni, tawern i innych obiektów gastronomicznych (grupa ISIC 852).

2. Działalności związane z prowadzeniem hoteli, pensjonatów, campingów i innych miejsc zakwaterowania (grupa ISIC 853).

4

Dyrektywa 75/368/EWG (art. 7)

Wszystkie rodzaje działalności wymienione w załączniku do dyrektywy 75/368/EWG, oprócz rodzajów określonych w art. 5 ust. 1 niniejszej dyrektywy (wykaz II, punkt 1 niniejszego załącznika)

Nomenklatura ISIC

Ex 62	Bankowość i finanse	
	Ex 620	Instytucje kupujące patenty i wydające licencje
Ex 71	Transport	
	Ex 713	Transport drogowy osób, z wyłączeniem transportu wykonywanego pojazdami samochodowymi
	Ex 719	Transport rurociągami ciekłych węglowodorów i innych ciekłych produktów chemicznych
Ex 82	Usługi dla lokalnej społeczności	
	827	Biblioteki, muzea, ogrody botaniczne i zoologiczne
Ex 84	Usługi rekreacyjne	
	843	Usługi rekreacyjne niesklasyfikowane gdzie indziej: — działalności sportowe (utrzymanie terenów sportowych, organizacja imprez sportowych itp.), oprócz działalności trenerów — działalności związane z wyścigami (stajnie wyścigowe, tereny wyścigowe, organizacja wyścigów konnych itp.) — inne działalności rekreacyjne (cyrki, wesołe miasteczka i inne miejsca rozrywki)
Ex 85	Usługi osobiste	
	Ex 851	Usługi domowe
	Ex 855	Salony fryzjerskie i usługi kosmetyczne (oprócz pedicure i prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich)
	Ex 859	Usługi osobiste niesklasyfikowane gdzie indziej (oprócz masaży sportowych i leczniczych oraz usług przewodników górskich): — zwalczanie szkodników, — wypożyczanie ubrań i sprzętu do ich przechowywania, — prowadzenie biur matrymonialnych itp., — usługi astrologów, wróżek itp., — usługi sanitarne i związane z nimi, — utrzymanie i konserwacja grobów, — usługi kurierów i pilotów-tłumaczy.

▼B

5

Dyrektywa 75/369/EWG (art. 5)

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe):

a) kupno i sprzedaż towarów:

— przez obnośnych/objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrążców (ex grupa ISIC 612),

— na targach — w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;

b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe, wyraźnie wykluczając je, lub nie wymieniając ich w odniesieniu do obnośnego/objazdowego ich wykonywania.

6

Dyrektywa 70/523/EWG

Działalności osób prowadzących własne firmy hurtowego handlu węglem lub pośrednictwa w handlu węglem (ex grupa 6112 nomenklatury ISIC).

7

Dyrektywa 82/470/EWG (art. 6 ust. 2)

[Rodzaje działalności wymienione w art. 2 pkt A) lit. c) i lit. e), pkt B) lit. b), pkt C) i D)]

Działalności te obejmują w szczególności:

— wynajem wagonów towarowych i osobowych do przewozu ludzi lub towarów,

— pośrednictwo w sprzedaży, zakupie lub wynajmie statków,

— przygotowanie, prowadzenie negocjacji i podpisywanie kontraktów na przewóz emigrantów,

— przyjmowanie w depozyt wszelkich przedmiotów i towarów, na zlecenie depozytora, przy kontroli celnej lub gdzie indziej — w hurtowniach, magazynach ogólnych, magazynach meblowych, chłodniach, silosach itp.,

— wystawianie depozytorowi kwitu składowego na zdeponowane przedmioty lub towary,

— udostępnianie pomieszczeń, paszy i wybiegów dla bydła — podczas jego oczekiwania na sprzedaż lub podczas transportu do albo z miejsca sprzedaży,

— przeprowadzanie kontroli lub oceny technicznej pojazdów mechanicznych,

— mierzenie, ważenie i cechowanie towarów.

▼B

ZAŁĄCZNIK V

Uznawanie na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia

V.1: LEKARZ MEDYCYNY

5.1.1. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji w zakresie podstawowego kształcenia medycznego*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van arts/ Diplôme de docteur en médecine	— Les universités/De universiteiten — Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap		20 grudnia 1976 r.
▼M1 България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър" по „Медицина" и професионална квалификация „Магистър-лекар"	Медицински факултет във Висше медицинско училище (Медицински университет, Висш медицински институт в Република България)		1 stycznia 2007 r.
▼B Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu všeobecné lékařství (doktor medicíny, MUDr.)	Lékářská fakulta univerzity v České republice	— Vysvědčení o státní rigorózní zkoušce	1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for bestået lægevidenskabelig embedseksamen	Medicinsk universitetsfakultet	— Autorisation som læge, udstedt af Sundhedsstyrelsen og — Tilladelse til selvstændigt virke som læge (dokumentation for gennemført praktisk uddannelse), udstedt af Sundhedsstyrelsen	20 grudnia 1976 r.
Deutschland	— Zeugnis über die Ärztliche Prüfung — Zeugnis über die Ärztliche Staatsprüfung und Zeugnis über die Vorbereitungszeit als Medizinalassistent, soweit diese nach den deutschen Rechtsvorschriften noch für den Abschluss der ärztlichen Ausbildung vorgesehen war	Zuständige Behörden		20 grudnia 1976 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Eesti	Diplom arstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		1 maja 2004 r.
Ελλάς	Πτυχίο Ιατρικής	— Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου, — Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου		1 stycznia 1981 r.
España	Título de Licenciado en Medicina y Cirugía	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una Universidad		1 stycznia 1986 r.
France	Diplôme d'Etat de docteur en médecine	Universités		20 grudnia 1976 r.
Ireland	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20 grudnia 1976 r.
Italia	Diploma di laurea in medicina e chirurgia	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina e chirurgia	20 grudnia 1976 r.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Ιατρού	Ιατρικό Συμβούλιο		1 maja 2004 r.
Latvija	ārsta diploms	Universitātes tipa augstskola		1 maja 2004 r.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo kvalifikaciją	Universitetas	Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją	1 maja 2004 r.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine, chirurgie et accouchements,	Jury d'examen d'Etat	Certificat de stage	20 grudnia 1976 r.
Magyarország	Általános orvos oklevél (doctor medicinae univer- sae, röv.: dr. med. univ.)	Egyetem		1 maja 2004 r.
Malta	Lawrja ta' Tabib tal-Medi- ċina u l-Kirurġija	Universita' ta' Malta	Ċertifikat ta' reġistrazzjoni maħruġ mill-Kunsill Mediku	1 maja 2004 r.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd artsexamen	Faculteit Geneeskunde		20 grudnia 1976 r.
Österreich	1. Urkunde über die Verleihung des akademischen Grades Doktor der gesamten Heilkunde (bzw. Doctor medicinae universae, Dr.med. univ.) 2. Diplom über die spezifische Ausbildung zum Arzt für Allgemeinmedizin bzw. Facharztdiplom	1. Medizinische Fakultät einer Universität 2. Österreichische Ärztekammer		1 stycznia 1994 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lekarskim z tytułem „lekarza”	1. Akademia Medyczna 2. Uniwersytet Medyczny 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	Lekarski Egzamin Państwowy	1 maja 2004 r.
Portugal	Carta de Curso de licenciatura em medicina	Universidades	Diploma comprovativo da conclusão do internato geral emitido pelo Ministério da Saúde	1 stycznia 1986 r.
▼M1 România	Diplomă de licență de doctor medic	Universități		1 stycznia 2007 r.
▼B Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor medicine/doktorica medicine”	Univerza		1 maja 2004 r.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor medicíny” („MUDr.”)	Vysoká škola		1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Lääketieteen lisensiaatin tutkinto/Medicine licentiatexamen	— Helsingin yliopisto/ Helsingfors universitet — Kuopion yliopisto — Oulun yliopisto — Tampereen yliopisto — Turun yliopisto	Todistus lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta/ Examenbevis om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Läkarexamen	Universitet	Bevis om praktisk utbildning som utfärdas av Socialstyrelsen	1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20 grudnia 1976 r.

5.1.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy specjalistów*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Bijzondere beroepstitel van geneesheer-specialist/Titre professionnel particulier de médecin spécialiste	Minister bevoegd voor Volksgezondheid/Ministre de la Santé publique	20 grudnia 1976 r.
▼M1 България	Свидетелство за призната специалност	Медицински университет, Висш медицински институт или Военномедицин-ска академия	1 stycznia 2007 r.
▼B Česká republika	Diplom o specializaci	Ministerstvo zdravotnictví	1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som speciallæge	Sundhedsstyrelsen	20 grudnia 1976 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Deutschland	Fachärztliche Anerkennung	Landesärztekammer	20 grudnia 1976 r.
Eesti	Residentuuri lõputunnistus eriarstiabi erialal	Tartu Ülikool	1 maja 2004 r.
Ελλάς	Τίτλος Ιατρικής Ειδικότητας	1. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση 2. Νομαρχία	1 stycznia 1981 r.
España	Título de Especialista	Ministerio de Educación y Cultura	1 stycznia 1986 r.
France	1. Certificat d'études spéciales de médecine 2. Attestation de médecin spécialiste qualifié 3. Certificat d'études spéciales de médecine 4. Diplôme d'études spécialisées ou spécialisation complémentaire qualifiante de médecine	1. Universités 2. Conseil de l'Ordre des médecins 3. Universités 4. Universités	20 grudnia 1976 r.
Ireland	Certificate of Specialist doctor	Competent authority	20 grudnia 1976 r.
Italia	Diploma di medico specialista	Università	20 grudnia 1976 r.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Ειδικότητας	Ιατρικό Συμβούλιο	1 maja 2004 r.
Latvija	„Sertifikāts"—kompetentu iestāžu izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu specialitātē	Latvijas Ārstu biedrība Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienība	1 maja 2004 r.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo specialisto profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 maja 2004 r.
Luxembourg	Certificat de médecin spécialiste	Ministre de la Santé publique	20 grudnia 1976 r.
Magyarország	Szakorvosi bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 maja 2004 r.
Malta	Ċertifikat ta' Speċjalista Mediku	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 maja 2004 r.
Nederland	Bewijs van inschrijving in een Specialistenregister	— Medisch Specialisten Registratie Commissie (MSRC) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst — Sociaal-Geneeskundigen Registratie Commissie van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst	20 grudnia 1976 r.
Österreich	Facharztdiplom	Österreichische Ärztekammer	1 stycznia 1994 r.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty	Centrum Egzaminów Medycznych	1 maja 2004 r.
Portugal	1. Grau de assistente 2. Titulo de especialista	1. Ministério da Saúde 2. Ordem dos Médicos	1 stycznia 1986 r.
▼M1 România	Certificat de medic specialist	Ministerul Sănătății Publici	1 stycznia 2007 r.
▼B Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Slovensko	Diplom o špecializácii	Slovenská zdravotnícka univerzita	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Erikoislääkärin tutkinto/Specialläkarexamen	1. Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet 2. Kuopion yliopisto 3. Oulun yliopisto 4. Tampereen yliopisto 5. Turun yliopisto	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Bevis om specialkompetens som läkare, utfärdat av Socialstyrelsen	Socialstyrelsen	1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	Certificate of Completion of specialist training	Competent authority	20 grudnia 1976 r.

▼M1

5.1.3. *Nazwy szkoleń w zakresie medycyny specjalistycznej*

Kraj	Anestezjologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Chirurgia ogólna Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Anesthésie-réanimation/Anesthesie reanimatie	Chirurgie/Heelkunde
България	Анестезиология и интензивно лечение	Хирургия
Česká republika	Anesteziologie a resuscitace	Chirurgie
Danmark	Anæstesiologi	Kirurgi eller kirurgiske sygdomme
Deutschland	Anästhesiologie	(Allgemeine) Chirurgie
Eesti	Anestesioloogia	Üldkirurgia
Ελλάς	Αναισθησιολογία	Χειρουργική
España	Anestesiología y Reanimación	Cirugía general y del aparato digestivo
France	Anesthésiologie-Réanimation chirurgicale	Chirurgie générale
Ireland	Anaesthesia	Cirugía general
Italia	Anestesia e rianimazione	Chirurgia generale
Κύπρος	Αναισθησιολογία	Γενική Χειρουργική
Latvija	Anestezioloģija un reanimatoloģija	Ķirurģija
Lietuva	Anesteziologija reanimatologija	Chirurgija
Luxembourg	Anesthésie-réanimation	Chirurgie générale
Magyarország	Aneszteziológia és intenzív terápia	Sebészet
Malta	Anestežija u Kura Intensiva	Kirurġija Ġenerali
Nederland	Anesthesiologie	Heelkunde
Österreich	Anästhesiologie und Intensivmedizin	Chirurgie
Polska	Anestezjologia i intensywna terapia	Chirurgia ogólna
Portugal	Anestesiologia	Cirurgia geral
România	Anestezie și terapie intensivă	Chirurgie generală
Slovenija	Anesteziologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina	Splošna kirurgija

▼M1

Kraj	Anestezjologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Chirurgia ogólna Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Slovensko	Anestéziológia a intenzívna medicína	Chirurgia
Suomi/Finland	Anestesiologia ja tehohoito/Anestesiologi och intensivvård	Yleiskirurgia/Allmän kirurgi
Sverige	Anestesi och intensivvård	Kirurgi
United Kingdom	Anaesthetics	General surgery

Kraj	Neurochirurgia Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Położnictwo i ginekologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique/Gynaecologie en verloskunde
България	Неврохирургия	Акушерство, гинекология и репродуктивна медицина
Česká republika	Neurochirurgie	Gynekologie a porodnictví
Danmark	Neurokirurgi eller kirurgiske nervesygdomme	Gynækologi og obstetrik eller kvindesygdomme og fødselshjælp
Deutschland	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Eesti	Neurokirurgia	Sünnitusabi ja günekoloogia
Ελλάς	Νευροχειρουργική	Μαιευτική-Γυναικολογία
España	Neurocirugía	Obstetricia y ginecología
France	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique
Ireland	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology
Italia	Neurochirurgia	Ginecologia e ostetricia
Κύπρος	Νευροχειρουργική	Μαιευτική — Γυναικολογία
Latvija	Neiroķirurģija	Ginekoloģija un dzemdniecība
Lietuva	Neurochirurgija	Akušerija ginekologija
Luxembourg	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique
Magyarország	Idegsebészet	Szülészet-nőgyógyászat
Malta	Newrokirurġija	Ostetriċja u Ġinekoloġija
Nederland	Neurochirurgie	Verloskunde en gynaecologie
Österreich	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Polska	Neurochirurgia	Położnictwo i ginekologia
Portugal	Neurocirurgia	Ginecologia e obstetricia
România	Neurochirurgie	Obstetrică-ginecologie
Slovenija	Nevrokirurgija	Ginekologija in porodništvo
Slovensko	Neurochirurgia	Gynekológia a pôrodníctvo
Suomi/Finland	Neurokirurgia/Neurokirurgi	Naistentaudit ja synnytykset/Kvinnosjukdomar och förlossningar

▼M1

Kraj	Neurochirurgia Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Położnictwo i ginekologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Sverige	Neurokirurgi	Obstetrik och gynekologi
United Kingdom	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology

Kraj	Medycyna ogólna (chorób wewnętrznych) Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Okulistyka Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Médecine interne/Inwendige geneeskunde	Ophtalmologie/Oftalmologie
България	Вътрешни болести	Очни болести
Česká republika	Vnitřní lékařství	Oftalmologie
Danmark	Intern medicin	Oftalmologi eller øjensygdomme
Deutschland	Innere Medizin	Augenheilkunde
Eesti	Sisehaigused	Oftalmoloogia
Ελλάς	Παθολογία	Οφθαλμολογία
España	Medicina interna	Oftalmología
France	Médecine interne	Ophtalmologie
Ireland	General medicine	Ophthalmic surgery
Italia	Medicina interna	Oftalmologia
Κύπρος	Παθολογία	Οφθαλμολογία
Latvija	Internā medicīna	Oftalmoloģija
Lietuva	Vidaus ligos	Oftalmologija
Luxembourg	Médecine interne	Ophtalmologie
Magyarország	Belgyógyászat	Szemészet
Malta	Mediċina Interna	Oftalmoloġija
Nederland	Interne geneeskunde	Oogheelkunde
Österreich	Innere Medizin	Augenheilkunde und Optometrie
Polska	Choroby wewnętrzne	Okulistyka
Portugal	Medicina interna	Oftalmologia
România	Medicină internă	Oftalmologie
Slovenija	Interna medicina	Oftalmologija
Slovensko	Vnútorné lekárstvo	Oftalmológia
Suomi/Finland	Sisätaudit/Inre medicin	Silmätaudit/Ögonsjukdomar
Sverige	Internmedicine	Ögonsjukdomar (oftalmologi)
United Kingdom	General (internal) medicine	Ophthalmology

▼M1

Kraj	Otorynolaryngologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Pediatria Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Oto-rhino-laryngologie/Otorhinolaryngologie	Pédiatrie/Pediatrie
България	Ушно-носно-гърлени болести	Детски болести
Česká republika	Otorinolaryngologie	Dětské lékařství
Danmark	Oto-rhino-laryngologi eller øre-næse-halssygdomme	Pædiatri eller sygdomme hos børn
Deutschland	Hals-Nasen-Ohrenheilkunde	Kinder — und Jugendheilkunde
Eesti	Otorinolarüngoloogia	Pediaatria
Ελλάς	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
España	Otorrinolaringología	PediatrÍa y sus áreas especÍfIcas
France	Oto-rhino-laryngologie	Pédiatrie
Ireland	Otolaryngology	Paediatrics
Italia	Otorinolaringoiatria	Pédiatria
Κύπρος	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
Latvija	Otolaringoloģija	Pediatrija
Lietuva	Otorinolaringologija	Vaikų ligos
Luxembourg	Oto-rhino-laryngologie	Pédiatrie
Magyarország	Fül-orr-gégegyógyászat	Csecsemő- és gyermekgyógyászat
Malta	Otorinolaringoloġija	Pedjatrija
Nederland	Keel-, neus- en oorheelkunde	Kindergeneeskunde
Österreich	Hals-, Nasen-und Ohrenkrankheiten	Kinder — und Jugendheilkunde
Polska	Otorynolaryngologia	Pediatria
Portugal	Otorrinolaringologia	Pediatria
România	Otorinolaringologie	Pediatrie
Slovenija	Otorinolaringológija	Pediatrija
Slovensko	Otorinolaryngológia	Pediatria
Suomi/Finland	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit/Öron-, näs- och halssjukdomar	Lastentaudit/Barnsjukdomar
Sverige	Öron-, näs- och halssjukdomar (oto-rhino-laryngologi)	Barn- och ungdomsmedicin
United Kingdom	Otolaryngology	Paediatrics

Kraj	Medycyna układu oddechowego Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Urologia Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Pneumologie	Urologie
България	Пневмология и фтизиатрия	Урология
Česká republika	Tuberkulóza a respirační nemoci	Urologie

▼M1

Kraj	Medycyna układu oddechowego Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Urologia Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Danmark	Medicinske lungesygdomme	Urologi eller urinvejenes kirurgiske sygdomme
Deutschland	Pneumologie	Urologie
Eesti	Pulmonoloogia	Uroloogia
Ελλάς	Φυματιολογία- Πνευμονολογία	Ουρολογία
España	Neumología	Urología
France	Pneumologie	Urologie
Ireland	Respiratory medicine	Urology
Italia	Malattie dell'apparato respiratorio	Urologia
Κύπρος	Πνευμονολογία — Φυματιολογία	Ουρολογία
Latvija	Ftiziopneimonoloģija	Uroloģija
Lietuva	Pulmonologija	Urologija
Luxembourg	Pneumologie	Urologie
Magyarország	Tüdőgyógyászat	Urológia
Malta	Mediċina Respiratorja	Uroloġija
Nederland	Longziekten en tuberculose	Urologie
Österreich	Lungenkrankheiten	Urologie
Polska	Choroby płuc	Urologia
Portugal	Pneumologia	Urologia
România	Pneumologie	Urologie
Slovenija	Pnevmologija	Urologija
Slovensko	Pneumológia a ftizeológia	Urológia
Suomi/Finland	Keuhkosairaudet ja allergologia/Lungsjukdomar och allergologi	Urologia/Urologi
Sverige	Lungsjukdomar (pneumologi)	Urologi
United Kingdom	Respiratory medicine	Urology

Kraj	Ortopedia Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Anatomia patologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Chirurgie orthopédique/Orthopedische heelkunde	Anatomie pathologique/Pathologische anatomie
България	Ортопедия и травматология	Обща и клинична патология
Česká republika	Ortopedie	Patologická anatomie
Danmark	Ortopædisk kirurgi	Patologisk anatomi eller vævs- og celleundersøgelser
Deutschland	Orthopädie (und Unfallchirurgie)	Pathologie
Eesti	Ortopeedia	Patoloogia
Ελλάς	Ορθοπεδική	Παθολογική Ανατομική
España	Cirugía ortopédica y traumatología	Anatomía patológica

▼M1

Kraj	Ortopedia Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Anatomia patologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
France	Chirurgie orthopédique et traumatologie	Anatomie et cytologie pathologiques
Ireland	Trauma and orthopaedic surgery	Morbid anatomy and histopathology
Italia	Ortopedia e traumatologia	Anatomia patologica
Κύπρος	Ορθοπεδική	Παθολογοανατομία — Ιστολογία
Latvija	Traumatoloģija un ortopēdija	Patoloģija
Lietuva	Ortopedija traumatologija	Patologija
Luxembourg	Orthopédie	Anatomie pathologique
Magyarország	Ortopédia	Patológia
Malta	Kirurġija Ortopedika	Istopatoloġija
Nederland	Orthopedie	Pathologie
Österreich	Orthopädie und Orthopädische Chirurgie	Pathologie
Polska	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	Patomorfologia
Portugal	Ortopedia	Anatomia patologica
România	Ortopedie și traumatologie	Anatomie patologică
Slovenija	Ortopedska kirurgija	Anatomska patologija in citopatologija
Slovensko	Ortopédia	Patologická anatómia
Suomi/Finland	Ortopedia ja traumatologia/Ortopedi och traumatologi	Patologia/Patologi
Sverige	Ortopedi	Klinisk patologi
United Kingdom	Trauma and orthopaedic surgery	Histopathology

Kraj	Neurologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Psychiatria Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Neurologie	Psychiatrie de l'adulte/Volwassen psychiatrie
България	Нервни болести	Психиатрия
Česká republika	Neurologie	Psychiatrie
Danmark	Neurologi eller medicinske nervesygdomme	Psykiatri
Deutschland	Neurologie	Psychiatrie und Psychotherapie
Eesti	Neuroloogia	Psühhiaatria
Ελλάς	Νευρολογία	Ψυχιατρική
España	Neurología	Psiquiatría
France	Neurologie	Psychiatrie
Ireland	Neurology	Psychiatry
Italia	Neurologia	Psichiatria
Κύπρος	Νευρολογία	Ψυχιατρική
Latvija	Neiroloģija	Psihiatrija

▼M1

Kraj	Neurologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Psychiatria Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Lietuva	Neurologija	Psichiatrija
Luxembourg	Neurologie	Psychiatrie
Magyarország	Neurológia	Pszichiátria
Malta	Newroloġija	Psikjatrija
Nederland	Neurologie	Psychiatrie
Österreich	Neurologie	Psychiatrie
Polska	Neurologia	Psychiatria
Portugal	Neurologia	Psiquiatria
România	Neurologie	Psihiatrie
Slovenija	Nevrologija	Psihiatrija
Slovensko	Neurológia	Psychiatria
Suomi/Finland	Neurologia/Neurologi	Psykiatria/Psykiatri
Sverige	Neurologi	Psykiatri
United Kingdom	Neurology	General psychiatry

Kraj	Radiologia diagnostyczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Radioterapia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Radiodiagnostic/Röntgendiagnose	Radiothérapie-oncologie/Radiotherapie-oncologie
България	Образна диагностика	Лъчелечение
Česká republika	Radiologie a zobrazovací metody	Radiační onkologie
Danmark	Diagnostik radiologi eller røntgenundersøgelse	Onkologi
Deutschland	(Diagnostische) Radiologie	Strahlentherapie
Eesti	Radioloogia	Onkoloogia
Ελλάς	Ακτινοδιαγνωστική	Ακτινοθεραπευτική — Ογκολογία
España	Radiodiagnóstico	Oncología radioterápica
France	Radiodiagnostic et imagerie médicale	Oncologie radiothérapique
Ireland	Diagnostic radiology	Radiation oncology
Italia	Radiodiagnostica	Radioterapia
Κύπρος	Ακτινολογία	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία
Latvija	Diagnostiskā radioloģija	Terapeitiskā radioloģija
Lietuva	Radiologija	Onkologija radioterapija
Luxembourg	Radiodiagnostic	Radiothérapie
Magyarország	Radiológia	Sugárterápia
Malta	Radjoloġija	Onkoloġija u Radjoterapija
Nederland	Radiologie	Radiotherapie
Österreich	Medizinische Radiologie-Diagnostik	Strahlentherapie — Radioonkologie

▼M1

Kraj	Radiologia diagnostyczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Radioterapia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Polska	Radiologia i diagnostyka obrazowa	Radioterapia onkologiczna
Portugal	Radiodiagnóstico	Radioterapia
România	Radiologie-imagistică medicală	Radioterapie
Slovenija	Radiologija	Radioterapija in onkologija
Slovensko	Rádiológia	Radiačná onkológia
Suomi/Finland	Radiologia/Radiologi	Syöpätaudit/Cancersjukdomar
Sverige	Medicinsk radiologi	Tumörsjukdomar (allmän onkologi)
United Kingdom	Clinical radiology	Clinical oncology

Kraj	Chirurgia plastyczna Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Biologia kliniczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique/Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde	Biologie clinique/Klinische biologie
България	Пластично-възстановителна хирургия	Клинична лаборатория
Česká republika	Plastická chirurgie	
Danmark	Plastikkirurgi	
Deutschland	Plastische (und Ästhetische) Chirurgie	
Eesti	Plastika- ja rekonstruktiivkirurgia	Laborimeditsiin
Ελλάς	Πλαστική Χειρουργική	Χειρουργική Θώρακος
España	Cirugía plástica, estética y reparadora	Análisis clínicos
France	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique	Biologie médicale
Ireland	Plastic, reconstructive and aesthetic surgery	
Italia	Chirurgia plastica e ricostruttiva	Patologia clinica
Κύπρος	Πλαστική Χειρουργική	
Latvija	Plastiskā ķirurģija	
Lietuva	Plastinė ir rekonstrukcinė chirurgija	Laboratorinė medicina
Luxembourg	Chirurgie plastique	Biologie clinique
Magyarország	Plasztikai (égési) sebészet	Orvosi laboratóriumi diagnosztika
Malta	Kirurġija Plastika	
Nederland	Plastische chirurgie	
Österreich	Plastische Chirurgie	Medizinische Biologie
Polska	Chirurgia plastyczna	Diagnostyka laboratoryjna
Portugal	Cirurgia plástica e reconstrutiva	Patologia clínica
România	Chirurgie plastică — microchirurgie reconstructivă	Medicină de laborator

▼M1

Kraj	Chirurgia plastyczna Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Biologia kliniczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Slovenija	Plastična, rekonstrukcijska in estetska kirurgija	
Slovensko	Plastická chirurgia	Laboratórna medicína
Suomi/Finland	Plastiikkakirurgia/Plastikkirurgi	
Sverige	Plastikkirurgi	
United Kingdom	Cirugía plástica	

Kraj	Mikrobiologia-bakteriologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Chemia biologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Микробиология	Биохимия
Česká republika	Lékařská mikrobiologie	Klinická biochemie
Danmark	Klinisk mikrobiologi	Klinisk biokemi
Deutschland	Mikrobiologie (Virologie) und Infektionsepidemiologie	Laboratoriumsmedizin
Eesti		
Ελλάς	1. Ιατρική Βιοπαθολογία 2. Μικροβιολογία	
España	Microbiología y parasitología	Bioquímica clínica
France		
Ireland	Microbiology	Chemical pathology
Italia	Microbiologia e virologia	Biochimica clinica
Κύπρος	Μικροβιολογία	
Latvija	Mikrobioloģija	
Lietuva		
Luxembourg	Microbiologie	Chimie biologique
Magyarország	Orvosi mikrobiológia	
Malta	Mikrobijoloġija	Patoloġija Kimika
Nederland	Medische microbiologie	Klinische chemie
Österreich	Hygiene und Mikrobiologie	Medizinische und Chemische Labordiagnostik
Polska	Mikrobiologia lekarska	
Portugal		
România		
Slovenija	Klinična mikrobiologija	Medicinska biokemija
Slovensko	Klinická mikrobiológia	Klinická biochémia
Suomi/Finland	Kliininen mikrobiologia/Klinisk mikrobiologi	Kliininen kemia/Klinisk kemi

▼M1

Kraj	Mikrobiologia-bakteriologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Chemia biologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Sverige	Klinisk bakteriologi	Klinisk kemi
United Kingdom	Medical microbiology and virology	Chemical pathology

Kraj	Immunologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Chirurgia klatki piersiowej Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Chirurgie thoracique/Heelkunde op de thorax (*)
България	Клинична имунология Имунология	Гръдна хирургия Кардиохирургия
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Kardiochirurgie
Danmark	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi eller brysthulens kirurgiske sygdomme
Deutschland		Thoraxchirurgie
Eesti		Torakaalkirurgia
Ελλάς		Χειρουργική Θώρακος
España	Inmunología	Cirugía torácica
France		Chirurgie thoracique et cardiovasculaire
Ireland	Immunology (clinical and laboratory)	Thoracic surgery
Italia		Chirurgia toracica; Cardiochirurgia
Κύπρος	Ανοσολογία	Χειρουργική Θώρακος
Latvija	Imunoloģija	Torakālā ķirurģija
Lietuva		Krūtinės chirurgija
Luxembourg	Immunologie	Chirurgie thoracique
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Mellkassebészet
Malta	Immunoloġija	Kirurġija Kardjo-Toraċika
Nederland		Cardio-thoracale chirurgie
Österreich	Immunologie	
Polska	Immunologia kliniczna	Chirurgia klatki piersiowej
Portugal		Cirurgia cardiotorácica
România		Chirurgie toracică
Slovenija		Torakalna kirurgija
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Hrudníková chirurgia
Suomi/Finland		Sydän-ja rintaelinkirurgia/Hjärt- och thoraxkirurgi
Sverige	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi
United Kingdom	Immunology	Cardo-thoracic surgery

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 1 stycznia 1983 r.

▼M1

Kraj	Chirurgia dziecięca Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Chirurgia naczyniowa Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Chirurgie des vaisseaux/Bloedvatenheelkunde (*)
България	Детска хирургия	Съдова хирургия
Česká republika	Dětská chirurgie	Cévní chirurgie
Danmark		Karkirurgi eller kirurgiske blodkarsygdomme
Deutschland	Kinderchirurgie	Gefäßchirurgie
Eesti	Lastekirurgia	Kardiovaskulaarkirurgia
Ελλάς	Χειρουργική Παίδων	Αγγειοχειρουργική
España	Cirugía pediátrica	Angiología y cirugía vascular
France	Chirurgie infantile	Chirurgie vasculaire
Ireland	Paediatric surgery	
Italia	Chirurgia pediatrica	Chirurgia vascolare
Κύπρος	Χειρουργική Παίδων	Χειρουργική Αγγείων
Latvija	Bērnu ķirurģija	Asinsvadu ķirurģija
Lietuva	Vaikų chirurgija	Kraujagyslių chirurgija
Luxembourg	Chirurgie pédiatrique	Chirurgie vasculaire
Magyarország	Gyermeksebészet	Érsebészet
Malta	Kirurġija Pedjatrika	Kirurġija Vaskolari
Nederland		
Österreich	Kinderchirurgie	
Polska	Chirurgia dziecięca	Chirurgia naczyniowa
Portugal	Cirurgia pediátrica	Cirurgia vascular
România	Chirurgie pediatrică	Chirurgie vasculară
Slovenija		Kardiovaskularna kirurgija
Slovensko	Detská chirurgia	Cievna chirurgia
Suomi/Finland	Lastenkirurgia/Barnkirurgi	Verisuonikirurgia/Kärlkirurgi
Sverige	Barn- och ungdomskirurgi	
United Kingdom	Paediatric surgery	

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 1 stycznia 1983 r.

Kraj	Kardiologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Gastroenterologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Cardiologie	Gastro-entérologie/Gastroenterologie
България	Кардиология	Гастроентерология
Česká republika	Kardiologie	Gastroenterologie

▼M1

Kraj	Kardiologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Gastroenterologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Danmark	Kardiologi	Medicinsk gastroenterologi eller medicinske mavetarmsygdomme
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Kardiologie	Innere Medizin und Schwerpunkt Gastroenterologie
Eesti	Kardioloogia	Gastroenteroloogia
Ελλάς	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
España	Cardiología	Aparato digestivo
France	Pathologie cardio-vasculaire	Gastro-entérologie et hépatologie
Ireland	Cardiology	Gastro-enterology
Italia	Cardiologia	Gastroenterologia
Κύπρος	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
Latvija	Kardioloģija	Gastroenteroloģija
Lietuva	Kardiologija	Gastroenterologija
Luxembourg	Cardiologie et angiologie	Gastro-enterologie
Magyarország	Kardiológia	Gasztroenterológia
Malta	Kardjoloġija	Gastroenteroloġija
Nederland	Cardiologie	Leer van maag-darm-leverziekten
Österreich		
Polska	Kardiologia	Gastrenterologia
Portugal	Cardiologia	Gastrenterologia
România	Cardiologie	Gastroenterologie
Slovenija		Gastroenterologija
Slovensko	Kardiológia	Gastroenterológia
Suomi/Finland	Kardiologia/Kardiologi	Gastroenterologia/Gastroenterologi
Sverige	Kardiologi	Medicinsk gastroenterologi och hepatologi
United Kingdom	Cardiology	Gastro-enterology

Kraj	Reumatologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Hematologia ogólna Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Rhumathologie/reumatologie	
България	Ревматология	Трансфузионна хематология
Česká republika	Revmatologie	Hematologie a transfúzní lékařství
Danmark	Reumatologi	Hæmatologi eller blodsygdomme
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Rheumatologie	Innere Medizin und Schwerpunkt Hämatologie und Onkologie
Eesti	Reumatoloogia	Hematoloogia
Ελλάς	Ρευματολογία	Αιματολογία

▼M1

Kraj	Reumatologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Hematologia ogólna Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
España	Reumatología	Hematología y hemoterapia
France	Rhumatologie	
Ireland	Rheumatology	Haematology (clinical and laboratory)
Italia	Reumatologia	Ematologia
Κύπρος	Ρευματολογία	Αιματολογία
Latvija	Reimatoloģija	Hematoloģija
Lietuva	Reumatologija	Hematologija
Luxembourg	Rhumatologie	Hématologie
Magyarország	Reumatológia	Haematológia
Malta	Rewmatoloġija	Ematoloġija
Nederland	Reumatologie	
Österreich		
Polska	Reumatologia	Hematologia
Portugal	Reumatologia	Imuno-hemoterapia
România	Reumatologie	Hematologie
Slovenija		
Slovensko	Reumatológia	Hematológia a transfúziológia
Suomi/Finland	Reumatologia/Reumatologi	Kliininen hematologia/Klinisk hematologi
Sverige	Reumatologi	Hematologi
United Kingdom	Rheumatology	Haematology

Kraj	Endokrynologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Fizjoterapia Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine physique et réadaptation/Fysische geneeskunde en revalidatie
България	Ендокринология и болести на обмяната	Физикална и рехабилитационна медицина
Česká republika	Endokrinologie	Rehabilitační a fyzikální medicína
Danmark	Medicinsk endokrinologi eller medicinske hormonsygdomme	
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Endokrinologie und Diabetologie	Physikalische und Rehabilitative Medizin
Eesti	Endokrinoloogia	Taastusravi ja füsiaatria
Ελλάς	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
España	Endocrinología y nutrición	Medicina física y rehabilitación
France	Endocrinologie, maladies métaboliques	Rééducation et réadaptation fonctionnelles
Ireland	Endocrinology and diabetes mellitus	
Italia	Endocrinologia e malattie del ricambio	Medicina fisica e riabilitazione

▼M1

Kraj	Endokrynologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Fizjoterapia Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Κύπρος	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
Latvija	Endokrinoloģija	Rehabilitoloģija Fiziskā rehabilitācija Fizikālā medicīna
Lietuva	Endokrinologija	Fizinė medicina ir reabilitacija
Luxembourg	Endocrinologie, maladies du métabolisme et de la nutrition	Rééducation et réadaptation fonctionnelles
Magyarország	Endokrinológia	Fizioterápia
Malta	Endokrinoloġija u Dijabete	
Nederland		Revalidatiegeneeskunde
Österreich		Physikalische Medizin
Polska	Endokrynologia	Rehabilitacja medyczna
Portugal	Endocrinologia	Fisiatria ou Medicina física e de reabilitação
România	Endocrinologie	Recuperare, medicină fizică și balneologie
Slovenija		Fizikalna in rehabilitacijska medicina
Slovensko	Endokrinológia	Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
Suomi/Finland	Endokrinologia/Endokrinologi	Fysiatria/Fysiatri
Sverige	Endokrina sjukdomar	Rehabiliteringsmedicin
United Kingdom	Endocrinology and diabetes mellitus	

Kraj	Neuropsychiatria Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Dermatologia i wenerologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Neuropsychiatrie (*)	Dermato-vénéréologie/Dermato-venerologie
България		Кожни и венерически болести
Česká republika		Dermatovenerologie
Danmark		Dermato-venerologi eller hud- og kønssygdomme
Deutschland	Nervenheilkunde (Neurologie und Psychiatrie)	Haut — und Geschlechtskrankheiten
Eesti		Dermatoveneroloogia
Ελλάς	Νευρολογία — Ψυχιατρική	Δερματολογία — Αφροδισιολογία
España		Dermatología médico-quirúrgica y venereología
France	Neuropsychiatrie (**)	Dermatologie et vénéréologie
Ireland		
Italia	Neuropsichiatria (***)	Dermatologia e venerologia
Κύπρος	Νευρολογία — Ψυχιατρική	Δερματολογία — Αφροδισιολογία
Latvija		Dermatoloģija un veneroloģija
Lietuva		Dermatovenerologija
Luxembourg	Neuropsychiatrie (****)	Dermato-vénéréologie

▼M1

Kraj	Neuropsychiatria Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Dermatologia i wenerologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata
	Tytuł	Tytuł
Magyarország		Bőrgyógyászat
Malta		Dermato-venerejoloġija
Nederland	Zenuw — en zielsziekten (*****)	Dermatologie en venerologie
Österreich	Neurologie und Psychiatrie	Haut- und Geschlechtskrankheiten
Polska		Dermatologia i wenerologia
Portugal		Dermatovenereologia
România		Dermatovenerologie
Slovenija		Dermatovenerologija
Slovensko	Neuropsychiatria	Dermatovenerológia
Suomi/Finland		Ihotaudit ja allergologia/Hudsjukdomar och allergologi
Sverige		Hud- och könssjukdomar
United Kingdom		

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 1 sierpnia 1987 r. z wyjątkiem osób, które rozpoczęły szkolenie przed tym terminem
(**) 31 grudnia 1971 r.
(***) 31 października 1999 r.
(****) Dla szkoleń rozpoczętych po 5 marca 1982 r. nie wydaje się dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.
(*****) 9 lipca 1984 r.

Kraj	Radiologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Psychiatria dziecięca Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien		Psychiatrie infanto-juvénile/Kinder- en jeugdpsychiatrie
България	Радиобиология	Детска психиатрия
Česká republika		Dětská a dorostová psychiatrie
Danmark		Børne- og ungdomspsykiatri
Deutschland	Radiologie	Kinder- und Jugendpsychiatrie und -psychotherapie
Eesti		
Ελλάς	Ακτινολογία — Ραδιολογία	Παιδοψυχιατρική
España	Electroradiología	
France	Electro-radiologie (*)	Pédo-psychiatrie
Ireland	Radiology	Child and adolescent psychiatry
Italia	Radiologia (**)	Neuropsichiatria infantile
Κύπρος		Παιδοψυχιατρική
Latvija		Bērnu psihiatrija
Lietuva		Vaikų ir paauglių psichiatrija
Luxembourg	Électroradiologie (***)	Psychiatrie infantile
Magyarország	Radiológia	Gyermek-és ifjúságpszichiátria

▼M1

Kraj	Radiologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Psychiatria dziecięca Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Malta		
Nederland	Radiologie (****)	
Österreich	Radiologie	
Polska		Psychiatria dzieci i młodzieży
Portugal	Radiologia	Pedopsiquiatria
România		Psihiatrie pediatrică
Slovenija		Otroška in mladostniška psihiatrija
Slovensko		Detská psychiatria
Suomi/Finland		Lastenpsykiatria/Barnpsykiatri
Sverige		Barn- och ungdomspsykiatri
United Kingdom		Child and adolescent psychiatry

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 3 grudnia 1971 r.
(**) 31 października 1993 r.
(***) Dla szkoleń rozpoczętych po 5 marca 1982 r. nie wydaje się dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.
(****) 8 lipca 1984 r.

Kraj	Geriatria Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Choroby nerek Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Гериатрична медицина	Нефрология
Česká republika	Geriatrie	Nefrologie
Danmark	Geriatri eller alderdommens sygdomme	Nefrologi eller medicinske nyresygdomme
Deutschland		Innere Medizin und Schwerpunkt Nephrologie
Eesti		Nefroloogia
Ελλάς		Νεφρολογία
España	Geriatría	Nefrología
France		Néphrologie
Ireland	Geriatric medicine	Nephrology
Italia	Geriatria	Nefrologia
Κύπρος	Γηριατρική	Νεφρολογία
Latvija		Nefroloģija
Lietuva	Geriatrija	Nefrologija
Luxembourg	Gériatrie	Néphrologie
Magyarország	Geriátria	Nefrológia
Malta	Ġerjatrija	Nefroloġija
Nederland	Klinische geriatrie	
Österreich		

▼M1

Kraj	Geriatria Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Choroby nerek Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Polska	Geriatria	Nefrologia
Portugal		Nefrologia
România	Geriatrie şi gerontologie	Nefrologie
Slovenija		Nefrologija
Slovensko	Geriatria	Nefrológia
Suomi/Finland	Geriatria/Geriatri	Nefrologia/Nefrologi
Sverige	Geriatrik	Medicinska njursjukdomar (nefrologi)
United Kingdom	Geriatrics	Renal medicine

Kraj	Choroby zakaźne Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Medycyna społeczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Инфекциозни болести	Социална медицина и здравен мениджмънт комунална хигиена
Česká republika	Infekční lékařství	Hygiena a epidemiologie
Danmark	Infektionsmedicin	Samfundsmedicin
Deutschland		Öffentliches Gesundheitswesen
Eesti	Infektsioonhaigused	
Ελλάς		Κοινωνική Ιατρική
España		Medicina preventiva y salud pública
France		Santé publique et médecine sociale
Ireland	Infectious diseases	Public health medicine
Italia	Malattie infettive	Igiene e medicina preventiva
Κύπρος	Λοιμώδη Νοσήματα	Υγειονολογία/Κοινοτική Ιατρική
Latvija	Infektoloģija	
Lietuva	Infektologija	
Luxembourg	Maladies contagieuses	Santé publique
Magyarország	Infektológia	Megelőző orvostan és népegészségtan
Malta	Mard Infettiv	Saħħa Pubblika
Nederland		Maatschappij en gezondheid
Österreich		Sozialmedizin
Polska	Choroby zakaźne	Zdrowie publiczne, epidemiologia
Portugal	Infecciologia	Saúde pública
România	Boli infecţioase	Sănătate publică şi management
Slovenija	Infektologija	Javno zdravje
Slovensko	Infektológia	Verejné zdravotníctvo

▼M1

Kraj	Choroby zakaźne Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Medycyna społeczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland	Infektiosairaudet/Infektionssjukdomar	Terveydenhuolto/Hälsovård
Sverige	Infektionssjukdomar	Socialmedicin
United Kingdom	Infectious diseases	Public health medicine

Kraj	Farmakologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Medycyna pracy Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine du travail/Arbeidsgeneeskunde
България	Клинична фармакология и терапия Фармакология	Трудова медицина
Česká republika	Klinická farmakologie	Pracovní lékařství
Danmark	Klinisk farmakologi	Arbejdsmedicin
Deutschland	Pharmakologie und Toxikologie	Arbeitsmedizin
Eesti		
Ελλάς		Ιατρική της Εργασίας
España	Farmacología clínica	Medicina del trabajo
France		Médecine du travail
Ireland	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine
Italia	Farmacologia	Medicina del lavoro
Κύπρος		Ιατρική της Εργασίας
Latvija		Arodslimības
Lietuva		Darbo medicina
Luxembourg		Médecine du travail
Magyarország	Klinikai farmakológia	Foglalkozás-orvostan (üzemorvostan)
Malta	Farmakoloġija Klinika u t-Terapewtika	Mediċina Okkupazzjonali
Nederland		Arbeid en gezondheid, bedrijfsgeneeskunde Arbeid en gezondheid, verzekeringsgeneeskunde
Österreich	Pharmakologie und Toxikologie	Arbeits- und Betriebsmedizin
Polska	Farmakologia kliniczna	Medycyna pracy
Portugal		Medicina do trabalho
România	Farmacologie clinică	Medicina muncii
Slovenija		Medicina dela, prometa in športa
Slovensko	Klinická farmakológia	Pracovné lekárstvo
Suomi/Finland	Kliininen farmakologia ja lääkehoito/Klinisk farmakologi och läkemedelsbehandling	Työterveyshuolto/Företagshälsovård
Sverige	Klinisk farmakologi	Yrkes- och miljömedicin
United Kingdom	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine

▼M1

Kraj	Alergologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Medycyna nuklearna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine nucléaire/Nucleaire geneeskunde
България	Клинична алергология	Нуклеарна медицина
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Nukleární medicína
Danmark	Medicinsk allergologi eller medicinske overfølsomhedssygdomme	Klinisk fysiologi og nuklearmedicin
Deutschland		Nuklearmedizin
Eesti		
Ελλάς	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
España	Alergología	Medicina nuclear
France		Médecine nucléaire
Ireland		
Italia	Allergologia ed immunologia clinica	Medicina nucleare
Κύπρος	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
Latvija	Alergoloģija	
Lietuva	Alergologija ir klinikinė imunologija	
Luxembourg		Médecine nucléaire
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Nukleáris medicina (izotóp diagnosztika)
Malta		Mediċina Nukleari
Nederland	Allergologie en inwendige geneeskunde	Nucleaire geneeskunde
Österreich		Nuklearmedizin
Polska	Alergologia	Medycyna nuklearna
Portugal	Imuno-alergologia	Medicina nuclear
România	Alergologie și imunologie clinică	Medicină nucleară
Slovenija		Nuklearna medicina
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Nukleárna medicína
Suomi/Finland		Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede/ Klinisk fysiologi och nukleärmedicin
Sverige	Allergisjukdomar	Nukleärmedicin
United Kingdom		Nuclear medicine

Kraj	Chirurgia szczękowo-twarzowa (podstawowe szkolenie medyczne) Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	
България	Лицево-челюстна хирургия
Česká republika	Maxilofaciální chirurgie
Danmark	
Deutschland	

▼**M1**

Kraj	Chirurgia szczękowo-twarzowa (podstawowe szkolenie medyczne) Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł
Eesti	
Ελλάς	
España	Cirugía oral y maxilofacial
France	Chirurgie maxillo-faciale et stomatologie
Ireland	
Italia	Chirurgia maxillo-facciale
Κύπρος	
Latvija	Mutes, sejas un žokļu ķirurģija
Lietuva	Veido ir žandikaulių chirurgija
Luxembourg	Chirurgie maxillo-faciale
Magyarország	Szájsebészet
Malta	
Nederland	
Österreich	Mund- Kiefer- und Gesichtschirurgie
Polska	Chirurgia szczekowo-twarzowa
Portugal	Cirurgia maxilo-facial
România	
Slovenija	Maxilofacialna kirurgija
Slovensko	Maxilofaciálna chirurgia
Suomi/Finland	
Sverige	
United Kingdom	

Kraj	Hematologia biologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	
България	Клинична хематология
Česká republika	
Danmark	Klinisk blodtypeserologi (*)
Deutschland	
Eesti	
Ελλάς	
España	
France	Hématologie
Ireland	
Italia	
Κύπρος	

▼M1

Kraj	Hematologia biologiczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł
Latvija	
Lietuva	
Luxembourg	Hématologie biologique
Magyarország	
Malta	
Nederland	
Österreich	
Polska	
Portugal	Hematologia clinica
România	
Slovenija	
Slovensko	
Suomi/Finland	
Sverige	
United Kingdom	

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 1 stycznia 1983 r. z wyjątkiem osób, które wcześniej rozpoczęły kształcenie i ukończyły je przed końcem 1988 r.

Kraj	Stomatologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Dermatologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάς		
España	Estomatología	
France	Stomatologie	
Ireland		Dermatology
Italia	Odontostomatologia (*)	
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg	Stomatologie	
Magyarország		

▼M1

Kraj	Stomatologia Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Dermatologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Malta		Dermatoloġija
Nederland		
Österreich		
Polska		
Portugal	Estomatologia	
România		
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom		Dermatology

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 31 grudnia 1994 r.

Kraj	Wenerologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Medycyna tropikalna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάς		
España		
France		
Ireland	Genito-urinary medicine	Tropical medicine
Italia		Medicina tropicale
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		
Magyarország		Trópusi betegségek
Malta	Mediċina Uro-ġenetali	
Nederland		
Österreich		Spezifische Prophylaxe und Tropenhygiene
Polska		Medycyna transportu

▼M1

Kraj	Wenerologia Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Medycyna tropikalna Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Portugal		Medicina tropical
România		
Slovenija		
Slovensko		Tropická medicína
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom	Genito-urinary medicine	Tropical medicine

Kraj	Chirurgia gastroenterologiczna Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Medycyna ratunkowa Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Chirurgie abdominale/Heelkunde op het abdomen (*)	
България		Спешна медицина
Česká republika		Traumatologie Urgentní medicína
Danmark	Kirurgisk gastroenterologi eller kirurgiske mave-tarmsygdomme	
Deutschland	Visceralchirurgie	
Eesti		
Ελλάς		
España	Cirugía del aparato digestivo	
France	Chirurgie viscérale et digestive	
Ireland		Emergency medicine
Italia	Chirurgia dell'apparato digerente	
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva	Abdominalinė chirurgija	
Luxembourg	Chirurgie gastro-entérologique	
Magyarország		Traumatológia
Malta		Mediċina tal-Aċċidenti u l-Emerġenza
Nederland		
Österreich		
Polska		Medycyna ratunkowa
Portugal		
România		Medicină de urgenţă
Slovenija	Abdominalna kirurgija	
Slovensko	Gastroenterologická chirurgia	Úrazová chirurgia Urgentná medicína

▼M1

Kraj	Chirurgia gastroenterologiczna Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Medycyna ratunkowa Minimalna długość szkolenia: 5 lat
	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland	Gastroenterologinen kirurgia/Gastroenterologisk kirurgi	
Sverige		
United Kingdom		Accident and emergency medicine

Termin uchylenia w rozumieniu artykułu 27 ustęp 3:
(*) 1 stycznia 1983 r.

Kraj	Neurofizjologia kliniczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Chirurgia zębowa, jamy ustnej i szczękowo-twarzowa (podstawowe szkolenie medyczne i stomatologiczne) ([1]) Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien		Stomatologie et chirurgie orale et maxillo-faciale/Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie
България		
Česká republika		
Danmark	Klinisk neurofysiologi	
Deutschland		Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie
Eesti		
Ελλάς		
España	Neurofisiologia clínica	
France		
Ireland	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery
Italia		
Κύπρος		Στοματο-Γναθο-Προσωποχειρουργική
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		Chirurgie dentaire, orale et maxillo-faciale
Magyarország		Arc-állcsont-szájsebészet
Malta	Newrofiżjoloġija Klinika	Kirurġija tal-għadam tal-wiċċ
Nederland		
Österreich		
Polska		
Portugal		
România		
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland	Kliininen neurofysiologia/Klinisk neurofysiologi	Suu- ja leukakirurgia/Oral och maxillofacial kirurgi

▼M1

Kraj	Neurofizjologia kliniczna Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Chirurgia zębowa, jamy ustnej i szczękowo-twarzowa (podstawowe szkolenie medyczne i stomatologiczne) ([1]) Minimalna długość szkolenia: 4 lata
	Tytuł	Tytuł
Sverige	Klinisk neurofysiologi	
United Kingdom	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery

([1]) Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji specjalisty w dziedzinie stomatologii, chirurgii szczękowo-twarzowej i jamy ustnej (podstawowe wykształcenie medyczne i lekarsko-dentystyczne) zakładające ukończenie studiów medycznych na podstawowym poziomie (art. 24) oraz, dodatkowo, ukończenie podstawowych studiów lekarsko-dentystycznych (art. 34).

▼B

5.1.4. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy ogólnych*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Ministerieel erkenningsbesluit van huisarts/Arrêté ministériel d'agrément de médecin généraliste	Huisarts/Médecin généraliste	31 grudnia 1994 r.
▼M1			
България	Свидетелство за призната специалност по Обща медицина	Лекар-специалист по Обща медицина	1 stycznia 2007 r.
▼B			
Česká republika	Diplom o specializaci „všeobecné lékařství"	Všeobecný lékař	1 maja 2004 r.
Danmark	Tilladelse til at anvende betegnelsen alment praktiserende læge/Speciallægel i almen medicin	Almen praktiserende læge/Speciallæge i almen medicin	31 grudnia 1994 r.
Deutschland	Zeugnis über die spezifische Ausbildung in der Allgemeinmedizin	Facharzt/Fachärztin für Allgemeinmedizin	31 grudnia 1994 r.
Eesti	Diplom peremeditsiini erialal	Perearst	1 maja 2004 r.
Ελλάς	Τίτλος ιατρικής ειδικότητας γενικής ιατρικής	Ιατρός με ειδικότητα γενικής ιατρικής	31 grudnia 1994 r.
España	Título de especialista en medicina familiar y comunitaria	Especialista en medicina familiar y comunitaria	31 grudnia 1994 r.
France	Diplôme d'Etat de docteur en médecine (avec document annexé attestant la formation spécifique en médecine générale)	Médecin qualifié en médecine générale	31 grudnia 1994 r.
Ireland	Certificate of specific qualifications in general medical practice	General medical practitioner	31 grudnia 1994 r.
Italia	Attestato di formazione specifica in medicina generale	Medico di medicina generale	31 grudnia 1994 r.
Κύπρος	Τίτλος Ειδικότητας Γενικής Ιατρικής	Ιατρός Γενικής Ιατρικής	1 maja 2004 r.
Latvija	Ģimenes ārsta sertifikāts	Ģimenes (vispārējās prakses) ārsts	1 maja 2004 r.
Lietuva	Šeimos gydytojo rezidentūros pažymėjimas	Šeimos medicinos gydytojas	1 maja 2004 r.
Luxembourg	Diplôme de formation spécifique en medicine générale	Médecin généraliste	31 grudnia 1994 r.
Magyarország	Háziorvostan szakorvosa bizonyítvány	Háziorvostan szakorvosa	1 maja 2004 r.
Malta	Tabib tal-familja	Mediċina tal-familja	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Nederland	Certificaat van inschrijving in het register van erkende huisartsen van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst	Huisarts	31 grudnia 1994 r.
Österreich	Arzt für Allgemeinmedizin	Arzt für Allgemeinmedizin	31 grudnia 1994 r.
Polska	Diplôme: Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie medycyny rodzinnej	Specjalista w dziedzinie medycyny rodzinnej	1 maja 2004 r.
Portugal	Diploma do internato complementar de clínica geral	Assistente de clínica geral	31 grudnia 1994 r.
▼M1 România	Certificat de medic specialist medicină de familie	Medic specialist medicină de familie	1 stycznia 2007 r.
▼B Slovenija	Potrdilo o opravljeni specializaciji iz družinske medicine	Specialist družinske medicine/Specialistka družinske medicine	1 maja 2004 r.
Slovensko	Diplom o špecializácii v odbore „všeobecné lekárstvo”	Všeobecný lekár	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Todistus lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta/Bevis om tilläggsutbildning av läkare i primärvård	Yleislääkäri/Allmänläkare	31 grudnia 1994 r.
Sverige	Bevis om kompetens som allmänpraktiserande läkare (Europaläkare) utfärdat av Socialstyrelsen	Allmänpraktiserande läkare (Europaläkare)	31 grudnia 1994 r.
United Kingdom	Certificate of prescribed/equivalent experience	General medical practitioner	31 grudnia 1994 r.

V.2. PIELĘGNIARKI ODPOWIEDZIALNE ZA OPIEKĘ OGÓLNĄ

5.2.1. *Program kształcenia pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną*

Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarek/pielęgniarzy odpowiedzialnych za opiekę ogólną składa się z następujących dwóch części.

A. Zajęcia teoretyczne

a. Pielęgniarstwo:
- wiedza i etyka zawodowa
- zasady ogólne zdrowia i pielęgniarstwa
- zasady pielęgniarstwa w odniesieniu do:
  - medycyny ogólnej i specjalistycznej
  - chirurgii ogólnej i specjalistycznej
  - opieki nad dziećmi i pediatrii
  - opieki położniczej
  - zdrowia psychicznego i psychiatrii
  - opieki nad osobami starszymi i geriatrii

b. Nauki podstawowe:
- anatomia i fizjologia
- patologia
- bakteriologia, wirusologia i parazytologia
- biofizyka, biochemia i radiologia
- dietetyka
- higiena:
  - profilaktyka
  - edukacja zdrowotna
- farmakologia

c. Nauki społeczne:
- socjologia,
- psychologia
- zasady administracji
- zasady pedagogiki
- ustawodawstwo społeczne i zdrowotne
- prawne aspekty pielęgniarstwa

▼B

B. Zajęcia kliniczne:

— pielęgniarstwo w odniesieniu do:

— medycyny ogólnej i specjalistycznej

— chirurgii ogólnej i specjalistycznej

— opieki nad dziećmi i pediatrii

— opieki położniczej

— zdrowia psychicznego i psychiatrii

— opieki nad osobami starszymi i geriatrii

— pielęgniarskiej opieki domowej.

Jeden lub kilka z tych przedmiotów może być nauczanych w ramach innych przedmiotów lub w połączeniu z nimi.

Zajęcia teoretyczne muszą być tak ważone i koordynowane z zajęciami klinicznymi, aby wiedza i umiejętności określone w niniejszym załączniku mogły być zdobyte w podobny sposób.

5.2.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	— Diploma gegradueerde verpleger/ verpleegster/ Diplôme d'infirmier(ère) gradué(e)/Diplom eines (einer) graduierten Krankenpflegers (-pflegerin) — Diploma in de ziekenhuisverpleegkunde/Brevet d'infirmier(ère) hospitalier(ère)/ Brevet eines (einer) Krankenpflegers (-pflegerin) — Brevet van verpleegassistent (e)/Brevet d'hospitalier(ère)/ Brevet einer Pflegeassistentin	— De erkende opleidingsinstituten/Les établissements d'enseignement reconnus/Die anerkannten Ausbildungsanstalten — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/Der zuständige Prüfungsausschüß der Deutschsprachigen Gemeinschaft	— Hospitalier(ère)/ Verpleegassistent (e) — Infirmier(ère) hospitalier(ère)/ Ziekenhuisverpleger(-verpleegster)	29 czerwca 1979 r.
▼M1				
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” с професионална квалификация „Медицинска сестра”	Университет	Медицинска сестра	1 stycznia 2007 r.
▼B				
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetřovatelství ve studijním oboru všeobecná sestra (bakalář, Bc.), z załączonym następującym świadectwem: Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce	1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem	1. Všeobecná sestra	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	2. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná všeobecná sestra (diplomovaný specialista, DiS.), z załączonym następującym świadectwem: Vysvědčení o absolutoriu	2. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem	2. Všeobecný ošetřovatel	
Danmark	Eksamensbevis efter gennemført sygeplejerskeuddannelse	Sygeplejeskole godkendt af Undervisningsministeriet	Sygeplejerske	29 czerwca 1979 r.
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung in der Krankenpflege	Staatlicher Prüfungsausschuss	Gesundheits- und Krankenpflegerin/ Gesundheits- und Krankenpfleger	29 czerwca 1979 r.
Eesti	Diplom õe erialal	1. Tallinna Meditsiinikool 2. Tartu Meditsiinikool 3. Kohtla-Järve Meditsiinikool	õde	1 maja 2004 r.
Ελλάς	1. Πτυχίο Νοσηλευτικής Παν/μίου Αθηνών 2. Πτυχίο Νοσηλευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) 3. Πτυχίο Αξιωματικών Νοσηλευτικής 4. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 5. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 6. Πτυχίο Τμήματος Νοσηλευτικής	1. Πανεπιστήμιο Αθηνών 2. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 3. Υπουργείο Εθνικής 'Αμυνας 4. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 5. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 6. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	Διπλωματούχος ή πτυχιούχος νοσοκόμος, νοσηλευτής ή νοσηλεύτρια	1 stycznia 1981 r.
España	Título de Diplomado universitario en Enfermería	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad	Enfermero/a diplomado/a	1 stycznia 1986 r.
France	— Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) — Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) délivré en vertu du décret no 99-1147 du 29 décembre 1999	Le ministère de la santé	Infirmer(ère)	29 czerwca 1979 r.
Ireland	Certificate of Registered General Nurse	An Bord Altranais (The Nursing Board)	Registered General Nurse	29 czerwca 1979 r.
Italia	Diploma di infermiere professionale	Scuole riconosciute dallo Stato	Infermiere professionale	29 czerwca 1979 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Κύπρος	Δίπλωμα Γενικής Νοσηλευτικής	Νοσηλευτική Σχολή	Εγγεγραμμένος Νοσηλευτής	1 maja 2004 r.
Latvija	1. Diploms par māsas kvalifikācijas iegūšanu 2. Māsas diploms	1. Māsu skolas 2. Universitātes tipa augstskola pamatojoties uz Valsts eksāmenu komisijas lēmumu	Māsa	1 maja 2004 r.
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją 2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesine kvalifikaciją	1. Universitetas 2. Kolegija	Bendrosios praktikos slaugytojas	1 maja 2004 r.
Luxembourg	— Diplôme d'Etat d'infirmier — Diplôme d'Etat d'infirmier hospitalier gradué	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Infirmier	29 czerwca 1979 r.
Magyarország	1. Ápoló bizonyítvány 2. Diplomás ápoló oklevél 3. Egyetemi okleveles ápoló oklevél	1. Iskola 2. Egyetem/főiskola 3. Egyetem	Ápoló	1 maja 2004 r.
Malta	Lawrja jew diploma fl-istudji tal-infermerija	Universita' ta' Malta	Infermier Registrat tal-Ewwel Livell	1 maja 2004 r.
Nederland	1. Diploma's verpleger A, verpleegster A, verpleegkundige A 2. Diploma verpleegkundige MBOV (Middelbare Beroepsopleiding Verpleegkundige) 3. Diploma verpleegkundige HBOV (Hogere Beroepsopleiding Verpleegkundige) 4. Diploma beroepsonderwijs verpleegkundige — Kwalificatieniveau 4 5. Diploma hogere beroepsopleiding verpleegkundige — Kwalificatieniveau 5	1. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 2. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 3. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 4. Door een van overheidswege aangewezen opleidingsinstelling 5. Door een van overheidswege aangewezen opleidingsinstelling	Verpleegkundige	29 czerwca 1979 r.
Österreich	1. Diplom als „Diplomierte Gesundheits- und Krankenschwester, Diplomierter Gesundheits- und Krankenpfleger” 2. Diplom als „Diplomierte Krankenschwester, Diplomierter Krankenpfleger”	1. Schule für allgemeine Gesundheits- und Krankenpflege 2. Allgemeine Krankenpflegeschule	— Diplomierte Krankenschwester — Diplomierter Krankenpfleger	1 stycznia 1994 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku pielęgniarstwo z tytułem „magister pielęgniarstwa”	Instytucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze	Pielegniarka	1 maja 2004 r.
Portugal	1. Diploma do curso de enfermagem geral 2. Diploma/carta de curso de bacharelato em enfermagem 3. Carta de curso de licenciatura em enfermagem	1. Escolas de Enfermagem 2. Escolas Superiores de Enfermagem 3. Escolas Superiores de Enfermagem; Escolas Superiores de Saúde	Enfermeiro	1 stycznia 1986 r.
▼M1				
România	1. Diplomă de absolvire de asistent medical generalist cu studii superioare de scurtă durată 2. Diplomă de licență de asistent medical generalist cu studii superioare de lungă durată	1. Universități 2. Universități	asistent medical generalist	1 stycznia 2007 r.
▼B				
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik”	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	Diplomirana medicinska sestra/Diplomirani zdravstvenik	1 maja 2004 r.
Slovensko	1. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „magister z ošetrovateľstva” („Mgr.”) 2. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „bakalár z ošetrovateľstva” („Bc.”) 3. Absolventský diplom v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra	1. Vysoká škola 2. Vysoká škola 3. Stredná zdravotnícka škola	Sestra	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	1. Sairaanhoitajan tutkinto/Sjuksköterexamen 2. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, sairaanhoitaja (AMK)/Yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, sjuksköterska (YH)	1. Terveydenhuolto-oppilaitokset/ Hälsovårdsläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulut/ Yrkeshögskolor	Sairaanhoitaja/Sjuksköterska	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Sjuksköterskeexamen	Universitet eller högskola	Sjuksköterska	1 stycznia 1994 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
United Kingdom	Statement of Registration as a Registered General Nurse in part 1 or part 12 of the register kept by the United Kingdom Central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting	Various	— State Registered Nurse — Registered General Nurse	29 czerwca 1979 r.

V.3. LEKARZ DENTYSTA

5.3.1. *Program studiów dla lekarzy dentystów*

Program studiów zakończonych uzyskaniem dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji w dziedzinie stomatologii zawiera co najmniej następujące przedmioty. Jeden lub kilka z tych przedmiotów może być nauczanych w ramach innych przedmiotów lub w połączeniu z nimi.

A. Przedmioty podstawowe:

— chemia

— fizyka

— biologia

B. Przedmioty medyczno-biologiczne i ogólne przedmioty medyczne

— anatomia

— embriologia

— histologia łącznie z cytologią

— fizjologia

— biochemia (lub chemia fizjologiczna)

— anatomia patologiczna

— patologia ogólna

— farmakologia

— mikrobiologia

— higiena

— medycyna zapobiegawcza i epidemiologia

— radiologia

— rehabilitacja

— chirurgia ogólna

— medycyna rodzinna łącznie z pediatrią

— otorynolaryngologia

— dermatologia i wenerologia

— psychologia ogólna — psychiatria — neurologia

— anestezjologia

C. Przedmioty bezpośrednio związane ze stomatologią

— protetyka stomatologiczna

— materiały i sprzęt dentystyczny

— stomatologia zachowawcza

— stomatologia zapobiegawcza

— środki znieczulające i uspokajające

— chirurgia stomatologiczna

— patologia ukierunkowana na stomatologię

— praktyka kliniczna

— stomatologia dziecięca

— ortodoncja

— periodontologia

— radiologia stomatologiczna

— zgryz i funkcje szczęki

— organizacja zawodowa, etyka i prawo

— społeczne aspekty stomatologii

5.3.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy dentystów*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van tandarts/Diplôme licencié en science dentaire	— De universiteiten/Les universités — De bevoegde Examen-		Licentiaat in de tandheelkunde/ Licencié en science dentaire	28 stycznia 1980 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
		commissie van de Vlaamse Gemeenschap/ Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française			
▼M1					
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Магистър” по „Дентална медицина” с професионална квалификация „Магистър-лекар по дентална медицина”	Факултет по дентална медицина към Медицински университет		Лекар по дентална медицина	1 stycznia 2007 r.
▼B					
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu zubní lékařství (doktor)	Lékařská fakulta univerzity v České republice	Vysvědčení o státní rigorózní zkoušce	Zubní lékař	1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for tandlægeeksamen (odontologisk kandidateksamen)	Tandlægehøjskolerne, Sundhedsvidenskabeligt universitetsfakultet	Autorisation som tandlæge, udstedt af Sundhedsstyrelsen	Tandlæge	28 stycznia 1980 r.
Deutschland	Zeugnis über die Zahnärztliche Prüfung	Zuständige Behörden		Zahnarzt	28 stycznia 1980 r.
Eesti	Diplom hambaarstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		Hambaarst	1 maja 2004 r.
Ελλάς	Πτυχίο Οδοντιατρικής	Πανεπιστήμιο		Οδοντίατρος ή χειρούργος οδοντίατρος	1 stycznia 1981 r.
España	Título de Licenciado en Odontología	El rector de una universidad		Licenciado en odontología	1 stycznia 1986 r.
France	Diplôme d'Etat de docteur en chirurgie dentaire	Universités		Chirurgien-dentiste	28 stycznia 1980 r.
Ireland	— Bachelor in Dental Science (B.Dent.Sc.) — Bachelor of Dental Surgery (BDS) — Licentiate in Dental Surgery (LDS)	— Universities — Royal College of Surgeons in Ireland		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28 stycznia 1980 r.
Italia	Diploma di laurea in Odontoiatria e Protesi Dentaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della professione di odontoiatra	Odontoiatra	28 stycznia 1980 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Οδοντιάτρου	Οδοντιατρικό Συμβούλιο		Οδοντίατρος	1 maja 2004 r.
Latvija	Zobārsta diploms	Universitātes tipa augstskola	Rezidenta diploms par zobārsta pēcdiploma izglītības programmas pabeigšanu, ko izsniedz universitātes tipa augstskola un „Sertifikāts” — kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu zobārstniecībā	Zobārsts	1 maja 2004 r.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo kvalifikaciją	Universitetas	Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją	Gydytojas odontologas	1 maja 2004 r.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine dentaire	Jury d'examen d'Etat		Médecin-dentiste	28 stycznia 1980 r.
Magyarország	Fogorvos oklevél (doctor medicinae dentariae, röv.: dr. med. dent.)	Egyetem		Fogorvos	1 maja 2004 r.
Malta	Lawrja fil- Kirurġija Dentali	Universita’ ta Malta		Kirurgu Dentali	1 maja 2004 r.
Nederland	Universitair getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd tandartsexamen	Faculteit Tandheelkunde		Tandarts	28 stycznia 1980 r.
Österreich	Bescheid über die Verleihung des akademischen Grades „Doktor der Zahnheilkunde”	Medizinische Fakultät der Universität		Zahnarzt	1 stycznia 1994 r.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych z tytułem „lekarz dentysta”	1. Akademia Medyczna, 2. Uniwersytet Medyczny, 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	Lekarsko — Dentystyczny Egzamin Państwowy	Lekarz dentysta	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Portugal	Carta de curso de licenciatura em medicina dentária	— Faculdades — Institutos Superiores		Médico dentista	1 stycznia 1986 r.
▼M1 România	Diplomă de licență de medic dentist	Universități		medic dentist	1 października 2003 r.
▼B Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine”	— Univerza	Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu za poklic zobozdravnik/zobozdravnica	Doktor dentalne medicine/Doktorica dentalne medicine	1 maja 2004 r.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor zubného lekárstva” („MDDr.”)	— Vysoká škola		Zubný lekár	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto/ Odontologie licentiatexamen	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen päätös käytännön palvelun hyväksymisestä/ Beslut av Rättskyddscentralen för hälsovården om godkännande av praktisk tjänstgöring	Hammaslääkäri/ Tandläkare	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Tandläkarexamen	— Universitetet i Umeå — Universitetet i Göteborg — Karolinska Institutet — Malmö Högskola	Endast för examensbevis som erhållits före den 1 juli 1995, ett utbildningsbevis som utfärdats av Socialstyrelsen	Tandläkare	1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	— Bachelor of Dental Surgery (BDS or B.Ch. D.) — Licentiate in Dental Surgery	— Universities — Royal Colleges		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28 stycznia 1980 r.

5.3.3 *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wyspecjalizowanych lekarzy dentystów*

Ortodoncja			
Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Titre professionnel particulier de dentiste spécialiste en orthodontie/ Bijzondere beroepstitel van tandarts specialist in de orthodontie	Ministre de la Santé publique/ Minister bevoegd voor Volksgezondheid	27 stycznia 2005 r.

▼B

Ortodoncja			
Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
▼M1			
България	Свидетелство за призната специалност по „Ортодонтия”	Факултет по дентална медицина към Медицински университет	1 stycznia 2007 r.
▼B			
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i ortodonti	Sundhedsstyrelsen	28 stycznia 1980 r.
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Kieferorthopädie;	Landeszahnärztekammer	28 stycznia 1980 r.
Eesti	Residentuuri lõputunnistus ortodontia erialal	Tartu Ülikool	1 maja 2004 r.
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Ορθοδοντικής	— Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1 stycznia 1981 r.
France	Titre de spécialiste en orthodontie	Conseil National de l'Ordre des chirurgiens dentistes	28 stycznia 1980 r.
Ireland	Certificate of specialist dentist in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28 stycznia 1980 r.
Italia	Diploma di specialista in Ortognatodonzia	Università	21 maja 2005 r.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντιάτρου στην Ορθοδοντική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1 maja 2004 r.
Latvija	„Sertifikāts”— kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu ortodontijā	Latvijas Ārstu biedrība	1 maja 2004 r.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo ortodonto profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 maja 2004 r.
Magyarország	Fogszabályozás szakorvosa bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 maja 2004 r.
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fl-Ortodonzja	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 maja 2004 r.
Nederland	Bewijs van inschrijving als orthodontist in het Specialistenregister	Specialisten Registratie Commissie (SRC) van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde	28 stycznia 1980 r.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie ortodoncji	Centrum Egzaminów Medycznych	1 maja 2004 r.
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz čeljustne in zobne ortopedije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Erikoishammaslääkärin tutkinto, hampaiston oikomishoito/Specialtand-läkarexamen, tandreglering	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Bevis om specialistkompetens i tandreglering	Socialstyrelsen	1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	Certificate of Completion of specialist training in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose	28 stycznia 1980 r.

▼B

Chirurgia stomatologiczna			
Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
▼M1			
България	Свидетелство за призната специалност по „Орална хирургия”	Факултет по дентална медицина към Медицински университет	1 stycznia 2007 r.
▼B			
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i hospitalsodontologi	Sundhedsstyrelsen	28 stycznia 1980 r.
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Oralchirurgie/ Mundchirurgie	Landeszahnärztekammer	28 stycznia 1980 r.
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Γναθοχειρουργικής (up to 31 December 2002)	— Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1 stycznia 2003 r.
Ireland	Certificate of specialist dentist in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28 stycznia 1980 r.
Italia	Diploma di specialista in Chirurgia Orale	Università	21 maja 2005 r.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντιάτρου στην Στοματική Χειρουργική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1 maja 2004 r.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą burnos chirurgo profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 maja 2004 r.
Magyarország	Dento-alveoláris sebészet szakorvosa bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 maja 2004 r.
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fil-Kirurġija tal-ħalq	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 maja 2004 r.
Nederland	Bewijs van inschrijving als kaakchirurg in het Specialistenregister	Specialisten Registratie Commissie (SRC) van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde	28 stycznia 1980 r.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie chirurgii stomatologicznej	Centrum Egzaminów Medycznych	1 maja 2004 r.
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz oralne kirurgije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Erikoishammaslääkärin tutkinto, suuja leuka-kirurgia/Specialtandläkarexamen, oral och maxillofacial kirurgi	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	1 stycznia 1994
Sverige	Bevis om specialist-kompetens i tandsystemets kirurgiska sjukdomar	Socialstyrelsen	1 stycznia 1994
United Kingdom	Certificate of completion of specialist training in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose	28 stycznia 1980 r.

▼B

V.4. LEKARZ WETERYNARII

5.4.1. *Program studiów dla lekarzy weterynarii*

Program studiów prowadzących do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji lekarza weterynarii powinien obejmować co najmniej poniższe przedmioty.

Nauczanie jednego lub kilku z tych przedmiotów może się odbywać w ramach lub w związku z innymi przedmiotami.

A. Przedmioty podstawowe:

— fizyka

— chemia

— biologia świata zwierząt

— biologia świata roślin

— matematyka stosowana nauk biologicznych

B. Przedmioty szczegółowe:

a. Nauki podstawowe:

— anatomia (włącznie z histologią i embriologią)
— fizjologia

— biochemia

— genetyka

— farmakologia

— farmacja

— toksykologia

— mikrobiologia

— immunologia

— epidemiologia

— etyka zawodowa

b. Nauki kliniczne:

— położnictwo

— patologia (włącznie z anatomią patologiczną)

— parazytologia

— medycyna i chirurgia kliniczna (włącznie z anestezjologią)

— zajęcia kliniczne dotyczące zwierząt domowych, drobiu i innych gatunków zwierząt

— profilaktyka

— radiologia

— reprodukcja i zakłócenia w reprodukcji

— państwowe służby weterynaryjne i zdrowie publiczne

— ustawodawstwo weterynaryjne i medycyna sądowa

— terapeutyka

— propedeutyka

c. Produkcja zwierzęca

— produkcja zwierzęca

— żywienie zwierząt

— agronomia

— ekonomika rolnictwa

— hodowla zwierząt

— higiena weterynaryjna

— etiologia i ochrona zwierząt

d. Higiena żywności:

— inspekcja i kontrola zwierzęcych artykułów spożywczych lub artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego

— higiena i technologia żywności

— prace praktyczne (włącznie z praktykami w miejscach uboju i obróbki środków spożywczych)

Kształcenie praktyczne może przybrać formę stażu, o ile odbywa się on w pełnym wymiarze czasu i pod bezpośrednią kontrolą właściwego organu i nie przekracza sześciu miesięcy, w ramach pięcioletniego okresu całkowitych studiów.

Rozłożenie nauczania teoretycznego i praktycznego na poszczególne grupy materiału powinno być zrównoważone i skoordynowane w taki sposób, żeby wiadomości i doświadczenie mogły być osiągnięte w sposób, który pozwoli lekarzowi weterynarii na wywiązywanie się ze wszystkich jego zadań.

5.4.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy weterynarii*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van dierenarts/Diplôme de	— De universiteiten/ Les universités — De bevoegde		21 grudnia 1980 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
	docteur en médecine vétérinaire	Examen-commissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		
▼M1				
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен магистър по специалност Ветеринарна медицина с професионална квалификация Ветеринарен лекар	— Лесотехнически университет — Факултет по ветеринарна медицина — Тракийски университет — Факултет по ветеринарна медицина		1 stycznia 2007 r.
▼B				
Česká republika	— Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární lékařství (doktor veterinární medicíny, MVDr.) — Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární hygiena a ekologie (doktor veterinární medicíny, MVDr.)	Veterinární fakulta univerzity v České republice		1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for bestået kandidateksamen i veterinærvidenskab	Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole		21 grudnia 1980 r.
Deutschland	Zeugnis über das Ergebnis des Dritten Abscnitts der Tierärztlichen Prüfung und das Gesamtergebnis der Tierärztlichen Prüfung	Der Vorsitzende des Prüfungsausschusses für die Tierärztliche Prüfung einer Universität oder Hochschule		21 grudnia 1980 r.
Eesti	Diplom: täitnud veterinaarmeditsiini õppekava	Eesti Põllumajandusülikool		1 maja 2004 r.
Ελλάς	Πτυχίο Κτηνιατρικής	Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας		1 stycznia 1981 r.
España	Título de Licenciado en Veterinaria	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad		1 stycznia 1986 r.
France	Diplôme d'Etat de docteur vétérinaire			21 grudnia 1980 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Ireland	— Diploma of Bachelor in/of Veterinary Medicine (MVB) — Diploma of Membership of the Royal College of Veterinary Surgeons (MRCVS)			21 grudnia 1980 r.
Italia	Diploma di laurea in medicina veterinaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina veterinaria	1 stycznia 1985 r.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Κτηνιάτρου	Κτηνιατρικό Συμβούλιο		1 maja 2004 r.
Latvija	Veterinārārsta diploms	Latvijas Lauksaimniecības Universitāte		1 maja 2004 r.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas (veterinarijos gydytojo (DVM))	Lietuvos Veterinarijos Akademija		1 maja 2004 r.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine vétérinaire	Jury d'examen d'Etat		21 grudnia 1980 r.
Magyarország	Állatorvos doktor oklevél — dr. med. vet.	Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kar		1 maja 2004 r.
Malta	Liċenzja ta' Kirurgu Veterinarju	Kunsill tal-Kirurġi Veterinarji		1 maja 2004 r.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd diergeneeskundig/ veeartse-nijkundig examen			21 grudnia 1980 r.
Österreich	— Diplom-Tierarzt — Magister medicinae veterinariae	Universität	— Doktor der Veterinärmedizin — Doctor medicinae veterinariae — Fachtierarzt	1 stycznia 1994 r.
Polska	Dyplom lekarza weterynarii	1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 2. Akademia Rolnicza we Wrocławiu 3. Akademia Rolnicza w Lublinie 4. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie		1 maja 2004 r.
Portugal	Carta de curso de licenciatura em medicina veterinária	Universidade		1 stycznia 1986 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
▼M1				
România	Diplomă de licență de doctor medic veterinar	Universități		1 stycznia 2007 r.
▼B				
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor veterinarske medicine/doktorica veterinarske medicine”	Univerza	Spričevalo o opravljenem državnem izpitu s področja veterinarstva	1 maja 2004 r.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor veterinárskej medicíny” („MVDr.”)	Univerzita veterinárskeho lekárstva		1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto/Veterinärmedicine licentiatexamen	Helsingin yliopisto/ Helsingfors universitet		1 stycznia 1994 r.
Sverige	Veterinärexamen	Sveriges Lantbruksuniversitet		1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	1. Bachelor of Veterinary Science (BVSc)	1. University of Bristol		21 grudnia 1980 r.
	2. Bachelor of Veterinary Science (BVSc)	2. University of Liverpool		
	3. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMB)	3. University of Cambridge		
	4. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S)	4. University of Edinburgh		
	5. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S)	5. University of Glasgow		
	6. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMed)	6. University of London		

V.5. POŁOŻNE

5.5.1. *Program kształcenia położnych (kształcenie typu I i II)*

Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji położnej składa się z następujących dwóch części:

▼B

A. Szkolenie teoretyczne i techniczne

a. Przedmioty ogólne:

— podstawy anatomii i fizjologii
— podstawy patologii
— podstawy bakteriologii, wirusologii i parazytologii
— podstawy biofizyki, biochemii i radiologii
— pediatria, w szczególności w odniesieniu do noworodków
— higiena, edukacja zdrowotna, profilaktyka, wczesne wykrywanie chorób
— żywienie i dietetyka, w szczególności w odniesieniu do kobiet, noworodków i małych dzieci
— podstawy socjologii i zagadnienia socjomedyczne
— podstawy farmakologii
— psychologia
— pedagogika
— ustawodawstwo zdrowotne i społeczne oraz organizacja służby zdrowia
— etyka zawodowa i prawo zawodowe
— edukacja seksualna i planowanie rodziny
— ochrona prawna matki i dziecka

b. Przedmioty specyficzne dla działalności położnych:

— anatomia i fizjologia
— embriologia i rozwój płodu
— ciąża, poród i połóg
— patologia ginekologiczna i położnicza
— przygotowanie do porodu i rodzicielstwa, z aspektami psychologicznymi
— przygotowanie do przyjęcia porodu (obejmujące znajomość i używanie sprzętu technicznego w położnictwie)
— znieczulenie, narkoza i resuscytacja
— fizjologia i patologia noworodka
— kontrola i opieka nad noworodkiem
— czynniki psychologiczne i społeczne

B. Kształcenie praktyczne i kliniczne

Kształcenie przeprowadzane jest pod właściwym nadzorem:

— Poradnictwo dla kobiet ciężarnych obejmujące co najmniej 100 badań prenatalnych.
— Kontrola i opieka nad co najmniej 40 ciężarnymi.
— Przyjęcie przez uczennicę co najmniej 40 porodów; jeżeli z powodu braku rodzących nie można osiągnąć tej liczby, można ją zmniejszyć do minimum 30, pod warunkiem że uczennica asystuje przy 20 dalszych porodach.
— Aktywne uczestnictwo w przyjmowaniu porodów z położenia miednicowego. Jeśli nie jest to możliwe z uwagi na brak porodów z położenia miednicowego, praktyka może odbywać się w sytuacjach symulowanych.
— Doświadczenie w nacinaniu krocza i wprowadzenie do szycia chirurgicznego Wprowadzenie to powinno obejmować zajęcia teoretyczne i praktykę kliniczną. Praktyka szycia chirurgicznego obejmuje szycie rany po nacięciu krocza i nieskomplikowanej rany po pęknięciu krocza. Może odbywać się w sytuacji symulowanej tylko w razie absolutnej konieczności.
— Kontrola i opieka nad co najmniej 40 kobietami w ciąży zagrożonej lub w czasie porodu lub w okresie poporodowym.
— Kontrola i opieka (w tym badanie) nad co najmniej 100 kobietami i zdrowymi noworodkami w okresie poporodowym.
— Obserwacja i opieka nad noworodkami wymagającymi szczególnej opieki, obejmująca noworodki niedonoszone, przenoszone, z niską masą urodzeniową oraz chore.
— Opieka nad kobietami z warunkami patologicznymi w dziedzinie ginekologii i położnictwa.
— Wstęp do opieki w zakresie medycyny i chirurgii. Wprowadzenie to powinno obejmować zajęcia teoretyczne i praktykę kliniczną.

Szkolenie teoretyczne i techniczne (część A programu kształcenia) jest równoważne i skoordynowane ze szkoleniem klinicznym (część B tego samego programu) w taki sposób, aby wiedza i doświadczenie wymienione w niniejszym załączniku mogły zostać nabyte we właściwy sposób.

Zajęcia kliniczne powinny odbywać się w formie nadzorowanego stażu w oddziałach szpitala lub innych placówkach usług zdrowotnych zatwierdzonych przez właściwe organy lub instytucje. W czasie tego szkolenia uczennice kształcące się na położne uczestniczą w pracy oddziałów w zakresie, w jakim uczestnictwo to przyczynia się do ich kształcenia. Zaznajamia się je z zakresem obowiązków objętych położnictwem.

▼B

5.5.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnych*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van vroedvrouw/Diplôme d'accoucheuse	— De erkende opleidingsinstituten/Les établissements d'enseignement — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française	Vroedvrouw/Accoucheuse	23 stycznia 1983 r.
▼M1				
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” с професионална квалификация „Акушерка”	Университет	Акушерка	1 stycznia 2007 r.
▼B				
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetřovatelství ve studijním oboru porodní asistentka (bakalář, Bc.) — Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce 2. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná porodní asistentka (diplomovaný specialista, DiS.) — Vysvědčení o absolutoriu	1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 2. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem	Porodní asistentka/ porodní asistent	1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for bestået jordemodereksamen	Danmarks jordemoderskole	Jordemoder	23 stycznia 1983 r.
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung für Hebammen und Entbindungspfleger	Staatlicher Prüfungsausschuss	— Hebamme — Entbindungspfleger	23 stycznia 1983 r.
Eesti	Diplom ämmaemanda erialal	1. Tallinna Meditsiinikool 2. Tartu Meditsiinikool	— Ämmaemand	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Ελλάς	1. Πτυχίο Τμήματος Μαιευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.)	1. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.)	— Μαία — Μαιευτής	23 stycznia 1983 r.
	2. Πτυχίο του Τμήματος Μαιών της Ανωτέρας Σχολής Στελεχών Υγείας και Κοινων. Πρόνοιας (ΚΑΤΕΕ)	2. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων		
	3. Πτυχίο Μαίας Ανωτέρας Σχολής Μαιών	3. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας		
España	— Título de Matrona — Título de Asistente obstétrico (matrona) — Título de Enfermería obstétrica-ginecológica	Ministerio de Educación y Cultura	— Matrona — Asistente obstétrico	1 stycznia 1986 r.
France	Diplôme de sage-femme	L'Etat	Sage-femme	23 stycznia 1983 r.
Ireland	Certificate in Midwifery	An Board Altranais	Midwife	23 stycznia 1983 r.
Italia	Diploma d'ostetrica	Scuole riconosciute dallo Stato	Ostetrica	23 stycznia 1983 r.
Κύπρος	Δίπλωμα στο μεταβασικό πρόγραμμα Μαιευτικής	Νοσηλευτική Σχολή	Εγγεγραμμένη Μαία	1 maja 2004 r.
Latvija	Diploms par vecmātes kvalifikācijas iegūšanu	Māsu skolas	Vecmāte	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis profesinę praktiką akušerijoje	1. Universitetas	Akušeris	1 maja 2004 r.
	2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis profesinę praktiką akušerijoje	2. Kolegija		
	3. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją	3. Kolegija		
Luxembourg	Diplôme de sage-femme	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Sage-femme	23 stycznia 1983 r.
Magyarország	Szülésznő bizonyítvány	Iskola/főiskola	Szülésznő	1 maja 2004 r.
Malta	Lawrja jew diploma fl-Istudji tal-Qwiebel	Universita' ta' Malta	Qabla	1 maja 2004 r.
Nederland	Diploma van verloskundige	Door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkende opleidingsinstellingen	Verloskundige	23 stycznia 1983 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Österreich	Hebammen-Diplom	— Hebammenakademie — Bundeshebammenlehranstalt	Hebamme	1 stycznia 1994 r.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku położnictwo z tytułem „magister położnictwa”	Instytucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze	Położna	1 maja 2004 r.
Portugal	1. Diploma de enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica	1. Ecolas de Enfermagem	Enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica	1 stycznia 1986 r.
	2. Diploma/carta de curso de estudos superiores especializados em enfermagem de saúde materna e obstétrica	2. Escolas Superiores de Enfermagem		
	3. Diploma (do curso de pós-licenciatura) de especialização em enfermagem de saúde materna e obstétrica	3. — Escolas Superiores de Enfermagem — Escolas Superiores de Saúde		
▼M1 România	Diplomă de licență de moașă	Universități	Moașă	1 stycznia 2007 r.
▼B Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „diplomirana babica/diplomirani babičar”	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	diplomirana babica/ diplomirani babičar	1 maja 2004 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Slovensko	1. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „bakalár z pôrodnej asistencie" („Bc.") 2. Absolventský diplom v študijnom odbore diplomovaná pôrodná asistentka	1. Vysoká škola 2. Stredná zdravotnícka škola	Pôrodná asistentka	1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	1. Kätilön tutkinto/ barnmorskeexamen 2. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, kätilö (AMK)/yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, barnmorska (YH)	1. Terveydenhuoltooppi-laitokset/ hälsovårdsläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulut/ Yrkeshögskolor	Kätilö/Barnmorska	1 stycznia 1994 r.
Sverige	Barnmorskeexamen	Universitet eller högskola	Barnmorska	1 stycznia 1994 r.
United Kingdom	Statement of registration as a Midwife on part 10 of the register kept by the United Kingdom Central Council for Nursing, Midwifery and Health visiting	Various	Midwife	23 stycznia 1983 r.

V.6. FARMACEUTA

5.6.1. *Kształcenie zawodowe farmaceutów*

— biologia roślin i zwierząt

— fizyka

— chemia ogólna i nieorganiczna

— chemia organiczna

— chemia analityczna

— chemia farmaceutyczna łącznie z analizą produktów leczniczych

— biochemia (medyczna) ogólna i stosowana

— anatomia i fizjologia; terminologia medyczna

— mikrobiologia

— farmakologia i farmakoterapia

— technologia farmaceutyczna

— toksykologia

— farmakognozja

— ustawodawstwo oraz, gdzie stosowne, etyka zawodowa

Podział między kształceniem teoretycznym i praktycznym w odniesieniu do każdego z przedmiotów nadaje teorii znaczenie wystarczające do zachowania uniwersyteckiego charakteru kształcenia.

▼B

5.6.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji farmaceutów*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van apotheker/Diplôme de pharmacien	— De universiteiten/ Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		1 października 1987 r.
▼M1				
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Магистър" по „Фармация" с професионална квалификация „Магистър-фармацевт"	Фармацевтичен факултет към Медицински университет		1 stycznia 2007 r.
▼B				
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu farmacie (magistr, Mgr.)	Farmaceutická fakulta univerzity v České republice	Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce	1 maja 2004 r.
Danmark	Bevis for bestået farmaceutisk kandidateksamen	Danmarks Farmaceutiske Højskole		1 października 1987 r.
Deutschland	Zeugnis über die Staatliche Pharmazeutische Prüfung	Zuständige Behörden		1 października 1987 r.
Eesti	Diplom proviisori õppekava läbimisest	Tartu Ülikool		1 maja 2004 r.
Ελλάς	Άδεια άσκησης φαρμακευτικού επαγγέλματος	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση		1 października 1987 r.
España	Título de Licenciado en Farmacia	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad		1 października 1987 r.
France	— Diplôme d'Etat de pharmacien — Diplôme d'Etat de docteur en pharmacie	Universités		1 października 1987 r.
Ireland	Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist			1 października 1987 r.
Italia	Diploma o certificato di abilitazione all'esercizio della professione di farmacista ottenuto in seguito ad un esame di Stato	Università		1 lisropada 1993 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Φαρμακοποιού	Συμβούλιο Φαρμακευτικής		1 maja 2004 r.
Latvija	Farmaceita diploms	Universitātes tipa augstskola		1 maja 2004 r.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą vaistininko profesinę kvalifikaciją	Universitetas		1 maja 2004 r.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de pharmacien	Jury d'examen d'Etat + visa du ministre de l'éducation nationale		1 października 1987 r.
Magyarország	Okleveles gyógyszerész oklevél (magister pharmaciae, röv: mag. Pharm)	EG Egyetem		1 maja 2004 r.
Malta	Lawrja fil-farmaċija	Universita' ta' Malta		1 maja 2004 r.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd apothekersexamen	Faculteit Farmacie		1 października 1987 r.
Österreich	Staatliches Apothekerdiplom	Bundesministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales		1 października 1994 r.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku farmacja z tytułem magistra	1. Akademia Medyczna 2. Uniwersytet Medyczny 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego		1 maja 2004 r.
Portugal	Carta de curso de licenciatura em Ciências Farmacêuticas	Universidades		1 października 1987 r.

▼M1

România	Diplomă de licență de farmacist	Universități		1 stycznia 2007 r.

▼B

Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naziv „magister farmacije/magistra farmacije”	Univerza	Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu za poklic magister farmacije/magistra farmacije	1 maja 2004 r.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „magister farmácie” („Mgr.”)	Vysoká škola		1 maja 2004 r.
Suomi/ Finland	Proviisorin tutkinto/ Provisorexamen	— Helsingin yliopisto/ Helsingfors universitet — Kuopion yliopisto		1 października 1994 r.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Sverige	Apotekarexamen	Uppsala universitet		1 października 1994 r.
United Kingdom	Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist			1 października 1987 r.

V.7. ARCHITEKT

5.7.1. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architektów uznawany zgodnie z art. 46*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	1. Architect/Architecte 2. Architect/Architecte 3. Architect 4. Architect/Architecte 5. Architect/Architecte 6. Burgelijke ingenieur-architect	1. Nationale hogescholen voor architectuur 2. Hogere-architectuur-instituten 3. Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur te Hasselt 4. Koninklijke Academies voor Schone Kunsten 5. Sint-Lucasscholen 6. Faculteiten Toegepaste Wetenschappen van de Universiteiten 6. „Faculté Polytechnique” van Mons		1988/1989
	1. Architecte/Architect 2. Architecte/Architect 3. Architect 4. Architecte/Architect 5. Architecte/Architect 6. Ingénieur-civil — architecte	1. Ecoles nationales supérieures d'architecture 2. Instituts supérieurs d'architecture 3. Ecole provinciale supérieure d'architecture de Hasselt 4. Académies royales des Beaux-Arts 5. Ecoles Saint-Luc 6. Facultés des sciences appliquées des universités 6. Faculté polytechnique de Mons		
Danmark	Arkitekt cand. arch.	— Kunstakademiets Arkitektskole i København — Arkitektskolen i Århus		1988/1989
Deutschland	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Univ.	— Universitäten (Architektur/ Hochbau) — Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) — Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/ Hochbau) — Hochschulen für bildende Künste — Hochschulen für Künste		1988/1989
	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH	— Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) (1) — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/ Hochbau) bei entsprechenden Fachhochschulstudiengängen		

(1) Diese Diplome sind je nach Dauer der durch sie abgeschlossenen Ausbildung gemäß Artikel 47 Absatz 1 anzuerkennen.

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Ελλάς	Δίπλωμα αρχιτέκτονα — μηχανικού	— Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), τμήμα αρχιτεκτόνων — μηχανικών — Αριστοτέλειο Πανεπιστήμο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), τμήμα αρχιτεκτόνων — μηχανικών της Πολυτεχνικής σχολής	Βεβαίωση που χορηγεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής	1988/1989
España	Título oficial de arquitecto	Rectores de las universidades enumeradas a continuación: — Universidad Politécnica de Cataluña, Escuelas Técnicas Superiores de Arquitectura de Barcelona o del Vallès; — Universidad Politécnica de Madrid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid; — Universidad Politécnica de Las Palmas, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Las Palmas; — Universidad Politécnica de Valencia, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valencia; — Universidad de Sevilla, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla; — Universidad de Valladolid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valladolid; — Universidad de Santiago de Compostela, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Coruña; — Universidad del País Vasco, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de San Sebastián; — Universidad de Navarra, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Pamplona; — Universidad de Alcalá de Henares, Escuela Politécnica de Alcalá de Henares; — Universidad Alfonso X El Sabio, Centro Politécnico Superior de Villanueva de la Cañada; — Universidad de Alicante, Escuela Politécnica Superior de Alicante; — Universidad Europea de Madrid; — Universidad de Cataluña, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona; — Universidad Ramón Llull, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Salle; — Universidad S.E.K. de Segovia, Centro de Estudios Integrados de Arquitectura de Segovia; — Universidad de Granada,		1988/1989 1999/2000 1999/2000 1997/1998 1998/1999 1999/2000 1998/1999 1999/2000 1994/1995

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Granada.		
France	1. Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale.	1. Le ministre chargé de l'architecture		1988/1989
	2. Diplôme d'architecte ESA	2. Ecole spéciale d'architecture de Paris		
	3. Diplôme d'architecte ENSAIS	3. Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture		
Ireland	1. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch. NUI)	1. National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin		1988/1989
	2. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.) *(Previously, until 2002 — Degree standard diploma in architecture (Dip. Arch)*	2. Dublin Institute of Technology, Bolton Street, Dublin (College of Technology, Bolton Street, Dublin)		
	3. Certificate of associateship (ARIAI)	3. Royal Institute of Architects of Ireland		
	4. Certificate of membership (MRIAI)	4. Royal Institute of Architects of Ireland		
Italia	— Laurea in architettura	— Università di Camerino — Università di Catania — Sede di Siracusa — Università di Chieti — Università di Ferrara — Università di Firenze — Università di Genova — Università di Napoli Federico II — Università di Napoli II — Università di Palermo — Università di Parma — Università di Reggio Calabria — Università di Roma „La Sapienza” — Universtià di Roma III — Università di Trieste — Politecnico di Bari — Politecnico di Milano — Politecnico di Torino — Istituto universitario di architettura di Venezia	Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	1988/1989
	— Laurea in ingegneria edile — architettura	— Università dell'Aquilla — Università di Pavia — Università di Roma„La Sapienza”	Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	1998/1999
	— Laurea specialistica in ingegneria edile — architettura	— Università dell'Aquilla — Università di Pavia	Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che	2003/2004

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Università di Roma „La Sapienza” — Università di Ancona — Università di Basilicata — Potenza — Università di Pisa — Università di Bologna — Università di Catania — Università di Genova — Università di Palermo — Università di Napoli Federico II — Università di Roma — Tor Vergata — Università di Trento — Politecnico di Bari — Politecnico di Milano	viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	
	— Laurea specialistica quinquennale in Architettura — Laurea specialistica quinquennale in Architettura — Laurea specialistica quinquennale in Architettura — Laurea specialistica in Architettura	— Prima Facoltà di Architettura dell'Università di Roma „La Sapienza” — Università di Ferrara — Università di Genova — Università di Palermo — Politecnico di Milano — Politecnico di Bari — Università di Roma III — Università di Firenze — Università di Napoli II — Politecnico di Milano II	Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente Diploma di abilitazione all'esercizo indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2002/2003 2003/2004 2004/2005 2004/2005

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Nederland	1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, afstudeerrichting architectuur 2. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek 3. Het getuigschrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk: — de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam — de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam — de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg — de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem — de Rijkshogeschool Groningen te Groningen — de Hogeschool Maastricht te Maastricht	1. Technische Universiteit te Delft 2. Technische Universiteit te Eindhoven	Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van artikel 46.	1988/1989
Österreich	1. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 2. Dilplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 3. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 4. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. 5. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. 6. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	1. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz) 2. Technische Universität Wien 3. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck) 4. Hochschule für Angewandte Kunst in Wien 5. Akademie der Bildenden Künste in Wien 6. Hochschule für künstlerishe und industrielle Gestaltung in Linz		1998/1999
Portugal	Carta de curso de licenciatura em Arquitectura Para os cursos iniciados	— Faculdade de arquitectura da Universidade técnica de Lisboa — Faculdade de arquitectura		1988/1989 1991/1992

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	a partir do ano académico de 1991/92	da Universidade do Porto — Escola Superior Artística do Porto — Faculdade de Arquitectura e Artes da Universidade Lusíada do Porto		
Suomi/ Finland	Arkkitehdin tutkinto/Arkitektexamen	— Teknillinen korkeakoulu / Tekniska högskolan (Helsinki) — Tampereen teknillinen korkeakoulu/Tammerfors tekniska högskola — Oulun yliopisto/Uleåborgs universitet		1998/1999
Sverige	Arkitektexamen	Chalmers Tekniska Högskola AB Kungliga Tekniska Högskolan Lunds Universitet		1998/1999
United Kingdom	1. Diplomas in architecture	1. — Universities — Colleges of Art — Schools of Art	Certificate of architectural education, issued by the Architects Registration Board. The diploma and degree courses in architecture of the universities, schools and colleges of art should have met the requisite threshold standards as laid down in Article 46 of this Directive and in *Criteria for validation* published by the Validation Panel of the Royal Institute of British Architects and the Architects Registration Board. EU nationals who possess the Royal Institute of British Architects Part I and Part II certificates, which are recognised by ARB as the competent authority, are eligible. Also EU nationals who do not possess the ARB-recognised Part I and Part II certificates will be eligible for the Certificate of Architectural Education if they can satisfy the Board that their standard and length of education has met the requisite threshold standards of Article 46 of this Directive and of the *Criteria for validation.*	1988/1989
	2. Degrees in architecture	2. Universities		
	3. Final examination	3. Architectural Association		
	4. Examination in architecture	4. Royal College of Art		
	5. Examination Part II	5. Royal Institute of British Architects		

▼B

ZAŁĄCZNIK VI

Prawa nabyte właściwe dla zawodów, które podlegają systemowi uznawania na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia

6. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architektów uzyskany na podstawie praw nabytych zgodnie z art. 49 ust. 1*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	— dyplomy wydawane przez wyższe krajowe szkoły architektury lub wyższe krajowe instytuty architektury („architecte — architect") — dyplomy wydawane przez wyższą rejonową szkołę architektury w Hasselt („architect") — dyplomy wydawane przez Królewskie Akademie Sztuk Pięknych („architecte — architect") — dyplomy wydawane przez szkoły Saint-Luc („écoles Saint-Luc") („architecte — architect") — dyplomy uniwersyteckie w zakresie inżynierii budowlanej, wraz ze świadectwem odbycia praktyki, wydawane przez stowarzyszenie architektów i uprawniające posiadacza dyplomu do używania zawodowego tytułu architekta („architecte — architect") — dyplomy architekta wydawane przez centralne lub państwowe komisje egzaminacyjne w dziedzinie architektury („architecte — architect") — dyplomy inżyniera budowlanego/architekta oraz dyplomy architekta/inżyniera wystawiane przez katedry nauk stosowanych w uniwersytetach oraz przez politechnikę w Mons („ingenieur — architecte", „ingenieur — architect")	1987/1988
▼M1		
България	Następujące dyplomy przyznane przez akredytowane instytucje szkolnictwa wyższego potwierdzające kwalifikacje „архитект" (architekt), „строителен инженер" (inżynier budownictwa lądowego) lub „инженер" (inżynier): — Университет за архитектура, строителство и геодезия София: специалности „Урбанизъм" и „Архитектура" (Uniwersytet Architektury, Budownictwa Lądowego i Geodezji — Sofia: specjalizacje „Urbanistyka"i „Architektura" oraz wszystkie specjalności inżynierskie w następujących dziedzinach: „конструкции на сгради и съоръжения" (budowa budynków i konstrukcji), „пътища" (drogi), „транспорт" (transport), „хидротехника и водно строителство" (hydrotechnika i budownictwo wodne), „мелиорации и др." (nawadnianie, itd.); — Dyplomy przyznane przez politechniki i instytucje szkolnictwa wyższego w zakresie budownictwa w następujących dziedzinach: „електро- и топлотехника" (elektrotechnika i termotechnika), „съобщителна и комуникационна техника" (techniki i technologie telekomunikacyjne), „строителни технологии" (technologie budowlane), „приложна геодезия" (geodezja stosowana) and „ландшафт и др."(architektura krajobrazu itp.) w zakresie budownictwa). W celu prowadzenia działalności w zakresie projektów architektonicznych i budowlanych, do dyplomów należy załączyć następujące dokumenty: „придружени от удостоверение за проектантска правоспособност" (zaświadczenie o uprawnieniach do projektowania), wydane przez „Камарата на архитектите" (Izba Architektów) oraz „Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране"(Izba Inżynierów Projektów Inwestycyjnych), które uprawnia do prowadzenia działalności w zakresie projektów inwestycyjnych.	2009/2010
▼B		
Česká republika	— dyplomy wydane przez wydziały „České vysoké učení technické" (Czeski Uniwersytet Techniczny w Pradze): „Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství" (Wydział Architektury i Budownictwa) (do 1951r.), „Fakulta architektury a pozemního stavitelství" (Wydział Architektury i Budownictwa) (od 1951 do 1960 r.), „Fakulta stavební" (Wydział Inżynierii) (od 1960 r.) w dziedzinie studiów: budownictwo i struktury, budownictwo, budownictwo i architektura, architektura (w tym urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne), budownictwo cywilne i budownictwo przemysłowe oraz dla potrzeb produkcji rolnej, lub w programie studiów inżynierii cywilnej z zakresu budownictwa i architektury, „Fakulta architektury" (Wydział Architektury) (od 1976 r.) w dziedzinie studiów: architektura, urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne lub w programie studiów: architektura i urbanistyka w dziedzinie studiów: architektura, teoria projektowania, urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne, historia architektury	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	i rekonstrukcja zabytków lub architektura i budownictwo, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše"(do 1951 r.) w dziedzinie architektury i budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola stavitelství v Brně" (od 1951 do 1956 r.) w dziedzinie architektury i budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoké učení technické v Brně" przez „Fakulta architektury" (Wydział Architektury) (od 1956 r.) w dziedzinie studiów architektonicznych i urbanistycznych lub „Fakulta stavební" (Wydział Inżynierii) (od 1956 r.) w dziedzinie studiów z zakresu budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola báňská — Technická univerzita Ostrava", „Fakulta stavební" (Wydział Inżynierii) (od 1997 r.) w dziedzinie studiów nad budowlami i architekturą lub w dziedzinie studiów inżynieryjnych, — dyplomy wydane przez „Technická univerzita v Liberci", „Fakulta architektury" (Wydział Architektury) (od 1994 r.) w programie studiów architektonicznych i urbanistycznych w dziedzinie studiów architektonicznych, — dyplomy wydane przez „Akademie výtvarných umění v Praze" w programie sztuk pięknych w dziedzinie studiów z zakresu architektury, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze" w programie sztuk pięknych w dziedzinie studiów z zakresu projektowania, — świadectwo dopuszczające wydane przez „Česká komora architektů" bez wskazania dziedziny lub w dziedzinie budownictwa	
Danmark	— dyplomy wydawane przez Krajowe Szkoły Architektury w Kopenhadze i Aarhus („architekt") — świadectwo rejestracji wydane przez Radę Architektów, na podstawie ustawy nr 202 z dnia 28 maja 1975 r. („registreret arkitekt") — dyplomy wydawane przez Wyższe Szkoły Inżynierii Lądowej („bygningskonstruktoer"), wraz ze świadectwem wydanym przez właściwe organy, potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 48 niniejszej dyrektywy.	1987/1988
Deutschland	— dyplomy wydane przez wyższe szkoły sztuk pięknych („Dipl.-Ing., Architekt (HfbK) — dyplomy wydawane przez wydziały architektury („Architektur/Hochbau") wyższych szkół technicznych („Technische Hochschulen"), uniwersytetów technicznych lub uniwersytetów oraz, o ile instytucje te wchodzą w skład szkół „Gesamthochschulen", przez wydziały architektury szkół „Gesamthochschulen" („Dipl.-Ing" i inne tytuły, które mogą być później określone dla posiadaczy tych dyplomów) — dyplomy wydawane przez wydziały architektury („Architektur/Hochbau") szkół typu „Fachhochschulen", zawodowych szkół wyższych oraz, o ile instytucje te wchodzą w skład szkół „Gesamthochschulen", przez wydziały architektury szkół „Gesamthochschulen", łącznie — jeśli okres studiów jest krótszy niż cztery lata, ale wynosi co najmniej trzy lata — ze świadectwem zaświadczającym o czteroletnim stażu pracy w zawodzie w Republice Federalnej Niemiec, wydanym przez organy zawodowe zgodnie z art. 47 ust. 1 („Ingenieur grad." lub inne tytuły, które mogą zostać później określone dla posiadaczy tych dyplomów) — dyplomy („Prüfungszeugnisse") wydane przed dniem 1 stycznia 1973 r. przez wydziały architektury szkół „Ingenieurschulen" i „Werkkunstschulen", łącznie z zaświadczeniem wystawionym przez właściwe organy potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 48 niniejszej dyrektywy	1987/1988
Eesti	— diplom arhitektuuri erialal, väljastatud Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna poolt alates 1996. aastast (dyplom studiów architektonicznych wydawany przez Wydział Architektury Estońskiej Akademii Sztuki od 1996 r.), väljastatud Tallinna Kunstiülikooli poolt 1989 — 1995 (wydany przez Talliński Uniwersytet Sztuki 1989 — 1995), väljastatud Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi poolt 1951 — 1988 (wydany przez Państwowy Instytut Sztuki Estońskiej SRR w latach 1951 — 1988)	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Ελλάς	— dyplomy inżyniera/architekta wydawane przez „Metsovion Polytechnion” w Atenach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/architekta wydawane przez „Aristotelion Panepistimion” w Salonikach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Metsovion Polytechnion” w Atenach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Aristotelion Panepistimion” w Salonikach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Panepistimion Thrakis”, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Panepistimion Patron”, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury	1987/1988
España	urzędowe formalne kwalifikacje podejmowania i wykonywania zawodu architekta (título oficial de arquitecto) wydawane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki lub przez uniwersytety	1987/1988
France	— dyplomy architekta do 1959 r. wydawane przez Ministerstwo Edukacji, a następnie przez Ministerstwo Kultury („architecte DPLG”) — dyplomy wydawane przez „Ecole spéciale d'architecture” („architecte DESA”) — dyplomy wydawane od 1955 r. przez wydział architektury szkoły „Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg” (dawniej „Ecole nationale d'ingenieurs de Strasbourg”) („architecte ENSAIS”)	1987/1988
Ireland	— stopień licencjata architektury („Bachelor of Architecture”) przyznawany przez „National University of Ireland” („B. Arch.” (NUI)) absolwentom architektury „University College” w Dublinie — dyplom uniwersytecki architektury wydawany przez „College of Technology”, Bolton Street, Dublin („Dipl. Arch.”) — świadectwo członka stowarzyszonego („Certificate of Associateship”) w Królewskim Instytucie Architektów Irlandii („Royal Institute of Architects of Ireland”) (ARIAI) — świadectwo członkostwa („Certificate of Membership”) w Królewskim Instytucie Architektów Irlandii („Royal Institute of Architects of Ireland”) (MRIAI)	1987/1988
Italia	— dyplomy „laurea in architettura” wydawane przez uniwersytety, instytuty politechniczne i wyższe szkoły architektury w Wenecji i Reggio Calabria, wraz z dyplomem, upoważniającym do samodzielnego wykonywania zawodu architekta, wydawanym przez Ministra Edukacji po zdaniu przez kandydata przed właściwą komisją egzaminu państwowego, upoważniającego do samodzielnego wykonywania zawodu architekta („dott. Architetto”) — dyplomy „laurea in ingegneria” w dziedzinie budownictwa wydawane przez uniwersytety, instytuty politechniczne, wraz z dyplomem upoważniającym do samodzielnego wykonywania zawodu architekta, wydawanym przez Ministra Edukacji po zdaniu przez kandydata przed właściwą komisją egzaminu państwowego, upoważniającego do samodzielnego wykonywania zawodu architekta („dott. Ing. Architetto” lub „dott. Ing in ingegneria civile”)	1987/1988
Κύπρος	— Βεβαίωση Εγγραφής στο Μητρώο Αρχιτεκτόνων που εκδίδεται από το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (świadectwo wpisu do rejestru architektów wydane przez Naukową i Techniczną Izbę Cypru (ETEK))	2006/2007
Latvija	— „Arhitekta diploms” ko izsniegusi Latvijas Valsts Universitātes Inženierceltniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa līdz 1958.gadam, Rīgas Politehniskā Institūta Celtniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa no 1958 gada līdz 1991.gadam, Rīgas Tehniskās Universitātes Arhitektūras fakultāte kopš 1991. gada, un „Arhitekta prakses sertifikāts”, ko izsniedz Latvijas Arhitektu savienība („dyplom architekta” wydawany przez Departament Architektury Wydziału Inżynierii Państwowego Uniwersytetu Łotewskiego do 1958 r., Departament Architektury Wydziału Inżynierii Instytutu Politechnicznego w Rydze w latach 1958 — 1991, Wydział Architektury Technicznego Uniwersytetu w Rydze od 1991 r. i świadectwa rejestracji przez Stowarzyszenie Architektów Łotwy)	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Lietuva	— dyplomy inżyniera-architekta/architekta wydawane przez Kauno politechnikos institutas do 1969 r. (inžinierius architektas/architektas) — dyplomy architekta/licencjacki architektury/magisterski architektury wydawane przez Vilnius inžinerinis statybos institutas do 1990, Vilniaus technikos universitetas do 1996 r., Vilnius Gedimino technikos universitetas od 1996 r. (architektas/ architektūros bakalauras/architektūros magistras), — dyplomy dla specjalistów, którzy ukończyli szkolenie z architektury/licencjackie z architektury/magisterskie z architektury wydawane przez LTSR Valstybinis dailės institutas do 1990 r.; Vilniaus dailės akademija od 1990 r. (architektūros kursas/architektūros bakalauras/architektūros magistras), — dyplomy licencjackie architektury/magisterskie architektury wydawane przez Kauno technologijos universitetas od 1997 r. (architektūros bakalauras/architektūros magistras), Wszystkie te dyplomy, do których dołączone są certyfikaty wydawane przez Komisję Atestacyjną przyznające prawo podejmowania działalności w zakresie architektury (architekci atestowani/Atestuotas architektas)	2006/2007
Magyarország	— dyplom „okleveles építészmérnök” (dyplom architektury, magister nauk w zakresie architektury) wydawany przez uniwersytety, — dyplom „okleveles építész tervező művész” (dyplom architektury, magister nauk w zakresie architektury i inżynierii budowlanej) wydawany przez uniwersytety	2006/2007
Malta	— Perit: Lawrja ta' Perit wydawany przez Universita’ ta' Malta, który daje prawo zarejestrowania jako Perit	2006/2007
Nederland	— świadectwo stwierdzające zdanie egzaminu z architektury, wydawane przez wydziały architektury wyższych szkół technicznych w Delft lub Eindhoven („bouwkundig ingenieur”) — dyplomy wydawane przez uznane przez państwo akademie architektury („architect”) — dyplomy wydawane do 1971 r. przez dawne wyższe szkoły architektury („Hoger Bouekunstonderricht”) („architect HBO”) — dyplomy wydawane do 1970 r. przez dawne wyższe szkoły architektury („voortgezet Bouwkunstonderricht”) („architect VBO”) — świadectwo stwierdzające zdanie egzaminu organizowanego przez radę architektów z „Bond van Nederlandse Architecten” (Związek Architektów Holenderskich, BNA) („architect”) — dyplom przyznany przez „Stichting Instituut voor Architectuur” (Fundację Instytutu Architektury) (IVA) wydawany na zakończenie kursu zorganizowanego przez tę fundację i trwającego co najmniej cztery lata (architect), łącznie z zaświadczeniem wystawionym przez właściwe organy potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 44 niniejszej dyrektywy — świadectwo wydawane przez właściwe organy stwierdzające zdanie egzaminu przed 5 sierpnia 1985 na stopień „kandidaat in de bouwkunde”, organizowanego przez wyższą szkołę techniczną w Delft lub Eindhoven oraz, że w okresie co najmniej pięciu lat bezpośrednio przed tą datą osoba zainteresowana prowadziła działalność w dziedzinie architektury, której charakter i znaczenie gwarantują, w myśl przepisów prawa krajowego Niderlandów, że osoba ta ma uprawnienia do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury („architect”) — świadectwo wystawione przez właściwe organy osobom, które osiągnęły wiek lat 40 przed 5 sierpnia 1985r., stwierdzające, że przez co najmniej pięć lat bezpośrednio przed tą datą dana osoba prowadziła działalność w dziedzinie architektury, której charakter i znaczenie gwarantują, zgodnie z przepisami prawa krajowego Niderlandów, że osoba ta posiada uprawnienia do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury („architect”) — świadectwa, o których mowa w tiret siódme i ósme, nie muszą już być uznawane od dnia wejścia w życie przepisów ustawowych i wykonawczych regulujących podejmowanie i prowadzenie działalności w dziedzinie architektury w zakresie zawodowego tytułu architekta w Niderlandach, o ile w ramach tych przepisów świadectwa te nie upoważniają do podejmowania takiej działalności w zakresie zawodowego tytułu architekta	1987/1988

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Österreich	— dyplomy wydawane Politechnikę Wiedeńską i Politechnikę Graz oraz przez Uniwersytet w Innsbrucku, Wydział Inżynierii Budowlanej („Bauingenieurwesen") i Architektury („Architektur"), w dziedzinie studiów architektury, inżynierii budowlanej („Bauingenieurwesen"), budownictwa („Hochbau") i „Wirtschaftsingenieurwesen - Bauwesen") — dyplomy wydawane przez Uniwersytet „Bodenkultur" w dziedzinie studiów „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft" — dyplomy wydawane przez Kolegium Uniwersyteckie Sztuk Użytkowych w Wiedniu w dziedzinie studiów architektury — dyplomy wydawane przez Akademię Sztuk Pięknych w Wiedniu w dziedzinie studiów architektury — dyplomy inżynierów dyplomowanych (Ing.) wydawane przez wyższe szkoły techniczne lub wyższe szkoły budownictwa, wraz z licencją „Baumeister", potwierdzającą minimum sześcioletnie doświadczenie zawodowe w Austrii, zatwierdzone egzaminem — dyplomy wydawane przez Kolegium Uniwersyteckie kształcenia artystycznego i przemysłowego w Linz, w dziedzinie studiów architektury — świadectwo stwierdzające kwalifikacje inżyniera budowlanego lub samodzielnego konsultanta technicznego („Hochbau", „Bauwesen", „Wirtschaftsingenieurwesen - Bauwesen", „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft") zgodnie z ustawą o technikach budownictwa (Ziviltechnikergesetz, BGBl. nr 156/1994)	1997/1998
Polska	dyplomy wydane przez wydziały architektury: — Politechnika Warszawska, Wydział Architektury w Warszawie; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt, magister nauk technicznych; inżynier architekt; inżyniera magistra architektury; magistra inżyniera architektury; magistra inżyniera architekta; magister inżynier architekt (od 1945 do 1948 r. tytuł: inżynier architekt, magister nauk technicznych; od 1951 do 1956 r. tytuł: inżynier architekt; od 1954 do 1957 r. drugi stopień, tytuł: inżyniera magistra architektury; od 1957 r. do 1959 r., tytuł: inżyniera magistra architektury; od 1959 do 1964 r. tytuł: magistra inżyniera architektury; od 1964 do 1982 r. tytuł: magistra inżyniera architekta; od 1983 do 1990 r. tytuł: magister inżynier architekt; od 1991 r. tytuł: magistra inżyniera architekta), — Politechnika Krakowska, Wydział Architektury w Krakowie; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1945 do 1953 r., Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechniczny Wydział Architektury), — Politechnika Wrocławska, Wydział Architektury we Wrocławiu; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt, magister nauk technicznych; magister inżynier architektury; magister inżynier architekt (od 1949 do 1964 r. tytuł: inżynier architekt, magister nauk technicznych; od 1956 do 1964 r. tytuł: magister inżynier architektury; od 1964 r. tytuł: magister inżynier architekt), — Politechnika Śląska, Wydział Architektury w Gliwicach; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1945 do 1955 r., Wydział Inżynieryjno-Budowlany, tytuł: inżynier architekt; od 1961 do 1969 r., Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, tytuł: magister inżynier architekt; od 1969 do 1976 r., Wydział Budownictwa i Architektury, tytuł: magister inżynier architekt; od 1977 r. Wydział Architektury, tytuł: magister inżynier architekt i od 1995 r., tytuł: inżynier architekt), — Politechnika Poznańska, Wydział Architektury w Poznaniu; tytuł zawodowy architekta: inżynier architektury; inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1945 r. do 1955 r. Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury tytuł: inżynier architektury; od 1978 r. tytuł: magister inżynier architekt i od 1999 r., tytuł: inżynier architekt), — Politechnika Gdańska, Wydział Architektury w Gdańsku; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1945 do 1969 r., Wydział Architektury, od 1969 do 1971 r., Wydział Budownictwa i Architektury, od 1971 r. do 1981 r., Instytut Architektury i Urbanistyki, od 1981 r. Wydział Architektury), — Politechnika Białostocka, Wydział Architektury w Białymstoku; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1975 r. do 1989 r. — Instytut Architektury), — Politechnika Łódzka, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w Łodzi; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1973 do 1993 r., Wydział Budownictwa i Architektury i od 1992 r., Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska; tytuł: od 1973 do 1978 r. tytuł: inżynier architekt, od 1978 r., tytuł: magister inżynier architekt), — Politechnika Szczecińska, Wydział Budownictwa i Architektury w Szczecinie; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1948 do 1954 r., Wyższa Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury, tytuł: inżynier architekt, od 1970 r., tytuł: magister inżynier architekt i od 1998 r., tytuł: inżynier architekt).	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	Do wszystkich wymienionych dyplomów należy dodać świadectwo członkostwa wydane przez właściwą okręgową izbę architektów w Polsce przyznające prawo prowadzenia działalności w dziedzinie architektury w Polsce.	
Portugal	— dyplom „diploma do curso especial de arquitectura”, wydawany przez Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i Porto — dyplom architekta „diploma de arquitecto”, wydawany przez Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i w Porto — dyplom „diploma do curso de arquitectura”, wydawany przez Wyższe Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i Porto — dyplom „diploma de licenciatura em arquitectura”, wydawany przez Wyższą Szkołę Sztuk Pięknych w Lizbonie — dyplom „carta de curso de licenciatura em arquitectura”, wydawany przez Uniwersytet Techniczny w Lizbonie i przez Uniwersytet w Porto — dyplomy uniwersyteckie w zakresie inżynierii lądowej wydany przez Wyższy Instytut Techniczny Uniwersytetu Technicznego w Lizbonie (Licenciatura em engenharia civil) — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowejwydany przez Wydział Inżynierii (de Engenharia) Uniwersytetu w Porto (Licenciatura em engenharia civil) — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowej wydany przez Wydział Nauki i Technologii Uniwersytetu w Coimbra (Licenciatura em engenharia civil), — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowej (produkcja) wydany przez Uniwersytet w Minho (licenciatura em engenharia civil (produção))	1987/1988

▼M1

România	Universitatea de Arhitectură şi Urbanism „Ion Mincu” Bucureşti (Uniwersytet Architektury i Urbanistyki „Ion Mincu” Bukareszt): — 1953-1966: 1953-1966 Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt), Arhitect (architekt); — 1967-1974: 1967-1974 Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt), Diplomă de Arhitect, Specialitatea Arhitectură (dyplom architekta, specjalność architektura); — 1975-1977: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură (dyplom architekta, specjalność architektura); — 1978-1991: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură şi Sistematizare (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Systematyzacji), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură şi Sistematizare (dyplom architekta, specjalność architektura i systematyzacja); — 1992-1993: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură şi Urbanism (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Arhitect, specializarea Arhitectură şi Urbanism (dyplom architekta, specjalność architektura i urbanistyka); — 1994-1997: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură şi Urbanism (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea de Arhitectură şi Urbanism „Ion Mincu” Bucureşti, Facultatea de Arhitectură (Uniwersytet Architektury i Urbanistyki „Ion Mincu” — Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (Politechnika Cluj-Napoca): — 1990-1992: Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcţii (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1993-1994: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcţii (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1994-1997: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcţii (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek	2009/2010

▼M1

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Arhitectură şi Urbanism (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Arhitectură şi Urbanism (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" Iaşi (Politechnika „Gh. Asachi" Iaşi): — 1993: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" Iaşi, Facultatea de Construcţii şi Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi" Iaşi, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1994-1999: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" Iaşi, Facultatea de Construcţii şi Arhitectură (Politechnika „Gh.Asachi" Iaşi, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — 2000-2003: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" Iaşi, Facultatea de Construcţii şi Arhitectură (Politechnika „Gh.Asachi" Iaşi, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2004 r.: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" Iaşi, Facultatea de Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi" Iaşi, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Politehnica din Timişoara (Politechnika Timişoara): — 1993-1995: Universitatea Tehnică din Timişoara, Facultatea de Construcţii (Politechnika Timişoara, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură şi urbanism, specializarea Arhitectură generală (dyplom architekta, kierunek architektura i urbanistyka, specjalność architektura ogólna); — 1995-1998: Universitatea Politehnica din Timişoara, Facultatea de Construcţii (Politechnika Timişoara, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Universitatea Politehnica din Timişoara, Facultatea de Construcţii şi Arhitectură (Politechnika Timişoara, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Licenţă, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licenţă, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea Politehnica din Timişoara, Facultatea de Construcţii şi Arhitectură (Politechnika Timişoara, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea din Oradea (Uniwersytet Oradea): — 2002: Universitatea din Oradea, Facultatea de Protecţia Mediului (Uniwersytet Oradea, Wydział Ochrony Środowiska), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2003 r.: Universitatea din Oradea, Facultatea de Arhitectură şi Construcţii (Wydział Architektury i Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Spiru Haret Bucureşti (Uniwersytet Spiru Haret Bukareszt): — Od 2002 r.: Universitatea Spiru Haret Bucureşti, Facultatea de Arhitectură (Uniwerystet Spiru Haret Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura).	

▼B

Slovenija	— „univerzitetni diplomirani inženir arhitekture/univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture" (uniwersytecki dyplom architektury) wydawany przez wydział architektury, do którego dołączono zaświadczenie właściwego organu w dziedzinie architektury uznane prawnie, przyznający prawo prowadzenia działalności architektonicznej, — dyplom uniwersytecki wydawany przez wydziały techniczne przyznające tytuły „univerzitetni diplomirani inženir (univ.dipl.inž.)/univerzitetna diplomirana inženirka", do którego dołączono zaświadczenie właściwego organuó w dziedzinie architektury uznane prawnie, przyznające prawo prowadzenia działalności architektonicznej	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Slovensko	— dyplom w dziedzinie studiów „architektura i budownictwo” („architektúra a pozemné staviteľstvo”) wydany przez Słowacki Uniwersytet Techniczny (Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1950 — 1952 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Architektury i Budownictwa Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1952 — 1960 (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné staviteľstvo”) wydany przez Wydział Architektury i Budownictwa Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1952 — 1960 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1961 — 1976 (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1961 — 1976 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Architektury Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie od 1977 r. (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „urbanistyka” („urbanizmus”) wydany przez Wydział Architektury Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie od 1977 r. (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie w latach 1977 — 1997 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura i budownictwo” („architektúra a pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie od 1998 r. (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo-specjalizacja architektura” („pozemné stavby — špecializácia: architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie w latach 2000 — 2001 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo i architektura” („pozemné stavby a architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta — Slovenská technická univerzita) w Bratysławie od 2001 r. (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Akademię Sztuk Pięknych i Projektowania (Vysoká škola výtvarných umení) w Bratysławie od 1969 r. (tytuł: Akad. arch. do 1990 r.; Mgr. w latach 1990 — 1992; Mgr. arch. w latach 1992 — 1996; Mgr. art. od 1997 r.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné staviteľstvo”) wydany przez Wydział Inżynierii Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Technická univerzita) w Koszycach w latach 1981 — 1991 (tytuł: Ing.), Do wszystkich tych dyplomów należy dodać: — zezwolenie wydane przez Słowacką Izbę Architektów (Slovenská komora architektov) w Bratysławie bez wskazania dziedziny lub w dziedzinie „budownictwo” („pozemné stavby”) lub „planowanie przestrzenne” („územné plánovanie”), — zezwolenie wydane przez Słowacką Izbę Inżynierów Budowlanych (Slovenská komora stavebných inžinierov) w Bratysławie w dziedzinie budownictwa („pozemné stavby”)	2006/2007
Suomi/ Finland	— dyplomy wydawane przez wydziały architektury uniwersytetów technicznych lub Uniwersytetu w Oulu (arkkitehti/arkitekt) — dyplomy wydawane przez Instytuty Techniczne (rakennusarkkitehti/byggnadsarkitekt)	1997/1998
Sverige	— dyplomy wydawane przez Wydział Architektury przy Królewskim Instytucie Technicznym, Instytut Techniczny Chalmers oraz Instytut Techniczny na Uniwersytecie w Lund (arkitekt, dyplom uniwersytecki architekta) — świadectwo członkostwa „Svenska Arkitekters Riksförbund” (SAR), jeśli dana osoba otrzymała wykształcenie w państwie, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie	1997/1998

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
United Kingdom	— kwalifikacje przyznawane po zdaniu egzaminów w: — Królewskim Instytucie Architektów Brytyjskich („Royal Institute of British Architects”); — wydziały architektury na uniwersytetach, politechnikach, kolegiach, akademiach, szkołach technicznych i artystycznych, które były lub są, na dzień 10 czerwca 1985 r., uznawane przez radę „Architects Registration Council” Zjednoczonego Królestwa w celu wpisania do rejestru architektów („Architect”); — świadectwo potwierdzające, że posiadacz ma prawa nabyte do posługiwania się tytułem zawodowym architekta zgodnie z przepisami sekcji 6 (1) a, 6 (1) b lub 6 (1) ustawy o rejestrze architektów z 1931 r. (Architect) — świadectwo potwierdzające, że posiadacz ma prawa nabyte do posługiwania się tytułem zawodowym architekta zgodnie z przepisami sekcji 2 ustawy o rejestrze architektów z 1938 r. (Architect)	1987/1988

▼B

ZAŁĄCZNIK VII

Dokumenty i świadectwa, które mogą być wymagane zgodnie z art. 50 ust. 1

1. *Dokumenty*

a) Dokument potwierdzający obywatelstwo danej osoby.

b) Kopie poświadczeń kwalifikacji zawodowych lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniających do wykonywania danego zawodu oraz, gdzie to konieczne, zaświadczenie o doświadczeniu zawodowym danej osoby.

Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wezwać wnioskodawcę do przedstawienia informacji dotyczących jego kształcenia w koniecznym zakresie, w celu ustalenia potencjalnych istotnych różnic z wymaganym kształceniem krajowym, jak określono w art. 14. W przypadku gdy wnioskodawca nie jest w stanie przedstawić takich informacji, właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego zwracają się do ośrodka informacji, właściwych organów lub innej odpowiedniej instytucji w rodzimym Państwie Członkowskim.

c) W przypadkach określonych w art. 16 świadectwo dotyczące charakteru i czasu trwania działalności wydane przez właściwy organ lub instytucję w rodzimym Państwie Członkowskim lub Państwie Członkowskim, z którego dana osoba przybywa.

d) W przypadku gdy właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego uzależniają podjęcie zawodu regulowanego od przedłożenia dowodów nieskazitelnego charakteru lub reputacji wnioskodawców lub że nie ogłoszono wobec nich upadłości lub nie zawieszono im prawa do wykonywania działalności bądź zakazano im wykonywania zawodu z powodu poważnego wykroczenia zawodowego lub przestępstwa, państwo to przyjmuje jako wystarczający dowód w stosunku do obywateli Państw Członkowskich, którzy zamierzają wykonywać ten zawód na terytorium tego Państwa Członkowskiego, przedłożenie dokumentów, z których wynika, że wszystkie te wymogi są spełnione, wydanych przez właściwe organy w rodzimym Państwie Członkowskim lub w Państwie Członkowskim, z którego osoba ta przybywa. Organy te muszą przedstawić takie wymagane dokumenty w ciągu dwóch miesięcy.

W przypadku gdy właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego lub Państwa Członkowskiego, z którego dana osoba przybywa, nie wydają dokumentów, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą one być zastąpione przysięgą lub — w państwach gdzie nie istnieje forma przysięgi — ślubowaniem złożonym przez wnioskodawcę przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym lub, gdzie stosowne, przed notariuszem lub upoważnionym organem zawodowym w rodzimym Państwie Członkowskim lub w Państwie Członkowskim, z którego dana osoba przybywa; wyżej wymienione organy lub notariusz powinny wydać zaświadczenie stwierdzające autentyczność przysięgi lub ślubowania.

e) Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, dokumentu dotyczącego stanu zdrowia fizycznego lub psychicznego, to Państwo Członkowskie uznaje jako wystarczający dowód dokument wymagany w rodzimym Państwie Członkowskim. W przypadku gdy rodzime Państwo Członkowskie nie wydaje takich dokumentów, przyjmujące Państwo Członkowskie uzna świadectwo wydane przez właściwe organy takiego Państwa. W takim przypadku właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego muszą przedstawić wymagany dokument w ciągu dwóch miesięcy.

f) Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, dostarczenia:

— dokumentu stwierdzającego sytuację finansową wnioskodawcy,

— dokumentu stwierdzającego, że wnioskodawca jest ubezpieczony od ryzyka finansowego wynikającego z jego obowiązków zawodowych zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi w przyjmującym Państwie Członkowskim dotyczącymi warunków i zakresu ubezpieczenia,

takie Państwo Członkowskie przyjmuje za wystarczający dowód poświadczenie tego wydane przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe innego Państwa Członkowskiego.

▼B

2. *Zaświadczenia*

W celu ułatwienia stosowania przepisów tytułu III rozdział III niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie mogą nakazać, aby oprócz dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, osoby, które spełniają wymagane warunki co do wykształcenia, musiały przedstawić świadectwo wydane przez właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego, stwierdzające, że dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji jest dokumentem objętym niniejszą dyrektywą.